לציונות–לסוציאליזם–לאחוּת עמים

על המשמר

יום ג', כ"ה באייר תשמ"ו, 3 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13053 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

תמיהה על ביקור שריד בוושינגטון

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — דיפלומטים ישראליים בוושינגטון הביעו אמש תמיהה על ביקור שר־התיירות אברהם שריד כאן, בפעם השנייה תוך חודשיים. שריד הגיע לוושינגטון באמתלה של מפגש עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש היום, אף שבוש אמור לבקר בארץ בחודש הבא. שריד בא למסור לו איגרת מנשיא המדינה חיים הרצוג, וכה פנייה למימשל שיפציר באזרחי ארה"ב לתייר בישראל. משרד התיירות פתח לאחרונה שלוחה בוושינגטון, בטענה שדרוש למשרד נציג בבירה האמריקנית למגעים עם המימשל.

פסק זמן של כשבועיים צפוי בעיסוק בפרשה עד שהיועץ החדש ילמד את החומר

חריש יפנה למשטרה לעכב טיפולה בפרשת השב"כ — יבקש דחיית הדיון בבג"ץ בנושא

אמר אתמול כי טרם גיבש עמדה בנושא ועליו ללמוד תחילה את החומר באופן יסודי ● מפכ"ל המשטרה עומד לשוב היום — על שולחנו ממתין לו מכתב של היועץ היוצא זמיר המורה על פתיחת חקירה ● מהופעת פרס בוועדת חוץ ובטחון אתמול הסתבר כי הוא מצדד בחקירה חשאית ע"י חוקר יחיד ● אמר כי יציג שתי שאלות לחריש: איך לפתור שאלת החשאיות ואיך להבטיח חקירה שתיקח בחשבון הצד המבצעי ותאפשר לחשודים להתגונן

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית, בצלאל עמיקם, כתבנו לענייני משטרה ויצחק שור, כתבנו בכנסת

חוגים משפטיים העריכו, כי היועץ המשפטי לממשלה הנכנס יוסף חריש יפנה, כאחת מפעולותיו הראשונות, לבית המשפט הגבוה לצדק ויבקש דחייה בדיון בעתירה שהוגשה על־ידי אחד מאנשי השב"כ. זאת כדי שתהיה שהות בידיו ללמוד את חומר הראיות לכאורה שהצטבר נגד ראש השב"כ, ולהחליט אם יוכל לייצג את המדינה בבג"ץ ולהתכונן לחוסעתו. ההערכה היא, כי בית־המשפט ייענה לפניית י. חריש וידחה את שמיעת העתירה בשבוע עד 10 ימים. במקביל יפנה חריש למפכ"ל (סוף בעמוד 16)

קנטטה למטכ"ל ולשווארמה בר"ג

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

200 קילוגרמים של בשר שווארמה וקבב עמדו אמש במרכז קבלת הפנים החגיגית שערך ראש עיריית רמת גן לאלופי המטה הכללי של צה"ל. מ־25 אלופים הגיעו רק חמישה אבל היו שם גם 2000 ידידים ומקורבים של אורי עמית חתן הערב. קבלת הפנים המסורתית של רמת גן, שבזמנם של אברהם קריניצי המנוח ושל ישראל פלד יבל"א, היתה המסיבה צנועה ומכובדת בחצר ביתו של ראש העיר, הפכה לחאפלה של בשרים ועשן, למקורביו של ראש העיר.

מי לא היה שם
מי היה שמן ובכן: ראש העיר.

(סוף בעמוד 16)

והעם רואים את העשן. (צילום: באדיבות "חדשות")

מנדלבאום הודיע כי לא יתפטר עד שימונה לו מחליף

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

למרות הודעות קודמות מפי נגיד בנק ישראל משה מנדלבאום על התפטרותו לאחר הצגת דו"ח בנק ישראל לפני ועדת הכספים של הכנסת, לא התקבלה עד אתמול הודעה בדבר התפטרות הנגיד. מנדלבאום אמור לנסוע היום לארה"ב לנסיעה פרטית ולדברי פקידים באוצר, בבנק ישראל, בלשכת נשיא המדינה ובלשכת ראש הממשלה, לא ידוע מתי מתכנן הנגיד להגיש את התפטרותו בהתאם להמלצות ועדת בייסקי. (סוף בעמוד 16)

נפתח משפטן של השתיים ● עמוד 4

חוה יערי ואביבה גרנות בביה"מש (צילום: בועז לניר)

מתנת מודעי לבית"ר: 800 אלף ד' ● עמ' 20

הממשלה מתעלמת מדו"ח בייסקי ● עמוד 3

לגליון היום מצורף "הדף הירוק"

בנק ישראל ללא הנהגה

הממשלה מתעלמת מחובתה, כאשר בניגוד להמלצותיה של ועדת החקירה, ועדת בייסקי, אינה ממנה נגיד חדש לבנק ישראל במקום הנגיד הפורש. העדר יכולת החלטה של הממשלה אינו יכול לחוות נימוק לאי־מינוי במועד. אם הממשלה משותקת בגלל הרכבה ואינה יכולה להגיע לקבלת החלטה אף בנושא פשוט מסוג זה, עליה להודיע על התפרקותה.

לתפקיד הנגיד הועלו שמות של מועמדים מעטים. הוזכר בעיקר פרופ' מיכאל ברונו, בעל המוניטין הבינלאומי בכלכלה, לו חייבת הממשלה רבות על עיבוד התוכנית הכלכלית להצלת המשק. ברונו מייצג את ישראל גם בפורום המשותף לישראל ולמימשל האמריקני, הפורום הכלכלי החשוב ביותר, שבו נידונים נושאי כלכלת ישראל. כן הועלה שמו של סגן שר האוצר, עדי אמוראי, הממלא גם כיום תפקידי ביצוע בממשלה ואחראי על הנעשה בשוק ההון.

משום מה נפסלו שמות אלה על־ידי ראשי הליכוד או בגלל השקפות ואמונות רעיוניות, או בשל השתייכות למפלגת העבודה. השכל הישר אינו יכול להשלים עם סוג פסילה כזו. ככל הנראה, כפי שניתן להתרשם מעמדות מקורביו, אין שר האוצר הנוכחי, משה נסים, שותף מלא לפסילה זו. לכן יש לקוות שהוא יגיע עוד היום, יחד עם ראש הממשלה, לכלל סיכום על אחד משני המועמדים, שכישוריהם המקצועיים ונסיונם הציבורי עונים על דרישות התפקיד.

בנק ישראל זקוק למנהיג, שישקם את מוניטין הבנק המרכזי ויוכל להבטיח לעובדיו מנהיגות וסמכות. לא יתכן להרשות מצב, שבו נגיד בנק ישראל ניהל מדיניות הנוגדת את ריכוז הידע הכלכלי שהתגבש במחלקת המחקר של הבנק. לא ייתכן שימונה נגיד, שינהל מדיניות מוניטארית כזו שהיתה כרוכה, אף לדברי הדו"ח שהוגש לממשלה, בעלות מיותרת של הוצאות ריבית בסכום של 270 מיליון דולר מכספי בנק ישראל ושל מאות מיליוני דולרים מכיסי הצרכנים ומגזרי המשק. דו"ח בנק ישראל אף נאלץ לחשוף, כי מדיניות ריבית זו נושאת באשמה מכרעת לריבוי פשיטות־רגל והתמוטטויות במשק.

הגשת כתב־האישום הצפויה בימים אלה נגד אחד הבנקים, והחקירה המשטרתית, המנוהלת נגד שני בנקים נוספים, מצביעות ביתר־שאת על הצורך בהזדרזות במינוי נגיד חדש.

לכן יש להפסיק את הסחבת ולקבל עוד היום החלטה על מינוי נגיד חדש, שישכיל לנהל את הבנק המרכזי ואת המדיניות המוניטארית בצורה נאותה ומוסמכת.

הסורים האטו קצב ההתבצרות בלבנון – החליטו ל"הוריד פרופיל"

עם זאת הזהיר אמש שר־ההגנה טלאס את ישראל וארה"ב כי ייענשו בחומרה על כל תוקפנות

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

הצבא הסורי האט בשבועות האחרונים את קצב הבנייה וההתבצרות בדרום לבנון, בגזרה המזרחית, מצפון לרצועת הבטחון עד לאיזור בו שהה צה"ל טרם הנסיגה מלבנון. מקורות בישראל ציינו כי לא ברור אם האטת העבודות הסוריות קשורה לעובדה כי הסורים סיימו בפועל את החלק העיקרי של תוכניות ההתבצרות בגזרה המזרחית, או שהאטת העבודות היא תוצאה מהפעילות המדינית הענפה בה היו מעורבות לאחרונה ישראל, ארה"ב וסוריה, במגמה להוריד את המתח בגזרה הצפונית.

מקור למתיחות

כזכור עקבה ישראל בדאגה במשך כארבעה חודשים אחר תהליך הזחילה הסורית בגזרה המזרחית באיזור בו שהה צה"ל טרם נסיגתו מלבנון. פעילות, אשר בנוסף למעורבות הסורית בטרור הבינלאומי, יצרה מתח רב בין ישראל לסוריה שבמהלכו נתבקש המימשל האמריקני לשמש כמעביר מסרים מישראל לסוריה במגמה להפסיק את פעולות הבנייה. בישראל היו גורמים שבקשו לנקוט (סוף בעמוד 16)

הפרקליטות מכינה כתבי־אישום נגד בנק המזרחי

על עבירות בוויסות המניות ● מתנהלת חקירה נגד "דיסקונט" ו"הפועלים"

בהודעה רשמית של משרד המשפטים נמסר אתמול כי פרקליטות המדינה מכינה עתה כתבי־אישום נגד בנק המזרחי ונגד מנכ"ל הבנק, לאחר שהושלמה החקירה המשטרתית ונמצאו מימצאים מחשידים על עבירות, לכאורה, שבוצעו בוויסות מניות הבנקים. בהודעה נמסר גם על חקירת המשטרה שנערכת נגד בנק הפועלים ובנק דיסקונט. (סוף בעמוד 16)

איב מונטאן בישראל – מתכוון לפתוח בצעדת שלום לירדן

הכריז בלוד: אני מתכוון לפתוח הכביש לירדן, אלך ברגל או בג'יפ, לא איכפת לי אם יפתחו עלי באש, צריך לעשות משהו למען ההתפייסות ● הגיע ע"פ הזמנת רה"מ לעצרת למען יהודי בריה"מ הערב – ישיר בה את "שיר הפרטיזנים"

שחקן הקולנוע הזמר והבמאי איב מונטאן בא אחרי הצהריים לישראל והצהיר שבכוונתו "לפתוח בצעדה את הדרך לירדן". השחקן והזמר המפורסם שבא על פי הזמנת ראש־הממשלה שמעון פרס כדי לקחת חלק בעצרת למען יהודות ברית המועצות שתיערך הערב בבריכת השולטן בירושלים, אמר שהוא מתכנן "לעשות מעין צעדה סמלית "לפתוח את הכביש לירדן", ברגל או בג'יפ, ואני גם לא איכפת לי אם יפתחו עלי באש. צריך לעשות משהו למען ההתפייסות", אמר. הוא לא הסביר למה כוונתו, אף כי יתכן ורצה לתת ביטוי בדרך זו לתמיכתו במאבק למען השלום בעולם. (סוף בעמוד 16)

החל "הקיץ החם" במשק

שביתות ועיצומים על רקע אי־פתיחת המו"מ על השכר

האחיות בבילינסון ב"חופשת התאוששות" ● נמשכת השביתה ב"אוסם" ביוקנעם וב"אופ־אר" באופקים ● עובדי שירות התעסוקה פתחו בעיצומים ● ביה"ד לעבודה מנע שביתת עובדי הדואר ● קיסר דוחה הצעת ניסים להסתפק בתוספת יוקר

מאת כתבי "על המשמר" וכתבי עתים

מתרחב גל העיצומים והשביתות במשק: האחיות בבית־החולים בילינסון יצאו אתמול לחופשה בת יומיים; עובדי שירות התעסוקה פתחו אתמול בעיצומים; נמשכת השביתה ב"אוסם" ביוקנעם וב"אופ־אר" באופקים; עובדי הדואר עובדים בתוקף צו ביה"ד לעבודה.

בהסתדרות מעריכים, כי התסיסה נובעת, בין היתר, מן העובדה, שעדיין לא החל המשא־ומתן על הסכמי־שכר במשק, וזאת כשעה שבחלק מהמשק כבר מתנהלים דיונים ומגעים ברמה המפעלית־המקומית.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, דחה אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, את דברי שר האוצר, משה נסים, לפיהם יהיה על העובדים להסתפק השנה בהסכם תוספת־היוקר בלבד. קיסר אמר, כי מכשיר תוספת־היוקר מבטיח פיצוי חלקי בלבד לשכירים, ולפיכך יהיו גם הסכמי שכר ועבודה בשני מיגזרי המשק, שיבטאו את הצורך והרצון לשמור על היציבות היחסית במשק, לפצות את העובדים על שחיקת השכר הריאלית ולעודד את התפוקה ופריון הייצור הן ברמה הלאומית והן ברמת המפעל.

"חופשת התאוששות"

אחיות בילינסון הכריזו אתמול על "חופשת התאוששות", בשל העייפות שאחזה בהן עקב מחסור בכוח־אדם. גם היום יעבוד בית־החולים בילינסון במתכונת שבת. העיצומים פרצו ללא ידיעתה והסכמתה של הסתדרות האחיות.

במרכז קופת־חולים הביעו פליאה מצעד זה, שכן זה עתה הוסיפו תקנים, אך אין מספיק מועמדים לעבודת האחות.

השביתה החלקית בבילינסון היא נסיון ללחוץ על ועדת גת, שמינה חיים הברפלד, יו"ר האגף המקצועי בהסתדרות, לבדיקת הדרישה להקים חטיבת אחיות בתי־החולים במסגרת הסתדרות האחיות. "חופשת ההתאוששות" אמורה גם ללחוץ על המוסד לבוררות מוסכמת, הדן זה זמן רב בדרישות האחיות לתקן עיוותים ושחיקה בשכרן.

לכתבנו נודע, שגם ועדת גת וגם הבורר אמורים לפרסם החלטתם עד סוף שבוע זה.

רק 400 ש"ח לחודש

240 הפועלים במפעל "אוסם" ביקנעם שובתים זה היום הרביעי ברציפות, בשל דרישה לתוספת שכר. העובדים טוענים, שמשכורתם מגיעה ל־400 ש"ח לחודש. חברי הועד דרשו מההנהלה מיקדמה־תוספת של 20 אחוז, ולאחר שההנהלה סרבה לשלם, חסמו את שערי המפעל ולא איפשרו לתשע משאיות עמוסות סחורה לצאת מהמפעל.

מועצת פועלי יקנעם לא אישרה את השביתה והמזכיר רפי טולידאנו מסר שאין הוא מוצא דרך לגשר בין הצדדים.

הפגנת עובדי אופ־אר

עובדי מפעל "אופ־אר" מאופקים הפגינו אתמול מול משרד ראש הממשלה בירושלים, בתביעה להדיח את הנהלת המפעל, שאינה מסוגלת, לדבריהם, להפעילו למרות רווחיותו.

עובדי המפעל, המייצר חוטי כותנה, לא קיבלו את משכורת אפריל, ולדברי יו"ר ועד העובדים, יעקב כהן, הגיעו כמה משפחות לחרפת רעב.

עובדי משרד התקשורת

בית־הדין האיזורי לעבודה ציווה אתמול על ההסתדרות הכללית של עובדי המדינה ועל יו"ר החטיבה של שירותי הדואר, להורות לחבריה, כלל עובדי משרד התקשורת, להימנע משביתה חלקית ומלאה או הפרעה מאורגנת, עיצומים או כל שיבוש אחר ולקיים עבודה רגילה, תקינה ומלאה.

כן הורה בית־הדין לעבודה, שההסתדרות הכללית, הסתדרות עובדי המדינה ויו"ר החטיבה יבצעו את ההוראה בתוך שעה. הצו יעמוד בתוקפו עד היום בשעה 4 אחה"צ.

הופסק הטיפול בנזקקים

עובדי שירות התעסוקה בישראל הפסיקו אתמול את הטיפול בנרקומנים, אלכוהוליסטים ומטופלי סער למיניהם בכל לשכות העבודה ברחבי הארץ, במחאה על היעדר דיור הולם ומחסור בכוח־אדם מיומן לטיפול באוכלוסייה זאת.

עובדי הלשכות החליטו לא לטפל בכמה אלפי דורשי עבודה, מאחר שלשכות התעסוקה נהפכו לכתובת למוכי־גורל והפקידים אינם יכולים לעמוד בלחץ, בגלל מחסור עובדים מיומנים.

עובדי "אופ־אר" מפגינים מול משרד ראש הממשלה בירושלים צילום: אליהו הראתי

ויינברגר הביע דאגתו מהמשך ההשקעות בפרוייקט ה"לביא"

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

במכתב שהגיע אתמול בשעות הצהריים ללשכת שר־הבטחון יצחק רבין הביע מזכיר ההגנה האמריקני, קספר וויינברגר, את דאגתו מן המשמעויות של המשך ייצור מטוס הלביא.

מזכיר ההגנה ציין במכתבו כי המשך ההשקעות בפרוייקט הלביא יהיו מבחינת ניצול שלא למטרתו של כספי הסיוע הבטחוני האמריקני.

שר־הבטחון יצחק רבין ייפגש היום עם עוזר סגן שר ההגנה האמריקני דב. זקהיים במטרה להבהיר את העמדות שני הצדדים בסוגיית הלביא. דב זקהיים שוהה בימים אלה בישראל לצורך בחינת פרוייקט הלביא ופרוייקט ספינות הטילים והצוללות לחיל הים.

עוזר סגן שר ההגנה הגיע לישראל ביום שישי האחרון בלווית 5 אנשי צוות העוסקים בפנטאגון בבדיקת פרוייקט הלביא. הצוות שעוסק בפרוייקט חיל הים וביניהם אנשי הצי האמריקני מצוי בישראל זה מספר ימים והחל את עבודתו ביום חמישי האחרון.

בפגישות שקיים אתמול דב זקהיים עם מנהל תוכנית הלביא מנחם עיני ועם אנשי התעשייה האווירית הבהיר זקהיים שאין הוא מקבל את התחשיבים הישראליים לגבי עלויות הייצור של המטוס והפער בין ישראל לארה"ב והמשמעויות של ההוצאות מתוך תקציב הסיוע האמריקני בלביא שרירים וקיימים. דב זקהיים הבהיר כי גם אם תממש ישראל רק 550 מיליון דולר בשנה מתוך סיוע חוץ הבטחוני האמריקני, כפי שקבע שר הבטחון, לצורך יצור הלביא עדיין לא תהיה ישראל מסוגלת לממש לדעת האמריקנים כראוי את צרכי הבטחון מתוך סיוע החוץ הבטחוני.

זקהיים מנע עד לשלב זה של ביקורו הפשרה של חוזים בין ישראל לחברות אמריקניות הקשורות בבינוי הלביא. מקורות יודעי דבר בישראל ציינו כי עד תום ביקורו בארץ ביום ו' הקרוב יתכן כי יופשרו חלק מן ההתקשרויות.

נדחתה הצעת רובינשטיין לדון בפטור לבחורי ישיבות

מאת דליה שחורי, כתבת "על המשמר"

הצעתו של השר אמנון רובינשטיין, כי הממשלה תקיים דיון בהיתר לבחורי ישיבות שלא להתגייס לצה"ל, בעקבות תפיחת מספרם ליותר מ־16,000 — נפלה אתמול בישיבת הממשלה בהתנגדות כל השרים. רובינשטיין היה היחיד שהצביע בעד הצעתו.

פרופ' רובינשטיין אמר, כי מבין 16,000 בני הישיבה שקבלו דחייה משירות בצה"ל יש 4000 מעל גיל 29, כלומר כאלה שגיוסם כבר עומד בספק מחמת גילם. רובינשטיין אמר, כי מדובר בגידול עצום במספר בחורי הישיבה שאינם משרתים בצה"ל. הוא ביקש כי הממשלה תדון בהצעתו להקים ועדת שרים אד־הוק שתברור את הנושא ותקבע קריטריונים למתן דחייה משירות לבחורי ישיבה.

שר הביטחון יצחק רבין הביע התנגדות לכל דיון. הוא אישר את הנתונים שמסר רובינשטיין, אך אמר, כי מדיניות משרד הביטחון בקשר לדחיית שירותם של תלמידי ישיבות־תורניות וסדרי השירות של תלמידי ישיבות־ההסדר מבוססת על החלטת הממשלה משנת 1968, שאימצה את המלצות ועדת השרים המיוחדת שבחנה את הנושא, וכן על הסכמים קואליציוניים. במציאות הקיימת, אמר שר הביטחון, כל שינוי במדיניות יכול לבוא על־ידי הידברות קואליציונית ולא על ידי החלטת ממשלה או ועדת שרים אד־הוק.

רבין הוסיף, כי יש בדעתו לנקוט, עם זאת, באמצעים שיגבירו את הפיקוח על קיום התחייבותם של התלמידים, שתורתם היא אמנם אומנותם.

פרופ' רובינשטיין השיב לרבין, כי בהסכם הקואליציוני הנוכחי אין כל איזכור לנושא הפטור משירות בצה"ל לתלמידי ישיבות. הוא הוסיף, כי אין סיכוי ריאלי לפתור את הנושא באמצעות הידברות ומציאת הסכמה בין מרכיבי הקואליציה ללא דיון בממשלה.

כנס חרום
של מרכזי משק ופעילי מים
הנושא:
מצב משק המים הארצי (1986) ולקראת הבאות
ישאו דברים:
ראשי מוסדות המים במדינה ונציגי החקלאות
הכנס מתקיים ביום ד' 4.6.86 בשעה 13.00־15.00 באולם "הרצפלד" בבית המרכז החקלאי (בית כור) בקומה 17.
ברית התנועה הקיבוצית
הוועדה הכלכלית
נ.ב. נא לראות המודעה כהזמנה ותזכורת להזמנות שנשלחו

על המשמר

תוקם תחנת־מידע ביהודיה להגנת מטיילים בגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

החברה להגנת הטבע בודקת אפשרות להקים תחנת־מידע בחניון יהודיה, שתספק ייעוץ והדרכה למטיילים בקיץ בנחלי איתן ברמת־הגולן. בעקבות כמה מקרים, שבהם קיפחו מטיילים בגולן את חייהם.

התחנה תספק הדרכה בעל־פה ובכתב על מסלולי הטיול ואיזורי הסכנה וכללי זהירות שיש לנקוט.

לדברי אלי חוזר, מנהל בית־ספר־שדה של החברה להגנת הטבע ברמת־הגולן, הוכיח עצמו נסיון דומה, שנעשה בחופש פסח האחרון. לא אירעו שום תאונות באותה תקופה. לדברי החברה להגנת הטבע, תאונות רבות מתרחשות בעיקר מחוסר ידע מינימלי של המטיילים, בהעדר ציוד מתאים ואי־הכרת הטופוגרפיה המיוחדת של האיזור. שנוף הגולן מצטיין בנחלים, קניונים, מצוקים תלולים ובריכות מים עמוקות, המחייבים זהירות מירבית.

עוד מוסיפה החברה, שנוף זה מחייב לעתים שימוש בחבלים, כדי לחצות גופי מים ומפלים.

עד להקמת דוכן המידע בחניון יהודיה, מציעה החברה להגנת הטבע למטיילים לא לסייר בגולן ללא הדרכה מוקדמת, וקוראת להם לפנות לבית־ספר גולן בקצרין, על מנת לקבל יעוץ והדרכה על מסלולי סיור וכללי זהירות באיזור.

מועצת חברת העובדים תתקיים בסוף החודש

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

מועצת חברת העובדים, שתעסוק בסיכום הוועידות המפעליות, המתקיימות זה יותר מחודשיים בכל המשק ההסתדרותי, תתקיים ב־29 ביוני. אתמול התקיימה המועצה האזורית הראשונה לקראת אירוע זה במרכז שרת בגבעתיים, תחת הכותרת: "למען עשיית אדם שותף לעבודתו".

במועצת חברת העובדים יוחלט על ביטול מוסד המזכירות, שאינו מתפקד זה תקופה ארוכה. כן יוחלט להפחית את מספר חברי הוועדה המנהלת מ־52 ל־32, ויוחלט להפוך את המועצות המפעליות למוסד של קבע.

יצויין, כי בד בבד עם כינוס מועצת חברת העובדים, תתקיים ישיבה של מועצת ההסתדרות לדיון בשינויים תקנוניים ומינויים שונים. המועצה האזורית הראשונה קבעה את שורת ההחלטות שהצטברו במהלך הוועידות המפעליות, והן יובאו אל מועצת חברת העובדים.

הוועדה המרכזת הטילה אתמול על אגף האירגון ומועצות הפועלים ועל צוות הניווט לוועידות המקומיות להיערך לקיום מושב שני, וזאת, כדברי המזכ"ל קיסר, כדי להתמיד בכך, בהתאם לתפיסה ההסתדרותית, המבקשת להשתית את מערכת היחסים בגופים ציבוריים על בסיס דמוקרטי רחב, כהשלמה לגופים הנבחרים הפורמאליים.

אוניברסיטת ת"א קוראת להצטרף למלחמה בטרור

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

קריאה לאוניברסיטאות בעולם להצטרף למאבק בטירור הועלתה בישיבת המליאה המסכמת של חבר הנאמנים של אוניברסיטת תל־אביב, עם סיומו של שבוע חבר־הנאמנים של האוניברסיטה.

במהלך השבוע עמוס הפעילויות, נחנכו באוניברסיטת תל־אביב קתדרה לביולוגיה של התא לחקר תאים עובריים וסרטניים; קתדרה לחקר היסטוריה בת־זמננו של המזרח־התיכון; קתדרה למחלות שמיעה; מרכז לניהול מערכות בריאות, המשותף לפקולטה למינהל עסקים והפקולטה לרפואה; מעבדה לחקר שורשי צמחים ועצים.

עוד נחנכו בית־ספר לרפואת שיניים בן חמש קומות, וכן אולמות טיפול והרצאות, כיתות לימוד ומעבדות מחקר, ואוסף ספרים נדירים מן המאה ה־16, הכוללים ספר נדיר של הפילוסוף עמנואל קאנט.

כן הוענקו תארי ד"ר כבוד לד"ר יהושע רוטנשטרייך, על פעילותו למען עיתונות חופשית, ולד"ר ר. גאלו, חוקר הסרטן והאיידס. תואר עמית כבוד הוענק למשה קול, שר התיירות לשעבר.

במסגרת שבוע חבר־הנאמנים נערכו תערוכת מימצאים ארכיאולוגיים ותערוכת אמנות.

הוקרה לפצועי גולני "שבזכותם שקט בצפון"

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

200 פצועי צה"ל ממלחמת לבנון, חיילי חטיבת גולני, השתתפו אמש בערב הוקרה מיוחד לפצועי החטיבה.

באירוע, שהתקיים ב"גן אורנים" בתל־אביב, השתתפו הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, אלוף פיקוד הצפון, אורי אור, קצין צנחנים ראשי, תת־אלוף ארד, מפקד חטיבת גולני ופצועי החטיבה ומשפחותיהם.

מאות חיילי החטיבה נפגעו בעת השירות בלבנון ובפעילות המבצעית בגבול לבנון. "אם ישובי הצפון חיים כיום בשקט יחסי, זה הודות לגולני, העושה את העבודה המבצעית על הצד הטוב ביותר" — אמר אלוף אור.

אבי הפצועים שמחה הולצברג, ביצע את התזמורת החגיגית וערך טקס אירוסין לפצוע עיוור של גולני, עם חברתו, עולה חדשה מצרפת.

ד"ר גור ייקבר ביפו בבית־עלמין שנסגר ב־1920

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

לאחר 66 שנים, שבהן לא נערכו לוויות בבית־הקברות היהודי ביפו, תיערך שם היום בצהריים לווייתו של ד"ר שי גור מרחובות, שנולד ביפו ב־1904.

ד"ר גור היה בנו של יהודה גור שחיבר את המילון העברי הנודע, ואחיה של הדסה סמואל, שהיתה אלמנת הנציב העליון הראשון של פלשתינה ונפטרה לפני כשבועיים. בשנה האחרונה חש כי קיצו קרב ופעל בקרב החברה קדישא לאשר לו להיקבר ביפו, עיר הולדתו. בקשתו אושרה והוא יובא שם היום למנוחת עולם.

ד"ר גור מת אתמול בביתו ברחובות, בגיל 81. בנו, גיל גור, סיפר, שאביו כיהן במשך שנים רבות כמנהל השירותים הווטרינאריים במשרד־החקלאות. את כל חייו עשה בתל־אביב. הוא מהשנים שבהן למד וטרינריה בסקוטלנד.

הניח אשה ובן ונכד.

התעשיה האווירית: הפנטאגון מנסה להמית ה„לביא" מיומו הראשון

אומר נציג התעשיה האווירית בוושינגטון מרווין קלימוב ■ „הפנטאגון חושש שנוכיח שאפשר לייצר מטוס כזה במחיר נמוך מהמקובל בארה"ב" ■ לדבריו תואמה התגובה עם משרד הבטחון

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — התעשיה האווירית תקפה אתמול בחריפות את הפנטאגון ואת העומד בראשו, שר ההגנה קספר ויינברגר, בתגובה על הידיעות בעתונות האמריקנית בדבר קיצו הקרוב של מטוס „הלביא".

נציג התעשיה האווירית בוושינגטון, מרווין קלימוב הכחיש להד לוטין ידיעה שפירסם העלון „איירוספיס דיילי" בסוף השבוע שעבר, בדבר נסיגה ישראלית מתר בנית ה„לביא". הידיעה מסרה, כי חברת מקדונל־דאגלס אינה נענית לחיזורי התעשיה האווירית, כי חברות אמריקניות המשתתפות בתוכנית הגיבו באדישות על הכוונות לביטול פרוייקט „הלביא", וכי פקידים אמריקניים ציינו שיש משמעות למיתון תמיכת אלוף עמוס לפידות — כיום מפקד חיל־האוויר לשעבר מנהל תוכנית „הלביא" — במטוס. עוד דיווח העלון, כי קשיים בתקציב הביטחון מחייבים את ישראל לנצל השנה לצרכים אחרים 80 מיליון דולר, מתוך רבע המיליארד שהוקצו בהוצאה שקלית ל„לביא".

כתבי העלון ואחרים הם „קרבנות של מקורות בפנטאגון, שניסו להמית את „הלביא' מיומו הראשון" — אמר קלימוב, בהודעה שתואמה, לדבריו, עם משרד־הביטחון.

„הפנטאגון ושר־ההגנה התנגדו ל„לביא' מראשיתו, אך על אפם וחמתם קיבלה ישראל את הטכנולוגיה והסיוע הכספי הדרושים למטוס. התנגדותו הנמשכת של הפנטאגון למטוס נובעת מסיבות זרות ומוזרות בעינינו — אולי הם חוששים שנתונינו נכונים והם מבוהלים עד מוות, שמא נוכיח שאפשר לייצר מטוס במחיר כה נמוך (ובהשוואה למטוסים אמריקניים), כך יהיו פנים מבויישות לרוב שבפנטאגון, שאנו כמסלול הנכון, ואילו היו כמה מהם הגונים יותר, היו מודים שארה"ב עתידה לאמץ כמה ממערכות האלקטרוניקה שב„לביא".

קלימוב ציטט גם פקידים בכירים בישראל, „שהביעו תמיהה על המשתקים הילדותיים של הדלפות מהפנטאגון על הנעשה בממשלת ישראל וכחיל־האויר הישראלי".

עלון החדשות „דיפנס וויק" דיווח אתמול, כי בעקבות רכש צוללות סובייטיות לחיל־הים הסורי, הוסכם עתה שחיל־הים הישראלי זקוק לצוללות, כנראה מדגם מערב־גרמני. הצוללות ייבנו במספנות ישראל, בסיוע מהותי של חברות אמריקניות.

הפער בעינו

אבי בניהו כתב „על המשמר" מוסר:

הפער בין עמדת הפנטאגון לבין מערכת הבטחון בישראל בנושא עלות פרוייקט מטוס הלביא, — נותר בעינו. עוזר תת שר ההגנה של ארה"ב דב זקהיים העושה כעת בישראל לבחון עלות „הלביא" נפגש אתמול עם שר־הבטחון יצחק רבין במסגרת קבלת פנים שנערכה לאורח במשרד הבטחון. בפגישה נדונו מספר ענינים העומדים במחלוקת בין ישראל לארה"ב.

בתחשיבים שנעשו בישראל עולה כי עלות שעת העבודה כעת נעה סביב 32 דולר לעומת 24 דולר כפי שתוכנן בראשית הפרויקט. במערכת הבטחון מקווים כי עלות שעת העבודה תתייצב בקרוב סביב 28 דולר. דב זקהיים נועד בביקורו בארץ גם עם היועץ הכלכלי של משרד הבטחון צבי טרופ ועם תא"ל מנחם עיני ראש מנהלת פרוייקט הלביא. הוא יסיים את ביקורו בישראל ביום ד'.

רה"מ פרס אמר כי הוחלט לקבוע תקרה של 550 מיליון דולר לשנה לפרוייקט, גם בתקופת ייצורו.

הוסר הפיקוח על המחירים משורה של מוצרים ושרותים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד המסחר והתעשיה הודיע אתמול על הסרת הפיקוח על המחירים מקבוצה נוספת של מוצרים ושירותים במשק. הסרת הפיקוח התייחסה למוצרים תעשייתיים וקבוצה קטנה של מוצרי צריכה.

לדברי דובר משרד המסחר והתעשיה נשארו תחת פיקוח גם עתה כל אותם קבוצות מוצרים המיוצרים על־ידי מונופולים וקרטלים. הסרת הפיקוח מתייחסת למוצרים כימיים, למוצרי עץ, למוצרי ברזל, לכל מוצרי נחושת ולעוד קבוצה של מוצרים ושירותים בתעשייה. ההסרה התייחסה גם לשירותי תיוק, לשירותי בימוי ומשחק, הנעשים עבור רשות־השידור, ולשירותי עמילות מכס.

משרד התעשייה גם הודיע על הסרת הפיקוח מסלטים מוכנים, מזון לחיות בית, שמפו הלבשת עור וערדשות ומסגרות למשקפים.

המשטרה שינתה מסלול צעדת „גוש אמונים"

משטרת ירושלים החליטה, שצעדת „גוש אמונים" בליל „יום ירושלים" לא תעבור ברובע המוסלמי בעיר העתיקה. כיוון שכמה שעות לאחר מכן תיערך שם תפילה מרכזית לסיום צום הרמדאן. במקום זה הוצע מסלול חליפי.

אנשי „גוש־אמונים" פנו למשטרת ירושלים בבקשה שתאשר להם לקיים צעדה של כ־10 אלפים איש מרחבת הכותל דרך רחוב הגיא, הרובע המוסלמי, ויה דולורוזה, שער האריות, גת שמנים ושתסתיים בחיזיון אור קולי על הר הזיתים.

אלוף (מיל) יריב: השב"כ חזק דיו לעמוד בחקירה

„חשיפת שמו של ראש שירות הבטחון הכללי אינה משרתת איש במדינה, אך ורק את אויבינו. אישור לחקירת הפרשה, כל חקירה שתהיה — אני משוכנע ששירות הבטחון הכללי חזק דיו כדי לעמוד בחקירה כזאת" — אמר אלוף (מיל.) אהרון יריב ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל אביב. בהרצאתו בפני נשות „ויצו" בתל אביב.

בתשובה לשאלות אמר יריב, כי „עם סוחרי הנשק — יש לנו בעייה ולא רק משום שאמצעי התקשורת מנפחים פרשיות כאלה. לא מדובר כאן באיזה 200 איש, אך ישנם אנשי צבא לשעבר שגילו שבתחום הזה אפשר להרוויח". בהקשר זה אמר יריב, כי לא כל הסוחרים האלה רשומים כמקובל במשרד הבטחון. „אין אפשרות להשגיח על כל אחד. זו תופעה של הישראלי המכוער ואנו חיים אתה. אין פטנט לפתור בקלות בעייה זו".

בדברו על מצבה הבטחוני של ישראל, אמר יריב כי לנוכח התעצמות מדינות ערב בנשק מתוחכם, הרי ליחסינו הטובים וההדוקים עם ארה"ב יש לבד מן הסיוע הכלכלי המאסיבי שאנו מקבלים, גם ממד מרתיע.

שני סוגי איומים

הוא מנה שני איומים עלינו — סוריה, שלה היום 450 אלף חיילים מגוייסים, עם 8 דיוויזיות שריון, 600 מטוסים וטילי קרקע־קרקע ארוכי טווח, והטירור הפלשתיני. לדעתו, כשמדובר בסוריה עלינו להיות ערוכים ומוכנים, כדי שלא נופתע, בדומה למלחמת יום כיפורים. אשר לטירור הפלשתיני, לדעתו התמודדנו די טוב אתו ו„בסך הכל, המצב מניח את הדעת אם כי אי אפשר להבטיח שלא תיפול אף קטיושה". עוד הזכיר יריב את הקשר הסורי בטרור בחו"ל.

יריב, ציין, כי צה"ל חייב להקפיד על איכות אנשיו ולמצות את הפוטנציאל שיש לנו. „יש לנו אנשים שהמציאו לנו פטנטים ויש

הדיון בפרשת פולארד כנראה בדלתיים סגורות

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הדיון בבית־המשפט הפדראלי בוושינגטון נגד בני הזוג פולארד ובהודאתו באישומים במסגרת עיסקת־טיעון ייערך כנראה בדלתיים סגורות — מסרו אתמול מקורות מוסמכים כאן.

אף שעיתוי הדיון וצביונו טרם נקבעו סופית, נוטה התביעה הפדראלית לבקש שהדיון יהיה סגור לעיתונות ולציבור, ולהסתפק בפרסום מסמך רשמי בסופו.

בדיון אמור פולארד להודות באישומים, להוסיף הבהרות בתשובה לשאלות השופט, וכנראה גם לשמוע את פסקדינו, אך לא את גזר־הדין, שיינתן בתוך כמה שבועות.

עדיין לא ברור אם גם אן הנדרסון־פולארד תועמד לדין סמוך לדיון זה או בנפרד.

אמצעי־התקשורת בארה"ב לא פירסמו עד אמש שמות של ישראלים נוספים המעורבים בפרשה, אף שנודע כי שמות קצינים בכירים בחיל־האוויר נמצאים בידי כתבים אמריקניים. כתוצאה, לדבריהם, משיתוף־הפעולה של פולארד עם חוקריו.

מקורות ישראלים רמזו אתמול, כי רבים מהפרטים המתפרסמים עתה אינם חדשים, אלא נכללו בשיתוף־הפעולה הישראלי עם הממשל בדצמבר אשתקד.

דובר הבית־הלבן סירב אתמול להתייחס לפרשת פולארד, אף־על־פי שנשאל שאלות נוקבות רבות על „רשת הריגול הישראלית". הוא אמר רק כי הוא מודאג מ„כל רשת ריגול הפועלת בארה"ב", אך הדגיש, כי רק לאור ההליכים המשפטיים יוסקו מסקנות בכיוון השפעת הפרשה על יחסי ישראל־ארה"ב.

צבי זוסמן — יו"ר הוועדה המכינה של מועצת חב' העובדים

מאת א. קווה כתבנו לענייני הסתדרות

צבי זוסמן, המשנה לנגיד בנק ישראל לשעבר, יעמוד בראש הוועדה המכינה של מועצת חברת העובדים אשר תכונס ב־29 לחודש זה. הוועדה המכינה תקיים משבוע הבא את ישיבתה הראשונה. בוועד הפועל מקווים כי מינוי זה והפעלת הוועדה המכינה יש בהם כדי להתגבר על קוצר הזמן שנותר עד לכינוס המועצה לה מייחסים חשיבות רבה.

צימצום ההנהלה

זוסמן עומד כיום בראש ועדה מיוחדת לבדיקת השכר בשירות הציבורי. מועצת חברת העובדים מורכבת מחברי מועצת ההסתדרות המתקיימת באותו תאריך, אולם הדגש יהיה על הסיכומים וההמלצות המתגבשות בוועידות המפעליות ובמועצות האזוריות, המתכנסות בימים אלה ברחבי הארץ.

לבד משינויים בחוקת ההסתדרות ובחוקת חברת העובדים יובאו לפני באי המועצה מספר החלטות מרכזיות, כגון ביטול מזכירות חברת העובדים וצימצום מספר חברי מינהלת חברת העובדים מ־52 איש ל־31 חבר בלבד.

„על המשמר" עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר, חדרים 102—121, טל. 225125—6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' שמריהו לוין 17, טל. 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מחיר

אורי לוי, האחראי על שידור משחקי מכסיקו בירושלים:

אירגון לקוי של המכסיקנים

30 שדרים תיארו אתמול את המשחק בין ברזיל וספרד בפני מיקרופונים דוממים, וחובבי כדורגל נלחמים באנגליה, ברזיל דנמרק ועוד צפו בתמונות ללא קול. מהי סיבת התקלות התכופות בשידורים ממכסיקו.

התקלות נובעות מכושר הארגון הלקוי של המכסיקנים, וכנראה שגם תשתית־השידור נפגעה קשות ברעידת־האדמה שהיתה שם. וכך קרה ל־40 מהמדינות המשתתפות היו תקלות או שקולות השדרים לא נשמעו כלל. הדבר עורר זעם רב ואיגוד השידור האירופי הציע להחרים את המשחקים.

והוצעה התקבלה?

לא. אבל נראה שהמכסיקנים ידרשו לשתף בשידורים כוחות עזר מבחוץ, שינסו לתקן את התקלות. וכמו שהדברים נראים עכשיו לא תהיה להם ברירה. הבעיה היא, שאם התקלות הן בתשתית לא יעזור דבר והתקלות תימשכנה עד סוף המשחקים. ואני מוכרח לומר, שזוהי הרגשה לא כל־כך נעימה, שהעסק עלול להתמוטט בכל רגע.

למה אצלנו זה עובד?

אולי בגלל שהצוות שלנו הגיע מוקדם. נכון, שהקול במשחקים ששידרנו לא היה באיכות הכי טובה בעולם, אבל — שמעו. היו גם הפרעות לוויין שנבעו ממזג־האוויר ומתקלות בתחנות הקרקע, ויש גם תופעה הנקראת: זכרון לוויין, כשהתמונה נעצרת פתאום. אבל — זה יכול לקרות בכל שידור.

ומה אתה צופה, יקרה ב־26 המשחקים הבאים?

יש לנו את קו השידור שהוזמן מראש והוא שמור לנו. ובשיחה עם אחינו במכסיקו סיטי נאמר לי שהכל בסדר. המשחק בין אנגליה ופורטוגל מתקיים היום במונטריי. ואני מקווה, שלא תהיה תקלה בקו בין מונטריי למכסיקו סיטי. שבה נמצא הקו שלנו.

והיה ותקרה תקלה?

אז נעשה שידור אולפן: אני אתכונן למשחק עם רשימת שמות השחקנים שאקבל מראש, ואשדר את המשחק בשידור ישיר מן האולפן בירושלים.

זה אולי עדיף אחרי האפשלה שקרתה אתמול לנסים קוויתי...

היתה לו טעות קשה. אבל זה קורה לכל אדם. נסים שדר ותיק ומנוסה, ואני מבטיח לך שמחר יהיה בסדר.

אתי רונאל

בצלבי קרס וקריאות „נאצי" הפגינו חרדים נגד קולק בניו־יורק

מאת חנה אייש־הורוביץ, כתבת „על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. — אלפי חסידים לבושי־שחורים התגודדו ביום א' בערב מול מלון „וולדורף אסטוריה" בניו־יורק, כשהם משמיעים צעקות קצובות: „נאצי, נאצי טדי קולק". היתה זאת הפגנה, בנוסח המוכר כבר בניו־יורק, נגד „מדינת הציונים הנאצית" ונגד „הציונות המנוגדת ליהדות".

היו שם צילומים עם כותרות „כצאן לטבח מובלים בחורי־ישיבה למאסר" בירושלים, ו„אלות הקלגסים מונפות על ראשי נשים יקרות בירושלים", וכן שלטים עם צלבי־קרס. על במה עטופה שחורים עמדו רבנים ונאמו באידיש. משתתפי ההפגנה הגיעו ממרחקים. מהם באוטובוסים ובמטוסים חכורים.

מעין דור לוויליאמסבורג

צעיר מוצק, לבוש שחורים ומגודל זקן ופיאות, מספר שהוא חניך קיבוץ עין־דור, וכי מצא את אושרו בוויליאמסבורג בברוקלין. הוא מייצר תכשיטים. צעירים אחרים מצטרפים לשיחה בעברית „ישראלית" צחה. לדבריהם, הם נמצאים בארה"ב מפני שאין בה כפייה דתית, ואילו בישראל רודפים את היהודים הדתיים ומענים אותם.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ששימש כמטרת ההפגנה, הופיע בסעודה של ה„בונדס" לכבוד מלאות מאה שנים להולדת דוד בן־גוריון. הוא היה אחד מ־16 האישים היהודיים הנכבדים מארה"ב, אמריקה הלטינית ואירופה, שהוענקה להם מדליית בן־גוריון מטעם ראש הממשלה שמעון פרס, באמצעות שגריר ישראל בארה"ב, מאיר רוזן. המדליות ניתנו כאות הוקרה על מפעל חיים למען העם היהודי.

בתגובה על ההפגנה, אמר קולק ל„על המשמר", במשיכת כתפיים: „זאת ארץ חופשית וכל אחד יכול להפגין."

ראש־הממשלה הופיע באירוע באמצעות לוויין־תקשורת. פרס, שנראה עייף, העלה זכרונות מתקופת עבודתו לצד דוד בן־גוריון. לכבוד הארוחה החגיגית נרכשו אגרות „בונדס" ב־104 מיליון דולר.

גם מבקר המדינה של ארה"ב יבוא לדון בפרוייקט ה„לביא"

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

נסיון נוסף לשכנע את אנשי הפנטגון לגבי תחשיביה של ישראל באשר לעלויות מטוס הלביא נכשל אתמול. בפגישה שקיים שר־הביטחון יצחק רבין עם עוזר תת ההגנה האמריקני דב זקהיים, לא הצליח שר־הביטחון לשכנע את נציג הפנטגון להתקרב לעמדותיה של ישראל, באשר לעלויות ייצור מטוס הלביא. בסוף החודש יגיע לישראל מבקר המדינה האמריקני, אשר תולים בו בישראל תקוות רבות באשר לעתיד ייצור מטוס „הלביא". הערכה בישראל היא כי עמדותיו של מבקר המדינה האמריקני יהיו גמישות יותר מאלו של נציג הפנטגון. מקורות בכירים במערכת הביטחון ציינו כי לא נותר עתה אלא להעביר את השיחות בנושא פרויקט „הלביא" לדרג המדיני הבכיר בשתי המדינות, כמגמה למצוא פתרון הולם למשבר ייצורו של המטוס.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של

קלרה שושני (רוזנפלד)

הלוויה היום, יום ג' 3.6.86 (כ"ה אייר תשמ"ו) בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה
ובית אשדות־יעקב מאוחד

הממשלה נוקטת תמרוני התחמקות מביצוע מסקנות דו"ח בייסקי

עדי אמוראי: יוקם צוות בינמשרדי לבדיקת מסקנות הדו"ח, הממשלה לא מוכנה להתחייב לאמץ המסקנות האישיות ■ ח"כים תבעו בתוקף יישום הדו"ח וח"כ רמון קרא להטיל סנקציות על הבנקים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הממשלה תקבע את עמדתה ביחס לדו"ח בייסקי רק לאחר שצוות מומחים בינמשרדי ידון בדו"ח ויעביר את מסקנותיו לשרים. הממשלה לא מוכנה כרגע להתחייב לגבי אימוץ החלק הפרסונלי שבדו"ח בייסקי. עובדות אלו עולות מדברים שאמר אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך) בדיון הראשון שקיימה מליאת הכנסת בדו"ח.

בפתח הדיון הדגיש יו"ר הכנסת שלמה הלל, כי זו הפעם הראשונה שוועדת חקירה ממלכתית הוקמה לפי דרישת הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת. יו"ר הוועדה פרופסור דוד ליבאי (מערך) הדגיש כי המדינה, דהיינו הציבור, יצטרכו לשלם, במשך השנים 6.9 מיליארד דולר, בגין התמוטטות מערכת המניות הבנקאיות. „סכום שהוא גדול יותר מכל תקציב הבטחון של ישראל. סכום הגדול ממה שהמדינה מוציאה בתקציבה על כל משרדי הממשלה, למעט הבטחון, במשך שנה". לדעת ליבאי, לא יכול שר האוצר לשעבר יורם ארידור (ליכוד־חרות), להשתתף בכל צוות של הכנסת, שאמור לדון בישום דו"ח בייסקי. זאת בגין המסקנות האישיות שהעלתה הוועדה כלפי ארידור.

מי שהיה ראש לשכת עורכי הדין, רואה טעם לפגם, בעובדה כי מי שנפגעו אישית, על־ידי ועדת חקירה ממלכתית, אינם יכולים לערער בפני שום אינסטנציה משפטית, גם על עצם ההרשעה וכן על גובה העונש. בדעתו להגיש לכנסת, הצעת חוק פרטית, לתיקון המעוות.

פתרונות של בי"ס

אריאל וינשטיין (ליכוד־חרות) טען כי ועדת בייסקי, היתה צריכה להשיב על ספסל האשמים גם את ציבור המשקיעים ואת הממשלה שעשתה הסדר ונתנה החזר מלא „לכל מי שחיפש כסף קל". וינשטיין טען כי פתרונות „ועדת בייסקי" הם פתרונות „ועידת בייסקי" הם פתרונות של בי"ס. ידרשו שנים כדי להגשימם, אבל צריך להתחיל ללכת בדרך זו.

מורל'ה בר־און (ר"צ) קרא לכנסת לדאוג כי המלצות ימולאו במלואן, יש להקפיד כי בנקים ימלאו אחרי כל הוראות הוועדה בתחום האישי. מרדכי וירשובסקי (שינוי) טען כי אחרי שעשקו את הציבור מבקשים עכשיו מנהלי הבנקים רחמים, להערכתו במדינה מתוקנת היו הם מתפטרים לאלתר עם גילוי כשלונם המחפיר. חיים רמון (מערך) בנאום תקיף מאוד דרש מהממשלה, למלא את כל המלצות הדו"ח. למרות הקשיים הפוליטיים העשויים לצוץ, הוא קרא לרשויות לנקוט סנקציות נגד הבנקים שיסרבו למלא את המסקנות האישיות והאחרות.

הכנסת תסיים את דיוניה בנושא זה באחת מישיבותיה הקרובות.

ליבאי „מתבייש לשבת בכנסת היושבת בחיבוק ידיים מול הגזענות"

לדעתו יש להחזיר הצעת החוק לכנסת ולא — תיקבר בוועדת החוקה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

„אני מתבייש לשבת בכנסת שבמשך שנה איננה מסוגלת לחוקק חוק נגד גזענות" — אמר אתמול ח"כ דוד ליבאי בישיבתה של ועדת החוקה חוק ומשפט. דוד ליבאי מכהן כפרופ' למשפטים באוניברסיטת תל־אביב.

הדיון בוועדה הופסק לאחר שח"כ שם־טוב (מפ"ם) מ. איתן (ליכוד), גאולה כהן (תחיה) וש. אלוני (ר"צ) תבעו הפסקה לשם התייעצות סיעתית. לדעת ליבאי יש להחזיר את הצעת החוק נגד גזענות מייד לכנסת, עם כל ההסתייגויות. לדעתו טעתה ועדת החוקה כאשר החליטה ליזום החזרת הדיון לוועדה: אלא אם מבקשים חבריה לקבור את הצעת החוק הנוכחית.

כזכור נוצר בוועדה רוב הכולל את התיקון שהכניסה הממשלה בלחץ הדתיים בנימוק שהתיקון שולל מן החוק את אופיו האנטי־גזעני. עם שוללי החוק הממשלתי „המתוקן" היה נציג מפ"ם בוועדה שם־טוב.

בעניין זה אמר אתמול י. ארצי (מערך), כי עדיף חוק בלתי מושלם שיכביד על התביעה, על פני העדר כל חוק.

מזכיר המדינה לשעבר סיירוס ואנס נפגש אתמול עם רה"מ. השניים שוחחו על תהליך השלום במזה"ת
(תצלום: אפי שריר י.פ.פ.א)

„משרד החינוך החליט להעביר כספים רק עפ"י קריטריונים שיוויוניים"

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

כל עוד כספים ממשלתיים יחולקו למוסדות דת על פי הסכמים קואליציוניים לא תיתכן שיוויוניות אמיתית בין המוסדות — אמר אתמול נציג אגף התקציבים. שי שולמן, בוועדה לביקורת המדינה, לדבריו קיימת סתירה בין השאיפה לפעול לפי קריטריונים לבין המשך השיטה של חלוקת כספים על יסוד מו"מ פוליטי.

יועץ שר החינוך, ד"ר דב גולדברגר אמר לוועדה, כי משרדו יחלק את כספי ההסכם הקואליציוני לחינוך העצמאי על פי קריטריונים שיוויוניים, מבוססים על מספר הלומדים בכל מוסד. מכספי ההסכם הקואליציוני ייהנו כל מוסדות החינוך העצמאי ולא רק המוסדות שחברי־כנסת חפצים ביקרם.

משהב"ט תובע מ„בני־עקיבא" דמי חילוץ חניך שנפצע

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

משרד הביטחון תבע את ארגון „בני־עקיבא" בסכום של 5705 דולר בשל סיוע שהעניק צה"ל בחילוצו של אחד מחניכי „בני־עקיבא", אילן לביא, שנפצע במדבר יהודה, ב־1 באפריל 85' ופונה לבית־החולים במסוק.

תביעה זאת של המחלקה המשפטית של משרד הביטחון מהווה את היישום הראשון, של ההחלטה העקרונית שנתקבלה במערכת הביטחון, לדרוש מאזרחים המחולצים על־ידי צה"ל תשלום.

מזכ"ל בני־עקיבא פנה אל שר הביטחון יצחק רבין לשנות את רוע הגזירה. שר הביטחון השיב כי בבירור שערך לאחר שקיבל ייעוץ משפטי הוא מודע לערך החינוכי של פעילות „בני־עקיבא", אולם במקרה של אילן לביא, לא דובר במשימה בטחונית ואין לצה"ל תקציב לכיסוי הוצאות עקב פעילות של חילוץ אזרחים.

עתה מוגשים למערכת הביטחון פתרון, שלמטיילים יהיה כיסוי ביטוח להוצאות הכרוכות בחילוצם.

מנהלים: ילדים רואים בבית הספר מעין „בית סוהר"

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

[illegible]

לחבר מנשה גפן
קיבוץ עין המפרץ
עם צאת לאור סיפרך
„מתחת להריסה עומדת גדיה"
תבוא על הברכה והטובה
לך בכוחך זה עוד הרבה שנים.
מאחלת
ריכטר פרידה קרית מוצקין

לראשונה משלחת רשמית לספרד

משלחת סמנכ"לים של משרדי החקלאות, החוץ ומשרד המסחר והתעשייה יוצאת הבוקר למדריד על פי הזמנת ממשלת ספרד. המשלחת תדון בבעיות היצוא החקלאי של שתי המדינות לקהילה האירופית, במגמה לבדוק את סיכויי שיתוף הפעולה בין שתי הארצות בשוק המשותף.

זו הפעם הראשונה שממשלת ספרד מזמינה לביקור רשמי משלחת ממשלתית מישראל. חברי המשלחת הם אריה זייף, סמנכ"ל משרד החקלאות וסחר חוץ; מרדכי דרור סמנכ"ל משרד החוץ ומקס ליבנת סמנכ"ל משרד המסחר ותעשייה.

יוסף גלילי

104 מיליון דולר גייס אתמול הבונדס „בזכות ב"ג"

בשידור ישיר באמצעות לוויין, שהתקיים אתמול בשעה 04.30 לפנות בוקר, ל־1200 מנהיגים יהודים שהתכנסו לאירוע לכבוד 100 להולדת ב"ג מייסד מפעל הבונדס — הביע ראש הממשלה את תקוותו כי בעתיד הלא־רחוק נוכל לשבת לשיחות שלום עם הירדנים, וכי נוכל להגיע למצב של חיים משותפים בין יהודים ובין ערבים.

שיא מכירות חדש נקבע אמש ע"י מפעל הבונדס. סכום של 104 מיליון דולר, התחייבויות לרכישת איגרות בונדס, נמכרו בערב אחד.

בארוחת הערב שנערכה במלון וולדורף אסטוריה שבניו־יורק, לציון 100 שנה להולדת דוד בן־גוריון, מייסד ואבי המפעל, נכחו כאמור כ־1200 מנהיגים יהודיים מכל רחבי ארה"ב, קנדה, אמריקה הלטינית ואירופה המערבית. מישראל הגיע ראש עיריית ירושלים טדי קולק. בין האורחים נכחו נציגים מכל הערים שבהן ביקר בן־גוריון במהלך ביקורו ההיסטורי לייסוד מפעל הבונדס בשנת 1951. (שע"ת)

בג"ץ אסר להרוס בתי מחבלים

בג"ץ אסר בצו ביניים להרוס את בתיהם של שלושה עצורים מהישוב א־ידאם מצפון לירושלים, שנעצרו לאחר שהודו בהנחת מטען צד בדרך למחנה צבאי מצפון לירושלים.

בני משפחתם של השלושה טוענים בעתירה שהגישו, כי „יש חשש שבתי בני המשפחה ייאטמו או ייהרסו, לאור מדיניות שלטונות הבטחון".

עותרים טוענים, כי בכל אחד מהבתים מתגוררות כ־10 נפשות ויש חשש שבטרם יורשעו השלושה, יפגעו בבתי המשפחות.

שופט בית המשפט העליון אליעזר גולדברג הוציא צו ביניים האוסר לפגוע בבתים עד תום ההליכים המשפטיים בעניין. (עתים)

תיקון טעות

בידיעת עתי"ם שהתפרסמה אתמול בעיתוננו נפלה טעות. הדברים המיוחסים לפרופ' יוסף גורני, נאמרו ע"י עורך „עתון 77" יעקב בסר.

חקלאי,
דשנים וחמרים כימיים
ממשיכה במבצע הנחות
למוצרים בעונתם
בחודש יוני 1986

המוצר	שעור ההנחה
אמוניה מימית	5%
אוראן 28% חנקן	4%
אמון חנקתי 21% חנקן	4%
"טוב" — תמיסות	
מורכבות לטפטוף	עד 20%

המבצע המיוחד
לאוריאה ארוזה — נמשך

הזמנות: מדור המשלוחים טל. 04-748261, 04-748253
ייעוץ: המחלקה החקלאית
טל. 04-748254-5

140 שנות צמיחה
דשנים וחמרים כימיים בע"מ
צוות פרסומאים

„בשבילכם זו הצגה — עבורי אלה החיים"

(תצלומים: בועז לניר)

מימין לשמאל: חווה יערי, סוהרת, אביבה גרנות, ופקד מישל חדד — ראש הצח"מ שחקר פרשת הרצח.

יערי בשיחזור בוכה ונרגשת; לא הרגתי... מלבסקי נפלה מהאוטו ומתה

היום יוצג בפני השופטים סרט השיחזור של אביבה גרנות

מאת אבי בניהו,
כתב „על המשמר", וכתבי עתי"ם

בבית־המשפט המחוזי תל־אביב החל אתמול משפטן של חווה יערי ואביבה גרנות, המואשמות יחדיו ברצח בכוונה תחילה של התיירת מלה מלבסקי. גופתה של התיירת נמצאה ב־10.3.1985 על שביל בורכר באיזור תל־ברוך.

חווה יערי ואביבה גרנות, כופרות בסעיפי האשמה. הן מסרו במהלך החקירה במשטרה גירסאות שונות לגבי נסיבות מותה של התיירת.

על־פי בקשת עורכי־הדין עדנה קפלן, דרור מקרין ונתן קנת הורתה יו"ר הרכב השופטים חנה אבנור על הוצאת צו איסור פירסום בנוגע לפרטים אינטימיים שיתבררו במהלך המשפט. הצו שהוצא בהסכמת התביעה, מתייחס ליחסים ופרטים אינטימיים שבין חווה יערי ואביבה גרנות לבעליהן, או בינן לכל מישהו אחר.

בפתיחת המשפט קראה התובעת עו"ד פנינה דבורין את הגירסאות השונות שמסרו יערי וגרנות לחוקריהן במשטרה. מסתבר כי נמסרו מספר גירסאות שונות מפעם לפעם עד הגירסה האחרונה שלוותה בשיחזור המקרה שהיוותה למעשה את העילה להגשת כתב־האישום נגד השתיים.

מסתבר כי בגירסאות שנמסרו למשטרה על־ידי יערי וגרנות ניסתה האחת להפליל את חברתה. להקלטות סמויות שבוצעו בעת המעצר חלק נכבד בטיעוני התביעה, המאשימה את השתיים ברצח בכוונה תחילה.

„אגיד לך מה לעשות"

בהמשך המשפט הוקרן בפני השופטים שיחזור שנערך עם חווה יערי, ובו גירסתה על מהלך הנסיעה של שלוש הנשים.

כאשר אמר לה החוקר מישל חדד, כי אנו יוצאים לשחזר את מותה של מלה מלבסקי, מגיבה חווה יערי בהתרגשות: „לא מותה, חדד, היא נפצעה ואני לא יודעת מה קרה אחר כך. תכתוב ,פציעתה', חדד, אני לא הרגתי אותה".

כאשר הגיעו בשיחזור לביתה של אביבה גרנות, בשיכון ל', קוראת חווה כשהיא מיבבת: אנחנו פה לפני ביתה של אביבה גרנות, שהיתה אסון חיי מאז היכרתי אותה", היא שיחזרה כיצד ישבו המנוחה לצידה במושב ואילו אביבה — במושב האחורי במכונית הסובארו שהיא נהגה בה.

בדרך החלה אביבה לדבר עם המנוחה על הכסף שמשכה מהחשבון, אך זו השיבה בגסות (באנגלית): „תדפקו את עצמכן". אז אמרנו לה, שאם לא תחזיר — ניקח עורך דין, נלך למשפחה שלה — אך היא ענתה בגסות — בשלילה.

הן נסעו באותו ערב למלון „מנדרין", לאחר שחווה סיפרה למלה כי היא פתחה שם משרדים, וכי אביבה היא עוזרת שלה במשרדיה.

בהגיעו לדרך העפר, בחשיכה גמורה, נאלצה חווה להאיט בנסיעה, בגלל מהמורות בדרך. „היא קפצה לי כאן מהאוטו — שיחזרה חווה כשהיא בוכה — ישר על הסלע הזה בצד הדרך. היא הספיקה לרוץ איזה מטר ונפלה. שכבה כך על האבן וכל הראש שלה מלא דם. ראיתי את זה וברחתי אחורה, ואז אביבה ניגשה אליה, בדקה אותה וקראה: היא מתה, מתה. רצתי לאוטו ולא ידעתי מה לעשות. „ויוי" (כינוי לאביבה) אמרה „מתה, מתה, מתה", ואני אמרתי: לא היא לא מתה, בואי ניקח אותה לבית חולים, נספר מה קרה. אביבה אמרה: „חווה, היא מתה". אני לא מאמינה שהיא היתה מתה. לא נזל ממנה דם. אבל היה קריש גדול בראש... אם היתה נופלת על השיחים — ודאי לא היתה מתה".

חווה סיפרה עוד בשיחזור, כי אביבה העבירה את גופת המנוחה לאמצע הדרך. „נכנסנו לאוטו, הדלקנו את האור ואביבה בדקה אותה שוב ואמרה היא מתה.

פעמיים קדימה ואחורה

בתחילה הכחישה אביבה גרנות כל קשר לפרשה אולם ב־21.1.86, לאחר שהחוקרים סיפרו לאביבה כי חווה מסבכת אותה בגירסתה שנתנה — ביקשה אביבה „לדבר עם החוקר חדד, ב־4 עיניים".

„בדרך טענה חווה שהיא לא רואה היטב, עצרה ויצאה לנקות את שמשות המכונית — שיחזרה אביבה את הדקות האחרונות של המנוחה — היא ניקתה בצד אחד ועברה לנקות בצד שישבה המנוחה. חווה פתחה את הדלת ואמרה למלה: תתכופפי, אני רוצה לנקות את החלון. היא התכופפה, ואז שלפה חווה ממקום כלשהו מערוך עץ, היכתה בראשה של המנוחה, הוציאה אותה מהמכונית וסגרה את הדלת. חווה הושיבה את המנוחה בחוץ על הדרך.

„התחלתי לצעוק — סיפרה אביבה בהודעתה — חווה, השתגעת, מה את עושה. חווה לא ענתה, היתה בשוק טוטלי. אני הייתי בהלם ממש. היה חושך, אבל ראיתי איך חווה משכה אותה החוצה, לקחה אותה כמו חבילה, שמה אותה בכביש, נכנסה לאוטו, הדליקה אורות, נסעה לאחור ואחר כך קדימה, וכך עשתה פעמיים.

הנפשות הפועלות

מאת אבי בניהו,
כתב „על המשמר"

במהלך כל חודש יוני יתנהל משפטן של חווה יערי ואביבה גרנות המואשמות ברצח התיירת מלה מלבסקי. השופטים, עורכי הדין, התביעה, הנאשמות, בני משפחתן והעדים יהיו מדי יום „שמות חמים" בכותרות. ואלה האנשים ששמותיהם יועלו מדי פעם:

● חווה יערי — בת 39 מירושלים, נשואה לאהוד יערי הכתב לענייני ערבים של הטלוויזיה הישראלית; היא נאשמת כי ב־10.3.85 רצחה בכוונה תחילה ביחד עם אביבה גרנות את התיירת מלה מלבסקי.

● אביבה גרנות — בת 41 מתל־אביב, בעבר ניתן לה הכינוי „האישה בארום", חברתה של חווה יערי, נשואה לאבי גרנות, רוקח. נאשמת כי ב־10.3.85 רצחה בכוונה תחילה יחד עם חווה יערי את מלה מלבסקי.

● פקד מישל חדאד — קצין חקירות מוכשר במשטרת מרחב דן, יחד עם סנ"צ שגיא שימש כראש הצח"מ (צוות החקירה המיוחד) שפיענח את הרצח ועצר את הנאשמות. חדאד ישמש כאחד העדים הראשיים מטעם התביעה.

● עו"ד פנינה דבורין — בת 39, מתל־אביב, סגן בכיר ראשון לפרקליט מחוז תל־אביב. משמשת כתובעת ראשית מטעם הפרקליטות במשפט יערי־גרנות.

עו"ד דבורין נחשבת לפרקליטה מנוסה ועסוקה וטיפלה בין השאר בגדולי העבריינים במדינה.

התיקים שטיפלה בהם בעת האחרונה: רצח אורלי דוכי, רצח רוני ניצן, גניבת מליון הדולר מ„בזק", והאנס מצפון תל־אביב. באחרונה החלה לטפל בכתב האישום נגד רוד בלאס, רשמה לזכותה מאסרי עולם רבים.

● עו"ד עדנה קפלן — בת 42, מתל־אביב, סניגוריתה של חווה יערי, בשותפות עם עו"ד דרור מקרין, נחשבת עו"ד מנוסה וותיקה, בעלת תואר ד"ר בקרימינולוגיה, ומרצה באוניברסיטת תל־אביב. התפרסמה בפרשות פליליות קודמות ובראשם הרצח הכפול והגנה שלימרה על רוחמים אהרוני (נטמרי). התידדה מאד עם חווה יערי בעת האחרונה, ומרבה לבקרה בכלא נוה תרצה.

● עו"ד דרור מקרין — בן 48 מתל־אביב, עו"ד ותיק ומנוסה מתמחה במשפטים פליליים וייצג עבריינים מכל הסוגים. יחד סנגוריה על חווה יערי, מקרין וקפלן עבדו קשה בחודשים האחרונים בהכנת קווי ההגנה במשפט יערי־גרנות.

● עו"ד נתן קנת — אחד מוותיקי עורכי הדין הפליליים במדינה, נחשב לעו"ד טוב ומצליח בתחומו, עו"ד קנת מייצג את אביבה גרנות, הוא מכיר היטב את כללי המשחק, בעבר היה קצין משטרה בכיר, ואיש פרקליטות המדינה, ואח"כ עבר לעריכת דין פרטית. מייצג נאשמים בבי"מ בכל חלקי הארץ.

● עו"ד חיים קנת — בנו של עו"ד קנת, לאחרונה סיים לימודי משפטים בלונדון והצטרף כמתמחה למשרד עורכי הדין של אביו. השניים מייצגים את אביבה גרנות.

● השופטת חנה אבנור — נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ויושבת ראש הרכב השופטים במשפט יערי־גרנות. אבנור בת [illegible] עסקה בשנים האחרונות בעיקר במשפטים אזרחיים.

● השופט ישראל גלעדי — 60 מותיקי השופטים בתל־אביב, חבר בהרכב השופטים מכהן כשופט זה 20 שנה. לראשונה מוצא עצמו גלעדי משמש כשופט בהרכב [illegible] בענין פלילי.

● השופט יוסף גולדנברג — חבר בהרכב השופטים במשפט יערי־גרנות, בן 53 צבר נסיון רב בתחום הפלילי כשעסק בפרשות כמו „מזריק הנפט" ומעשי אונס ורצח רבים.

● אהוד יערי — הטלוויזיה הישראלית, כתב בתחום המזה"ת ועניני ערבים, בעלה של חווה יערי. עד עתה נכח בכל ישיבות בית המשפט בפרשה, הוא נוהג לשבת בפינת האולם ליד החלון, מרכיב משקפי שמש ומעשן ברציפות. אינו מוכן לדבר.

● אבי גרנות — בעלה של אביבה גרנות, עוסק ברוקחות ועובד בבית מרקחת ברמת־אביב, בעלה השני של אביבה גרנות. „פיצוץ" הפרשה ניסה לשים קץ לחיין ונתך את הורידים בידיו, הובהל לבית ונצל. אינו מרבה להופיע בבית המשפט.

להפסיד שיעור אנגלית כדי לראות את חווה

חווה יערי נפגשת עם פרקליטתה עו"ד עדנה קפלן, לפני פתיחת הדיון במשפטה (תצלום: בועז לניר)

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

אף אחד לא יודע להסביר מדוע, אבל פרשת רצח התיירת מלה מלבסקי ומעצרן של חווה יערי ואביבה גרנות, וכעת משפטן, הפך לעיתים למרכז התעניינות של התקשורת והציבור במדינה. יש המגדירים אותו משפט השנה, משפט העשור, ויש מי שאמר משפט המאה. בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, שנה ורבע לאחר הרצח, החל אתמול הרכב של שלושה שופטים לשמוע את פרטי הדיון בפרשת רצח התיירת.

שעה תמימה לפני פתיחת אולם 801 של בית המשפט המתה הקומה השישית במאות אנשים: עיתונאים, צלמים וסקרנים. כמה עשרות תלמידות נטשו את בית הספר הסמוך ובאו לראות את חווה יערי. שווה להפסיד שעה באנגלית או במתמטיקה לטובת „שיעור באזרחות", איזה מנהל בי"ס לא יקנה את התירוץ הזה!

בין ראשוני הנכנסים לאולם המשפטים הגדול בקומה השישית אהוד יערי בעלה של חווה, הוא מקפיד להופיע לכל אחד מהדיונים שקדמו למשפט עצמו. אהוד יערי תמיד מלווה באחד מחבריו הטובים, יושב בפינת האולם, מכונס בתוך עצמו, מרכיב משקפי שמש ואוחז בידיו 2 חפיסות „מרלבורו".

גם ציפי קבילוו, אחותה של חווה, נמצאת באולם בכל דיון, בשעה 9.00 מגיעות במעלית אל תוך אולם המשפט חווה יערי ואביבה גרנות.

ראשונה נכנסת חווה, לבושה מכנסי ג'ינס, חולצה לבנה סרוגה, ושערה אסוף כמו תמיד, עם סרט אדום. חווה יערי אוחזת בידיה מחברות ותיקיות „ברודווי". עורכי דינה, קפלן ומקרין, ממהרים אליה, מתנשקים עימה ומחליפים מספר מילים. הצלמים עטים על יערי ומצלמים מכל כיוון אפשרי. מיד אחריה נכנסת גרנות לבושה בשמלה פרחונית. השתיים נראות כמי שהסתגלו לחיי הכלא, שבו הן כבר מבלות קרוב לחצי שנה. יערי וגרנות שומרות על שתיקה מוחלטת ועל ארשת פנים קפואה. אביבה גרנות מסכימה לומר רק מספר מילים: „אני מרגישה טוב. כשאגמור המשפט אדבר".

עו"ד פנינה דבורין, התובעת במשפט, קוראת את הגירסה שמסרו השתיים בחקירה ואת פרטי השיחות הסמויות שערכה המשטרה לגרנות ויערי בבית המעצר. פניה של גרנות קפואים. חווה יערי נרגשת על סף בכי, או התפרצות. היא קומצת אגרוף ונרגעת וחוזר חלילה.

בהפסקה בדיון מבקשת חווה יערי מעורכי דינה למסור נשיקות חמות לאהוד בעלה היושב באולם, ויורדת עם „ויוי" (אביבה גרנות) לתא המעצר. וכך „משפט השנה" ימשך לו כל חודש יוני. 41 עדים יופיעו בבית המשפט מטעם התביעה.

„בשבילכם זו הצגה ועבורי אלה החיים שלי" אמרה חווה יערי לכתבים שאחרי עלות הדיון בהארכת מעצרה לפני זמן מה. זה נכון. אבל עובדה.

ד"ש מהביוב

האנטימולוג הראשי של משרד הבריאות — על העקיצה היתושית וסיכונים בריאותיים

מאת יוסף שמי

העלייה הדרסטית בכמויות היתושים, מעמידה על סדר היום (יותר נכון, על סדר הלילה) העמוס שלנו, שאלה קטנה ותרישית המתגנבת לראש יחד עם הזמזום: יתוש הוא רק נודניק, טורדן שיש לגרש, או חבלן בריאות שרצוי לא להסתבך איתו? ואולי גם זה וגם זה?

האיזור החשוף ביותר להידבקות במחלת המלריה המועברת באמצעות יתושי אנופלס, הוא אגם הכינרת ומערבה, עד חיפה — אומר רפי לידרור, האנטימולוג הראשי של משרד הבריאות. אזורי סיכון נוספים הם פרוזדור ירושלים וים המלח. כל מקום שבו נקווים מים נקיים וצמחיה סביבם, עשוי להיות בית גידול מוצלח לנחילי היתושים. האנופלס, נושא טפיל המלריה, יתוש מפונק, לא אוהב מי־ביוב וכיוצא באלה. תושבי גוש דן, למשל, מעבר לריח — יכולים להיות רגועים.

מקור להידבקות במלריה עלול להיות תייר השוהה בארץ לזמן קצוב, איש צוות באוניה זרה ואף עולים מארצות אסיה ואפריקה, שם נפוצה המחלה. זה מכבר אותרו כמה נגועים במלריה בקרב תושבי קלקיליה ועזה. המקור להידבקותם הוא כנראה בירדן או במצרים, שם נפוץ הטפיל מאוד, למרות ההכחשות הרשמיות. בישראל — אומר רפי לידרור — נרשם מקרה מלריה בפעם האחרונה ב־1963.

מלבד יתוש האנופלס, קיימים מינים המרגישים טוב מאוד במים מזוהמים. הם חיים בנחלים, בשלוליות ובסבך הצמחיה. תשאלו את תושבי כפר סבא, לוד, רמלה, ואור־יהודה. הם כבר בקיאים בזה. כל הנחלים זורמים לים — תאמרו להם. ..וכל הביובים זורמים לנחל — הם ישיבו.

אם נעקצתם השנה קצת יותר מאשר בשנה שעברה, אפשר שהשינה שלכם נעשתה עמוקה יותר או שמיעתכם נחלשה, אבל הסיבה העיקרית היא האיחור בטיפול המונע. בחומרי הדברה, בתיקון נזילות, בייבוש שלוליות — בכל אלה כדאי לטפל בסתיו או לכל המאוחר בחורף, בטרם יעשו היתושות הצעירות את מעוף הבכורה שלהן בגינה האפלולית. (יתושות — ולא יתושים. הן זקוקות לדמנו למען ביציהן, את הבעלים תעזבו, במקרה הזה). בטרם נתחיל לסבול מנפיחויות אדמדמות מגרדות — עם או בלי תגובות אלרגיות — כדאי לסרוק את החצר והוואדי הקרוב, אם יש. העירייה, מזכיר לידרור, חייבת לדאוג לכך שהמים בערוצים השונים יזרמו ללא הפרעה וללא צמחיית פרא מיותרת ושלוליות צדדיות.

מלבד ההתעוררות בלילה לקול האות המזכיר לך שמישהי חומדת אותך ועקיצה כבר דרוך, מלבד הגירוי במקום העקיצה, יש במכת היתושים סיכון מסוים לבריאות, מחוץ למלריה. הבריות הקטנות המעופפות הללו נוטות להתרבות בנחלים שזוהמו במים קולחים ואלה עלולים להדריש ליתושים וירוסים של קדחת אפריקאית, מחלה שמושבה במצרים ותוקפת בני־אדם ובעלי־חיים גם יחד ושל קדחת הנילוס המערבי, מחלה נגיפית הדומה לדלקת קרום מוח.

מאז ראשית שנות השישים הצלחנו למנוע התפשטות מחלות המועברות על־ידי יתושים — מציין לידרור בסיפוק — אך גם בעת דרוש מעקב. התרבות מוגזמת וממושכת, ללא נקיטת צעדים, עלולה להחיות את סיפורי סבא החלוץ.

תרסיסי מלחמה

לא הסתפקנו בנשק קונבנציונאלי. האוייב היה אכזר וחסר רחמים. על כל יתוש שנפל הגיעו ארבעה חדשים ורעננים.

מאת דורית גפן

המבטים החשדניים שהעיפו לעברי חברים במערכת לא הטרידו אותי. הם בודאי חוששים להסגיר בפני איזה סקופ הגיע לידיהם — בטרם יפרסמו אותו. גם הלחשושים שלהם, שהופסקו כהרף עין בכל פעם שחלפתי על פניהם, לא הסיחו את מחשבותי הטרודות כבר ימים רבים בתכנון טקטיקות לחימה חדשות.

אחד החברים, אשר עיני המתרוצצות מצד לצד והמבטים המורים שלי לעבר נקודות נעלמות בחלל החדר, כמו גם התנועות המשונות של ידי, המוטחות מדי פעם לצדדים, שלא לדבר על מחיאות־כפיים פתאומיות, הדאיגו אותו, פנה אלי בזהירות ושאל: האם עד כדי כך משפיעים עליך משחקי הכדורגל במכסיקו? זה לא מגוחך? התשובה היתה פרץ־צחוק היסטרי. כבר שבועיים אני מנהלת מלחמת התשה בלילות עם גדודי יתושים, שפולשים כל ערב לביתי, והוא מדבר איתי על מכסיקו.

אינני יודעת מניין אני שואבת את תעצומות הנפש להמשיך ולהלחם בהם. למורשת הגבורה שעליה התחנכתי במשך השנים יש כנראה השפעה. מדי ערב, בטרם צאתי לקרב, אימצתי לי סיפור גבורה, אחד מני רבים, והתחלתי בכוננות ספיגה של עקיצות.

כאשר החלה הפלישה הראשונה עדיין לא הייתי מוכנה. עד שהצלחתי למצוא באחד הארונות תרסיס מהשנה שעברה כבר הצליח האוייב הנורא להשאיר בי את סימניו. מיהרתי לרסס את החדרים. שעה קלה השתררה הפוגה. יכולתי להתגרד.

האשלייה כי הצלחתי למגר את המיתקפה העוקצנית במתזי תרסיס, התנפצה מול להק יתושים, שהחל בסיבוב נוסף בחדר. הקרב נמשך כל הלילה. בבוקר שלמחרת יצאתי לשווקים וקניתי כל תרסיס אפשרי. בפעם הבאה הם כבר לא יפתיעו אותי.

גזע חסון במיוחד

בין הערביים הצבתי את מיכלי התרסיסים בפינות אסטרטגיות בדירה והמתנתי בדריכות. כעבור שעה קלה הגיע חיל החלוץ של היתושים. עוד אני מתרוצצת אחריהם כשידי על ההדק, וענני ריסוס כמעט וחונקים אותי, הבחנתי כי אין אלה סתם יתושים. הפעם מדובר בגזע חסון גוף וזריז תנועה, שהחומרים המרססים אינם יכולים לו.

נזכרתי בתכסיסים מימי ילדותי הרחוקה ונתתי בידי כל אחד מבני הבית כריות, שאותן השלכנו לעבר התקרה, שם נחו היתושים עד אשר יפוג ענן התרסיס. פה ושם היו לנו כמה הצלחות. איש מאתנו לא נתן דעתו לנזקים חסרי משמעות כמו מנורה מנופצת, או איזה חפץ אחר שנשבר במהלך הקרב הגורלי. מדי פעם השמעתי שאגות שמחה, כאשר הצלחתי במו ידי לתפוס איזה יתוש או שניים ולהרוג אותו. בלבי לא היתה טיפת רחמים. ידעתי שכל הדם בכטנו התפוחה הוא דמי שלי. רק אור השחר היה גואל אותנו מהלילות טרופי השינה.

במלחמה כמו במלחמה

אף כי אין לי עדי־ראיה, הרי ניתוח הקרב שערכתי כל יום גילה לי, כי ברגע מסויים בלילה היינו ספוגים בכמות אדירה של תרסיסים, שהיתה מרדימה אותנו.

במלחמה כמו במלחמה, ואנו לא הסתפקנו בנשק קונבנציונאלי. האוייב היה אכזר וחסר רחמים, ולנו לא נותר אלא לחפש ולהמציא תכסיסי מלחמה חדשים. כך רכשנו מנורה מיוחדת, שאמורה לקטול יתושים ועוד אביזרים שונים. אך ההצלחות שלהם היו חלקיות מאוד. על כל יתוש שנפל בקרב הגיעו ארבעה יתושים חדשים ורעננים.

מי יודע מה היה קורה לנו אלמלא הגילוי הגאוני של הבעל, אשר באחד הערבים החמים והעוקצניים החליט להפעיל את המזגן בחדר השינה. אנחנו המשכנו בקרבות שלנו בחדרים האחרים. כעבור שעה הבחנו, כי יותר מדי שקט בחדר השינה הסגור. דאגה קלה התגנבה ללבנו ונכנסנו לחדר הצונן. להפתעתנו הכל היה רגוע, שום יתוש לא זימזם. גילינו את אמריקה: היתושים אינם סובלים את הקור. מאז אותו יום — אנחנו מעבירים מדי ערב מזרונים לחדר (בשביל הילדים). פיסת הרצפה שנותרת פנוייה מספיקה בדיוק לכלבה. אתמול כבר העברנו את הטלוויזיה, והיום נכניס לשם מקרר חשמלי קטן, ועוד אביזרי נוחיות. קצת צפוף, קצת לא נוח, אבל לעומת האורגיות הליליות של להקות היתושים בחדרים האחרים של הבית — זהו גן עדן עלי אדמות. את חשבון החשמל המנופח, שיגיע בסוף החודש, נשלח למחלקת התברואה של העירייה.

התקווה יחידה שלנו היא שהיתושים יגיעו למסקנה שכבשו את ביתנו, ויחפשו לעצמם שדה דמים אחר.

להרוג אותם כשהם גלמים

אם בשל חוסר תיאום, ואם בשל רשלנות שלומיאלית, לא רוססו מוקדי הדגירה של היתושים במועד ■ עתה מתלבטים איגודי הערים איך להציל את תושביהם

מאת רונית מורגנשטרן

אפשר לקרוא לזה חוסר־תיאום, או אי־שיתוף־פעולה, משיקולים של אגוצנטריות, יוקרה ואחרים. אפשר גם לקרוא לזה סתם וחוסר אחריות שלומיאלי. את התוצאה, בכל אופן, מרגישים על גופם רבים מתושבי המרכז, בעיקר בפרבריה הצפוניים של תל־אביב.

גם השנה נתהוו מוקדי הדגירה של יתושים לאורך התוואים של הנחלים ירקון ואיילון. שני הנחלים עוברים בתחומים של כמה רשויות ואיגודי ערים — דן, השרון והאיילון. כדי להדביר אותם בעודם גלמים, בטרם הפכו ליתושים, היה צריך לבצע פעולת ריסוס מונעת, משותפת ומתואמת, של שלושת איגודי הערים האלה. מתואמת בעיתוי ומתואמת בסוג חומר הריסוס.

בפועל, מכיוון שחלק מהרשויות טענו שאין להם תקציב ואחרות התחמקו בטענה שזה לא בתחום אחריותן המוניציפלית — יזמו הערים הגדולות פעולות ריסוס במוקדים שבנחלים שבתוך תחומן. כל איגוד שכר לו קבלן־משנה, וכל אחד פעל עם חומר ריסוס שונה ובעיתוי אחר. התוצאה — תושבי המרכז מתגרדים.

גם אם עיריית תל־אביב — שהיא אולי עתירת משאבים יותר מאחיותיה — ריססה היטב את המוקדים בנחלים שבתחומה, כשהיא מצויידת לשם כך אפילו ברפסודה מיוחדת, ואילו בכפר הירוק או ברמת־השרון לא ריססו במקביל — אזי הביצים על יתושיהן הפוטנציאליים זרמו עם הירקון ממרחב השרון לכיוון תל־אביב, ומשום כך באפקה שומעים בלילה זימזום באוזניים.

יותר רעילות, פחות יעילות

הבין צ'יץ' כי יש לעשות מעשה וזימן, לפני כשבועיים, פגישה עם מנכ"ל משרד הפנים, חיים קוברסקי. בפגישה אמר ראש עיריית תל־אביב, שהוא מוכן לשלוח מרססים של תל־אביב אל מחוץ לגבולות העיר והוא מוכן לתרום לכך מתקציב העירייה. מה שבסופו של דבר אמנם נעשה, לדברי בני כהן, דובר עיריית תל־אביב; המבטיח שבעקבות פעולה זו תורגש הקלת־מה תוך כעשרה ימים.

בכל מקרה יש לדעת, שפעולות הריסוס הנעשות היום הן רעילות יותר ויעילות פחות מאשר לו נעשו באופן מונע בתחילת החורף, עם תחילת התהוותם של מוקדי הדגירה. וכאמור, פעולת מנע אפשרית רק עם היא נעשית תוך תיאום בין שלושת איגודי הערים שהירקון והאיילון עוברים בתחומן.

ראתה סגנית שר הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שבהיותה תושבת גבעתיים סבלה כנראה גם היא מנדודי שינה, כי ללא יד מכוונת ומתאמת בין הגופים הביורוקראטיים המעורבים — שהם משרד הפנים על לשכותיו האזוריות, משרד הבריאות על לשכותיו ואגפי התברואה של הרשויות המקומיות — הבעיה לא תיפתר. לכן יזמה סיור משותף לנציגים של הגופים הנ"ל לאורך תוואי הירקון ונחל איילון. הסיור נערך ב־[illegible] במאי. „זה לא סיור פתע", מסביר יחזקאל שפס, עוזר סגנית שר החינוך, „כי לא רצינו שהעיריות ינקטו בבהילות פעולות חיפוי, מתוך ציפיה לסיור הצפוי. בסיור נחשפו מוקדים רבים. מוקד גדול היה, למשל, בצומת הקאנטרי־קלאב. לקחנו מצקה, דלינו קצת מים וראינו אלפי גלמים. זו תוצאה של חוסר טיפול מונע במאגר מי הביוב של הרצליה". בתום הסיור התכנסו המשתתפים והגיעו למסקנה, שיש לשתף פעולה ולשכור קבלן עבודה אחד לשלושת האיגודים. הם גם התריעו בפני הזרמת מי שפכים לוואדיות ולנחלים והמליצו על הקמת מעלים נוספים לטיהור מי שפכים, כמו זה שקיים ברמלה. הוקם צוות תיאום המעקב, הכולל את שלושת נציגי איגודי הערים, שני נציגי מחוזות משרד הפנים, תל־אביב והמרכז, ושני נציגי לשכות הבריאות של ת"א והמרכז. כל איגוד יקצה משאבים בהתאם לחלקו היחסי ובעתיד יהיה כנראה תקצוב ישיר של משרד הפנים לאיגודי הערים, לפתרון בעיה ספציפית זו. אגב, הצוות התכנס פעם אחת ויתכנס שוב בשבוע הבא. מסקנותיו והחלטותיו לגבי פעולות מנע מתואמות יהיו טובות לשנה הבאה. ומה השנה? „בשנת התקציב הקיימת", אומר עוזר סגנית שר הבריאות, „כבר נשכרו על־ידי הרשויות המקומיות השונות קבלנים, שזכו במכרזים לביצוע פעולות הריסוס ואי־אפשר לפטר אותם. מאידך, גם קשה מאד לתאם ביניהם..."

„היום זהו למעשה קרב אבוד", אומר דובר עיריית תל־אביב, בני כהן. „אפשר רק להקל על המצוקה. פעולות מנע היה צריך לנקוט לפני חצי שנה. אם כי בתל־אביב לא ידוע לי על מצוקה מיוחדת. אם ברחוב מסויים יש בעיה, יכול להיות שעל אחד הגגות יש מכלים עם מים עומדים. כלומר, יש שם מוקד מקומי, שיש לחסלו. ומי שיודע על כך, מתבקש להודיע לעיריית תל־אביב".

עיריית תל־אביב לא נוקטת פעולות מיוחדות, לדברי בני כהן, אלא פעולות שיגרתיות, הנמשכות כמה חודשים, של ריסוס מוקדים מקומיים בעיר. ברמת־גן, לעומת זאת, יש פעילות נמרצת של ריסוס בכל מקום שיכול להוות מוקד דגירה, לדברי אשר קילנר, דובר עיריית רמת־גן. לדבריו, ראש העירייה שלו היה הראשון שהתריע, לפני למעלה מחודשיים, על הבעיה, שלח מברקים למשרד הפנים ולמשרד הבריאות, בהם תבע פעולה מיידית. מר עמית, ראש העיריה, אף הציע, כי משום שבאיגוד ערי דן זורמים שני הנחלים, יקח האיגוד על עצמו את פעולות הריסוס בכל המוקדים הקיימים כדי להתגבר על בעיית התיאום, והאיגודים האחרים ישאו בחלקם היחסי בתקצוב הפעולות. לא ברור מה עלה בגורלה של הצעת ראש העיר, אומר דובר עיריית רמת־גן. גם לדובר עיריית תל־אביב לא ברור. הוא יודע על היוזמה של ראש העיר שלו, שהיא, כאמור, פעילות של מרססים תל־אביביים מחוץ לגבולות העיר, שאמורה להביא להקלה תוך עשרה ימים. כדי להימנע מהישנות הבעיה בשנה הבאה, על צוות המעקב והתיאום להחליט כבר היום על פעולות קונקרטיות של ריסוס מנע, כדי שיתבצעו בזמן (בתחילת החורף הבא), אבל גם בשנה שעברה ידעו על הבעיה, ופרופסור דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות, אף התריע על כך בפני מנכ"ל משרד הפנים. והתוצאות ידועות.

אגם החולה, היו ימים. אבל גם שלולית קטנה בגינה כדאי לייבש לעת קיץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר

מגע הברזל של תאצ'ר

דבריה של מרגרט תאצ'ר אל האישים הפלשתינים בעת ביקורה כאן חיזקו את ידיהם של מתנגדי המיפגש וחשפו את חילוקי הדעות בין המוזמנים

מאת פנחס ענברי

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר לא עשתה חסד עם האישים הפלשתינים, עמם נועדה במזרח־ירושלים במהלך ביקור בישראל. לאחר שהודיעה כי תיוועד עם „מתונים", מן הסתם כדי לעודדם ולחזק את מעמדם, הותירה אותם במצב קשה יותר לאחר לכתה ולמעשה, חשפה את חולשותיהם.

הדברים אמורים בעיקר בהצהרת תאצ'ר כי יש לערוך בחירות חופשיות לעיריות בשטחים, כדי למצוא הנהגה חלופית לאש"ף. היא אף טרחה להוסיף כהנה וכהנה שבחים למלך חוסיין והגדירה את הזכויות הלאומיות של הפלשתינים במסגרת פדראציה עם ירדן (לא קונפדראציה, המעניקה לפלשתין נתח גדול יותר של עצמאות).

אילו היה בכוונתה של תאצ'ר לחזק את מדיניותו של המלך חוסיין לאחר נאומו הגדול, היא לא היתה צריכה להזמין לפגישה את גלריית האישים שעמה נועדה, אלא את אותם אישים שהביעו תמיכה במלך חוסיין, כמו חברי פרלמנט ואישים אחרים. ככל הנראה, בגלל אי־הבנה מסויימת בינה לבין הקונסוליה הבריטית במזרח־ירושלים, הוזמנו בעיקר אישים תומכי ערפאת או תומכי ירדן שלא הביעו תמיכה במלך חוסיין. רוב הקרואים חתמו על עצומה שהדגישה את מנהיגותו של ערפאת ואת שמירת מעמדו של אש"ף. העצומה עמדה בסתירה למדיניות ששרטטה מרגארט תאצ'ר, וככל הנראה איננה עולה בקנה אחד, אם לשפוט על פי רשימת המוזמנים, עם מדיניות משרד החוץ הבריטי.

עצומה של חילוקי דעות

העצומה שהגישו המוזמנים למארחת לא ביטאה רק את חילוקי הדעות בינם לבינה, אלא גם את קשייהם הפנימיים. הפעם הופעלו לחצים כבדים על המוזמנים שלא להופיע לפגישה, יותר מאשר בהזדמנויות קודמות כמו ההזמנות לקונסוליה האמריקנית. זה עתה הסעירה תמיכת בריטניה בהתקפה האמריקנית על לוב את הרוחות בעולם הערבי, ועל זה נוסף משקע היסטורי מימי המנדט. כשם שהישראלים מאשימים את בריטניה בשיתוף־פעולה עם הערבים — הערבים מאשימים אותה בשיתוף־פעולה עם הציונים, כדי להקים את מדינת ישראל במקום את פלשתין. זאת הסיבה העיקרית שראשי ממשלות בבריטניה נרתעו מלבקר בישראל — כדי שלא לעורר זכרונות רדומים בעולם הערבי.

תומכי ערפאת גילו אומץ־לב רב, ובאו לפגישה בכל זאת, חרף הפצרות, איומים והודעות כי „ייצאו אל מחוץ למעגל הקונסנסוס הלאומי", ובאו לפגישה כמובטח, אבל אישי־מפתח היו חייבים „להעלם" בשעות שקדמו לפגישה, כדי לחמוק מן הלחצים.

כדי לשפר את מעמדם בוויכוחים הפנימיים הובע באיגרת „צער" על הסיוע הבריטי להתקפה האמריקנית על לוב, כלומר, בוויכוחים הפנימיים יוכלו המוזמנים לומר, כי באו למחות על המדיניות הבריטית, ולהדגיש את מנהיגותו של ערפאת, ולא לשום תכלית אחרת.

מנהיגות חלופית

אבל תאצ'ר לא נתנה להם את ההזדמנות הזאת. היא דיברה על המנהיגות החלופית, וזרקה אור חדש על הודעות „המוסרות הלאומיים", כי המוזמנים משתפים־פעולה עם מדיניות המלך חוסיין נגד העם הפלשתיני.

פרשת העצומה כמעט הביאה לביטול הפגישה. יזמו אותה תומכי ערפאת, אבל תומכי ירדן סירבו תחילה לחתום עליה. רק בפגישה מקדימה, לפני הכניסה לבניין הקונסוליה, חתמו גם תומכי ירדן, דבר המעיד כי תומכי אש"ף חזקים יותר, וכי גלריית תומכי ירדן איננה מן התומכים הנלהבים ביותר של המלך. היחיד שסירב לחתום היה אליאס פריג'. באחרונה נועד עם ראש ממשלת ירדן זייד אל־ריפאעי, ובשיחה זאת כנראה הבהיר ראש הממשלה הירדני את החשיבות שירדן מעניקה לנאמנות במאבק הנוכחי עם אש"ף.

נוער ערפאת מונה שמאלה

לאחר הפגישה לא שככה סערת הרוחות, ומה שצריך להדאיג את תומכי ערפאת הוא העובדה, כי בין הלוחצים לפני הפגישה, והמגנים אחר שהתקיימה, לא היו רק תומכי השמאל, אלא גם אירגונים המזוהים עם תומכי ערפאת, ובעיקר אירגון הנוער „אשביבה". הללו הצטרפו להודעות האזהרה והגינוי, ואחר כך, בכינוס הגדול באוניברסיטת א־נג'אח, השתתפו לצד תומכי חזיתות השמאל בגינוי הפגישה.

הסתבכות התהליך המדיני, איננה מוסיפה לערפאת בריאות, מן הסתם. מתברר כי הייאוש והתסכול מצמיחים דור צעיר חסר סבלנות ומרדן, שאיננו מאמין בדרך המדינית, ומכחיתנו — די בצדק, הדור הצעיר של תומכי ערפאת מוצא לשון משותפת עם הסטודנטים הרדיקליים מן השמאל, יותר מאשר עם חבריו לתנועה, בני הדור הוותיק.

הרדיקליות הגוברת בדור הצעיר צריכה להדאיג גם את ירדן. הסערה הציבורית שלוותה את ביקור תאצ'ר שילחה גילויים חסרי תקדים ביחסים בין שתי הגדות. בחברון חתמו איגודים מקצועיים וועדי סטודנטים על הודעה שקראה להדיח את המשטר הירדני, ובמזרח־ירושלים חתמו נציגי איגודים מקצועיים על הודעה דומה, שקראה להפיל את „המשטרים הבוגדניים". לפני כן שרפו סטודנטים בביר־זית את תמונתו של חוסיין. לאחר אירועי הרמים בארבד (ולפני כן ברבת־עמון) לא יכולים שלטונות ירדן להקל ראש בהתפתחויות כאלה.

תימרוניו נוסח חוסיין

נשאלת השאלה, מדוע לוקח עליו המלך חוסיין את הסיכונים האלה? נקודת המפנה היתה בנאומו הגדול, תוצאה של ההתקרבות לסוריה על חשבון ערפאת. אך בינתיים ראה חוסיין שסוריה גמלה לו על ההתקרבות להיפך, דווקא חוגי השמאל, בשטחים ובירדן עצמה, הם שהחריפו את נימת האופוזיציה למלך, דווקא אחרי ההתקרבות לסוריה.

בשבוע שעבר יצא המלך לדמשק לשיחה בהולה עם אסד, לאחר דיון „במטבחי" יחד על סיבות ההידרדרות של בטחון הפנים. מן הסתם דרש המלך חוסיין מאסד לבלום את מתקפת השמאל הפלשתיני נגדו, ואסד אמר לו כנראה, כי אין הדבר בגדר אפשרותו. מה, איפוא, משאיר את חוסיין בבריח פתוח עם אסד.

תמרוניו הבין־ערביים הבהולים של חוסיין בזירה הבין־ערבית נותנים את התשובה — שהקרקע בוערת תחת רגליו, אינו פנוי לעסוק בפיוס בין שכניו. גם קשה להבין מהו האינטרס שיש לירדן בפיוס בין שתי שכנותיה התקיפות, עיראק וסוריה. רק בהינתן חיוני דוח, את המלך לבחוש בעניין זה. המלך מבקש למצוא בסיס כלשהו של הבנה בין אסד לבין סדאם חוסיין, כדי שיוכלו לשבת יחד בוועידת־פיסגה ערבית. ולשם מה צריך חוסיין ועידת פסגה ערבית? כדי לבטל או לשנות את החלטות ועידת רבאט. רק תוצאה זו תוכל את מדיניותו רבת הסכנות של המלך לכדי...

יש לשים לב כי עד היום לא סגר חוסיין את לשכתו של ערפאת ברבת־עמון. יתכן כי הוא יודע כי סיכויי ההצלחה שווים, לסיכויי הכשלון. אם יכשל חוסיין — יחזור ערפאת ללשכתו ברבת־עמון — דברים שהבהיר חוסיין, מן הסתם, לידידו החדש האזור אסד.

תאצ'ר ואישים פלשתיניים במזרח ירושלים – מפגש שחשף חולשות (צילום: רחמים ישראלי)

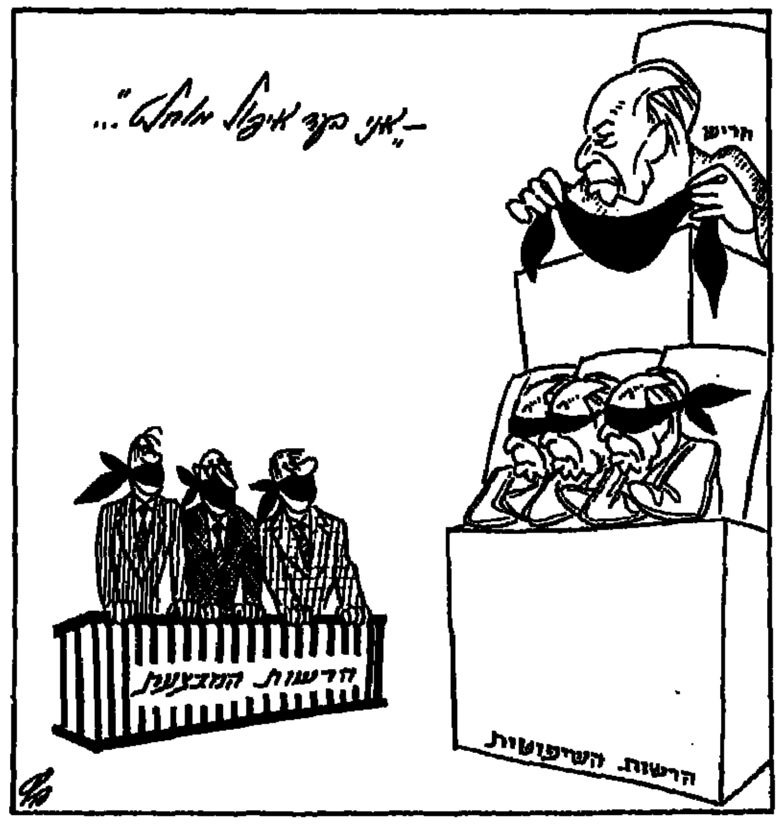

רצח חבוי בארכיון

„אספסוף ערבי מוסת התנפל על עוברי־אורח שלווים" — זהו המיתוס המקובל המתאר את פתיחת מאורעות 1936־39 ■ ההיסטוריונים נוטים להתעלם מנסיונות הידברות של ערבים ומאלימות יהודית באותם ימים

מאת יורם נמרוד

„בבוקר יום א', 19 באפריל 1936, השכימו יהודי תל־אביב לתומם ויצאו לעבודתם. פועלים ואנשי עסקים נסעו ליפו ——— איש לא ניבא רעות ולא דאג מפני הבאות. באותו בוקר נפוצו שמועות בין ערביי יפו כי יהודים רצחו שלושה ערבים בנקמה על רצח יהודי ——— —. אספסוף מוסת של ערבים התנפל על עוברי אורח שלווים. 9 יהודים קיפחו את חייהם, ו־57 נפצעו". בנוסח זה, או קרוב לו, חוזרו והעלו עיתונאים בכל כלי התקשורת, כתובים במשודרים, את זכר הימים ההם. הכל מייחסים את תאריך הפתיחה של „המאורעות" לאותו יום דמים ביפו, ול„שמועות" על רצח ערבים, בניגוד לרצח היהודים, שאינו בגדר שמועה, אלא ודאות. מכאן ואילך התגלגלו הדברים, שלוש שנים רצופות, עד שלמדו בני ישראל: ידם המושטת לשלום תושב תמיד ריקם ויש להיכון למלחמה מכרעת עם הערבים, שאינם יודעים פשרה מהי, כולם באחד צמאים לדם יהודי, בביטול.

בספרי ההיסטוריה ובספרי הלימוד יש ואריאציות שונות של מיתוס זה, בהתאם למסורות ואידיאולוגיות יריבות ביישוב היהודי. אין מחלוקת על העובדות, וגם אם מבצבצת מחלוקת פה ושם — מקדדים להדגיש שהתהליך ההיסטורי, כביכול, היה גזור מראש. לא היה עם מי לדבר, מאז, ועד עולם.

תגמול על תגמול

מי שמאמין לגירסות הספרים, ימצא כיום רק מפלגה אחת המבטאת נאמנה את המסקנה הפוליטית ההגיונית של המיתוס: מפלגת „התחיה". אלא שהאמת על אותם ימים שונה, וכך גם המסקנות. לא כל היהודים בתל־אביב קמו בבקרים ההם „לתומם". בשבת שקדמה לאותו יום א', ה־19 באפריל, שוטט אספסוף יהודי ברחובות והיכה עוברי אורח ערבים, אשר באו כמימים ימימה לעיסוקיהם בעיר העברית. קורבנות תמימים אלה אולי לא האמינו שיהודים ייסחפו אחר מסיתים, שקראו „בדם ואש יהודה נפלה — בדם ואש יהודה תקום". הקריאות נשמעו בהלוויה המתוחה שנערכה לסוחר עופות יהודי.

הסוחר, שנסע עם מרכולתו כמנהג הימים ההם, בלי חשש, בדרך טול־כרם—שכם, נרצח בידי חבורת קנאים מוסלמים, חסידיו של שייח סורי גולה, שמרד במועצה המוסלמית העליונה. הרצח עורר סערה ועם ביישוב היהודי. שניים ממפקדי האצ"ל נטלו יוזמה קרבית. באישון ליל הם חדרו לצריף בשולי פתח תקווה, בו ישנו פועלי פרדסים שלא היה להם קשר כלשהו לרוצחי הסוחר אלא קשר אתני, ורצחו אותם בשנתם. זה היה מקור „השמועה" שפשטה בערים הערביות. שמות הרוצחים חבויים בתיקים ואינם כתובים בספרי ההיסטוריה, מעללם ניכר ביום הפרעות ביפו. תגמול על תגמול על תגמול, עד אחרית הימים.

המעבר המהיר משקט עצור למהומות בין־עדתיות לא היה אפשרי, אלמלא נצטברה במחצית השנייה של אפריל 1936 מתיחות פוליטית בין היהודים לערבים. ההנהגה הפוליטית הערבית ביקשה לעצור בעד התקדמותו המהירה של היישוב, בעקבות האותות המבשרים רע ליהדות אירופה. רווקא על רקע העוצמה היהודית המצטברת, הבשילה בפלגים היריבים של ההנהגה הערבית המסורתית הכרה, שאין מנוס מפשרה מדינית עם היהודים. כפי שאפשר ללמוד מהמקורות העומדים היום לרשות ההיסטוריונים (ובדרך כלל הם מונחים כאבן שאין לה הופכין), היטלטלה משקולת האירועים בין יסודות שחתרו למלחמה טוטאלית — עד הכרעה, לבין אלה שביקשו מוצא ופשרות, בלי לוותר ידם מהנשק כביטוי לעוצמה, וכך, כשני הצדדים היריבים.

הסוכנות דחתה בבוז

ברם, ההיסטוריוגרפיה מתמקדת בפן אחד של המציאות: באלימות הערבית, אשר כוונה, כפי שניכר היה בעליל, אל יהודים באשר הם יהודים. ההיסטוריונים לא עשו מלאכתם רמייה, הם נפלו קורבן לתעמולה שלא, נס ליהוה, גם מקץ חמישים שנה, כאילו צורה זו של אלימות היא המיוחדת את הערבים, את כל הערבים ורק את הערבים — ואין להם דבר בילתה. אך גם העובדה שהערבים עצמם, להוציא יחידי סגולה, סייעו ומסייעים עד היום להשתקת המעוות של מאבקם הלאומי, אינה יכולה לשמש צידוק לחוקרים מימנים — כאלה שטיפלו בנושא. כאשר מעמדים אלה כנגד אלה את המסמכים העומדים לרשותם ואת מחקריהם, ניכרות לפחות שתי נקודות עיוורון ברשתית עיניהם המקצועיות.

האחת: לא נחשבים בעיניהם ערבים שצידדו בשלום עם היהודים. ערבי דוגל שלום, ערבי המוכר קרקעות או מסגיר עצמו למעביד יהודי — לפי האידיאולוגיה ששימשה את הפוליטיקה היהודית — הוא אבק אדם. על כן ההיסטוריון השבוי באידיאולוגיה הזאת אין ערבי זה ראוי להתייחסות. לפתוח בכך, לא נבדלים אלה מאלה ההיסטוריונים היהודים. וערבים ההחמצה שבעיוורון נגזר יכולה להתבאר רק מעיון בתעודות ותקופה. מתברר, למשל, שערבים ניסו מכירת קרקע ליהודים, כאמצעי יהוד שהיה בידיהם למודרניזציה של החקלאות בקרקעותיהם שהשאירו בידם. נסיונם לנצל אינטרס זה במסגרת פוליטית גלויה — הקוראת לשותפות עם היהודים כרשימה אגררית —, נדחה בבוז והתנשאות על־ידי הנהלת הסוכנות היהודית. זו נתגלתה בכוחה האינטלקטואלית. לאחר רצח ארלוזורוב, שגישתו לשאלה האגררית תאמה להפליא את המגמה המודרניזציה שהחלה לבצבץ במיגזר הערבי הישן.

(רשימה ראשונה בסדרה)

משען חלול

מאת אלכס פישמן

כישלון החשאיות הגלויה

אחת התעלומות המתמשכות בימים אלו פתרון היא, כיצד הפכה פרשת פולארד — שבגירסתה המצומצמת התמקדה בג'ונתן פולארד ואשתו בסוף 1985 — לפרשיית רשת הריגול הישראלית, על גירסת התביעה האמריקנית, שפולארד הוא מרכיב אחד בלבד בתוכה.

מה קרה בארה"ב בין דצמבר 1985 למאי 1986?

רצף של מישגים ישראליים, והתעקשותם של סוכנים פדראליים ואנשי משרד המשפטים האמריקני, עלולים ליצור את אחת הפרשיות החמורות ביחסי ישראל־ארה"ב.

ניסינו לשחזר את אשר התרחש בחצי השנה האחרונה בפרשה זו, בהסתמך על פירסומים גלויים בתקשורת בארץ ובחו"ל, שאיפשרו ליצור תמונה כלשהי והערכה לגבי מה שאירע בתקופה זו.

אבי־אבות החטא בפרשת פולארד הוא מנגנון, שבמהותו הוא חשאי אך אופי עבודתו הוא גלוי. ברגע שמנגנון מעין זה מחליט לשנות את אופי פעילותו ועובר לפעילות חשאית, אגב גיוס סוכנים דוגמת פולארד, הסבירות כי הוא ייכשל היא כמעט ודאית. הסיבה לשינוי באופי פעילותו של הארגון אינה רלוואנטית, ויכולה לנבוע מאמביציות אישיות של העומד בראש הארגון ועד חוסר בקרה נאות של הדרג המדיני המופקד על הארגון. אך מן הרגע בו נלכד פולארד, סוגיה זו, של תפקוד המנגנון החשאי, היא כבר לקח לדורות הבאים, והשייכותה לענייננו משנית בלבד.

לצורך חשיפתה של רשת ריגול זקוק הגוף המוגע לקצה חוט להאחז בו. קצה חוט כזה יכול להיות: דליפת מידע, חשיפת סוכן או חשיפת מפעיל. במקרה שלפנינו כמעט ודאי כי קצה החוט היה הסוכן עצמו — יונתן פולארד, שהתנהגותו עוררה את חשדם של אנשי המודיעין בצי האמריקני. דברנותו המרובה בנושאי ריגול שנים ארוכות בטרם גוייס, קשריו עם השגרירות הישראלית, נסיעותיו לחו"ל ומעבר לכך — התעניינותו במסמכים במקום עבודתו, שאינם נוגעים ישירות לעבודתו כחוקר, העמידו אותו באור חשוד. ברגע שהחל המעקב אחר פולארד והנושא הועבר לטיפולו של האפ.בי.איי. הסתבר עד מהרה לסוכנים הפדראליים כי לפניהם עומד דג שמן. האיש לא אומן כסוכן חשאי ובוודאי שלא אומנו אשתו או דודה, שהיה מעורב גם הוא בצורה עקיפה בפרשה. המעקב אחריו לא היה מסובך במיוחד — האזנה לשיחות הטלפון שלו, מעקב אחר תנועותיו, כל אלה חיזקו את החשד כי מדובר בריגול, אם כי בתחילה לא היה ברור לסוכנים האמריקנים לטובת מי עובד יונתן פולארד.

על הכוונת

בנקודה זו חשוב לציין, כי עסקי הריגול המדעי הישראלי היו על הכוונת של ארגוני המודיעין האמריקני במסמכי הסי.איי.אי. שנתגלו בשגרירות האמריקנית בטהראן במהלך מהפיכת חומייני, ופורסמו מאוחר יותר, נמצא מסמך בו מזהיר הסי.איי.אי. ודורש ערנות מפני פעילות ישראלית כזו.

בינתיים המשיך פולארד לנהוג כמימים ימימה במגעיו הגלויים עם השגרירות הישראלית. בה היה — בניגוד לכל חוקי הפעילות החשאית — אורח רצוי ומוכר. האמריקנים עלו על הקשר הישראלי של יונתן פולארד וקשריו עם הנספח המדעי בשגרירות ישראל בוושינגטון. אלא שבנובמבר 1985 התרחש אירוע, שגרם לקלקול בתוכניות האמריקניות להמשך חשיפת מעלליו של פולארד ואיסוף ממצאים מרשיעים, שיהיה בכוחם להעמידו לדין.

לא ברור אם נודע לאמריקנים דבר מה לגבי כוונותיו של פולארד לעזוב את ארה"ב, או שהוחלט לעוצרו משום שהדרג הפוליטי בוושינגטון רצה להפסיק פרשה זו בשלב מוקדם, לאחר שנודעה הזהות הישראלית העומדת מאחוריה. על כל פנים, בשלב זה של ההתרחשות, נעצר פולארד בשערי שגרירות ישראל בנסיונו לקבל מחסה. לא היה, ככל הנראה, בידי האפ.בי.איי. מספיק ממצאים להעבירם לתביעה כדי לבנות תיק מוצק. על אחת כמה וכמה לא היה לאמריקנים בשלב זה כל מושג לגבי היקף המעורבות הישראלית בפרשה.

בתחילה לא שיתף פולארד פעולה עם חוקריו, והמסמכים שנמצאו בידו ובידי רעייתו, במקומות מסתור שונים, הספיקו רק כדי להאשימו בהוצאת מסמכים מסווגים ממקום עבודתו — אך לא מעבר לכך. למשל, בידי אשתו נמצאו „מסמכי הקקטוס", שהוא למעשה כינויו של טיל הנ"מ הצרפתי „קרוטל", המיוצר בדרום־אפריקה. לחוקרים לא היה ברור למי ניסתה רעייתו של פולארד להעביר מידע מעין זה, ונוצרה תרושת של שמועות לגבי ארגוניו האמיתיים.

„מבוכה בירושלים"

כדי להשיג את ההוכחות המרשיעות נזקקו האפ.בי.איי. והתביעה „לסיוע ישראלי". לכן, פרצה הסערה אל כלי התקשורת באופן דראמאטי, והיכתה בהלם הן את הציבור האמריקני והן את הציבור הישראלי. הכותרות בישראל, ב־24 בנובמבר 1985, היו „מבוכה בירושלים עקב פרשת הריגול". תוך יום שיתקה הפרשה את עבודת הממשלה וכמה ימים מאוחר יותר נרמז כי היא מוליכה אל שרי בטחון בממשלת הליכוד. נוצר איום על אחדות הממשלה. יום לאחר פרסום הפרשייה בכלי התקשורת בארץ, נשמעה מישראל התנצלות מגומגמת. יומיים לאחר התפוצצות הפרשה, היו הכותרות בישראל: „רפי איתן גייס את פולארד", „מוקמת ועדת חקירה פנימית בישראל לבדוק את ההסתעפויות הישראליות בפרשה". רק לקראת סוף נובמבר, ראש הממשלה, שר הבטחון ושר החוץ נפגשים לדון בדרכים לסיים את הפרשה, מובעת התנצלות ישראלית מפורשת ובמקביל מכרך הממשל האמריקני את ישראל על התנצלותו זו.

אך התופעה החמורה בהסטוריה שתקפה את הממשל הישראלי היתה הזעקתם ארצה של אנשי הנספחות המדעית בוושינגטון, שהיו מבוקשים לחקירה על־ידי האפ.בי.איי. ושל אנשי הנספחות הישראלית בניו־יורק — אליהם, בשלב זה, לא היו לאפ.בי.איי. כל תביעות. עובדה זו עוררה את חשדם של החוקרים הפדראליים, כי הפרשה מסועפת יותר מכפי שהעריכו.

במהלך אותו שבוע בסוף נובמבר, פתח הפרסום הפומבי ויכוח בין הממשל האמריקני וממשלת ישראל, במהלכו דרשו האמריקנים מישראל למסור להם את המסמכים שהעביר אליה פולארד. מסמכים שהיו מוכיחים בבית־המשפט את קשר הריגול. לאחר התנצלות מפורשת הסכימה ישראל להראות את המסמכים, בתנאי שלא ישמשו הוכחה נגד פולארד בבית־המשפט. היות שהדרג הפוליטי בארה"ב לא רצה מן הרגע הראשון להפוך את פרשת פולארד לאבן־נגף ביחסי ישראל־ארה"ב, התקבל תנאי זה על־ידי הממשל והמסמכים, שישראל אמורה היתה לספק לארה"ב, נועדו לצורך הערכת נזקים בלבד.

לסגור עניין

כבר בשלב הזה לחץ הדרג הפוליטי בארה"ב, לסגור את העניין מהר ולהגיע לעיסקת טיעון עם פולארד — תמורת הודאתו בריגול, ייצא בעונש קל.

(המשך בעמוד 10)

שרינו ורל"שינו

בסידרת הטלוויזיה „יס מיניסטר", למי זה ראשי הלשכות (רל"שים) של אלופי המטה הכללי, כי הם אלה שמנהלים את היום והיומן של אלופיהם, ובכלל — את כל העסק. כידוע, לצידו של כל חבר מטכ"ל בדרגת אלוף מכהן גם ראש לשכה בדרגת רב־סרן, המופקד על לוח הזמנים, על קביעת הדיונים, על איסוף החומר ועל ניהול לשכת האלוף.

רל"ש הרמטכ"ל הוא בכיר הרל"שים, בדרגת סגן־אלוף (גיורא עינבר, שמונה לפני מספר חודשים). מדי יום שני בשבוע מתקיימת בלשכת הרמטכ"ל בת"א ישיבת המטה הכללי של צה"ל, נהגי האלופים מחכים למטה בגינה, או בתוך הפז'ו של האלוף. מסתובבים בקומה ומחכים לגמר הדיון.

עם כניסתו לתפקיד, החליט הרל"ש הראשי (רל"ש הרמטכ"ל) סא"ל עינבר, לנצל את ההזדמנות ולכנס את הרל"שים לישיבות עבודה: הגה — וביצע. לפני שלושה שבועות התקיימה ישיבת פורום רל"שים הראשונה במשרדו של עינבר. על סדר היום: נוהל התקשורת, סדרי הזמנת מטוסים לתובלת האלופים, נהלי דיווח, לוח זמנים לעיון בחומר המגיע לאלופים, ועוד ועוד מענייני הלשכות והאלופים. וכך, כעוד האלופים בישיבת המטכ"ל, ישבו, מכונסים, הרל"שים לדיון. בחוזר המטכ"ל, ראו שהרעיון מוצלח ושבוע אחרי כך התקיימה ישיבת הרל"שים בלשכת המטכ"ל, והוחלט כי אצל רל"ש מפקד [illegible] כל [illegible] גם מרוקם — שרינו/[illegible]

[illegible]

מרדכי מחכה לצלצול

מייד לאחר שהתפרסמה בתקשורת מה שכונתה „פרשת הפקיד הבכיר" — מעורבות השב"כ בהטיית הדין והעלילה שטפלו על האלוף יצחק מרדכי — טילפן אחד מראשי השב"כ לאלוף מרדכי והביע בפניו את התנצלותו. אותו פקיד בכיר אמר לאלוף מרדכי כי אין הוא יכול עוד לשאת על מצפונו את העלילה, לה היה שותף, לפחות בידיעה. יצחק מרדכי ממתין לעוד טלפון התנצלות אחר: מן הפקיד הבכיר (בה' הידיעה) בכבודו ובעצמו. טלפון שטרם הגיע.

כשר, בהשגחת משרד הביטחון

מעורבותם של קציני צה"ל בכירים לשעבר בעיסוקים שהם בתחום מכירת ידע צבאי ומכירת ציוד צבאי, מעלה שאלות עקרוניות לגבי תיחום הגבולות בפעילות זו — מעבר לכתוב בחוק, במסגרתו הם מקבלים את ההיתר לעבודתם. למשל, האם מכירת ידע מודיעיני למדינות זרות על־ידי אנשים שצברו ידע זה במסגרת שירותם הצבאי או עיסוקם בשירותי הביון, יכולה להיות „נקיה" מחשיפת „שיטות".

השבוע התבשרנו, כי אחד משלושת אנשי השב"כ, פלג רדאי, עוסק בימים אלו בארה"ב בהעמדת כישוריו לרשות גורמים פרטיים זרים, בתחום בו צבר ניסיון, במהלך עבודתו בשב"כ. מוזר עוד יותר נראה הנושא, כאשר מדובר באנשים שעמדו בראש הפירמידה המודיעינית — כמו ראשי אגף המודיעין לשעבר. האלוף (מיל.) אלי זעירא, מנהל זה שנים ארוכות חברה בארה"ב העוסקת בתחום מכירת ידע מודיעיני. האלוף (מיל.) יהושע שגיא, עומד היום בראש חברה חקירות „ביסף" המשותפת לחברת הייעוץ „ת.י.ל." ול„תדיראן", חברה המעניקה שירותי ידע מודיעיני.

מבחינת החוק הכתוב, עיסוקיהם של ראשי אמ"ן לשעבר במכירת ידע כשרים לחלוטין. יתרה מזאת, על כל עסקת יעוץ הנחתמת עם מדינה זרה, ודאי מקבל ראש אמ"ן לשעבר, יהושע שגיא, אישור ממשרד הביטחון.

יש להניח, כי אותן מדינות או אותם גופים, המבקשים לרכוש את הידע של האלוף יהושע שגיא, אינן מבקשות ללמוד ממנו נושאים הכרוכים במתנהי יסוד בהפעלת מודיעין, שכן אלו מופיעים בספרות המקצועית. יותר סביר להניח, כי הדרישה היא לידע בתחום היישומי של המודיעין: מידע מעין זה שואבים הישראלים העוסקים במלאכה, מתוך ניסיונם והיכרותם את שירותי המודיעין הישראלי. בנקודה זו אנו נוגעים בעניין המוסרי. אולי זה המקום לערער על שיקול הדעת של משרד הביטחון כאשר הוא נותן היתר לצמרת המודיעינית שלו למכור את מרכולתו, שהיא, למעשה, המרכולת של כולנו בתחומים הרגישים ביותר, למדינות זרות, ואפילו ידידותיות.

מילת קוד

האקדמיה לפיקוד ומטה

אקדמיה צבאית — בינתיים לגנוז

לפני שבועות אחדים אישרה אוניברסיטת ת"א את תוכנית הלימודים לשנה האקדמית של הקורס לפיקוד ומטה בצה"ל במתכונתו החדשה, המבקשת ליצור מסגרת בת שנתיים ללימודים צבאיים, מסגרת של מעין אקדמיה צבאית, נוסח האקדמיות בצבאות המערב. המודל הצבאי, במתכונתו זו, מצוי בתהליך של עבודה ואישורים. אם הכל יתנהל כשורה, ייפתח הקורס הראשון בתחילת עונת הלימודים ב„פו"מ ארוך", ב־1987.

תוכנית זו, שהגה ראש מחלקת ההדרכה בקורס, האלוף יוסי פלד, נתקלה בהתנגדות נזעמת של חלק מאלופי המטכ"ל, עתה היא עולה, כביכול, על דרך המלך, כבר בגירסה במסגרת הכשרתו של קצין המטה בצה"ל לתפקיד קצין מטה בעוצבות, וכמטרה להקנות לו ידע על תפעול עוצבות בשדה הקרב המודרני. זו מהפכה אמיתית בחשיבה של צה"ל על דרך הכשרת הקצין והודאת במיגבלות ההשכלה המקצועית שהיו נחלתם של קציני המטה ברמות הבכירות של צה"ל.

אמרנו „כביכול", משום שהמכשול הגבוה מכולם עדיין עומד בפני האקדמיה הצבאית ומאיים להכשילה. בלי להכביר מלים לגבי חיוניותה וחשיבותה של אקדמיה צבאית, רק אם נציין כי במסגרת בית־הספר לפיקוד ומטה, עד 1970, למדו קצינים שנה שלמה רק נושאים צבאיים. ב־1970, החליט מי שהחליט להכניס מימד של לימודים אקדמיים במסגרת פו"מ, כך שמתוך עונת הלימודים הצבאית של שנה שלמה, הוקדשו שלושה חודשים ללימודים אקדמיים. נוצר מצב פרדוקסלי, שבשנות ה־60 הקדיש צבא קטן יותר, עם פחות טכנולוגיות מתקדמות, שנה שלמה ללימודים צבאיים מקצועיים. בשנות ה־70 וה־80 המסגרות אותן מפעיל הצבא גדולות יותר, הצבא מהווה חלק ממהפכה טכנולוגית, אך הוא מלמד פחות נושאים צבאיים לעומת שנות השישים.

כדי להבין את המיכשול החמור העומד בפני התוכנית, נשווה בין הקורס הקיים לבין הקורס במתכונתו העתידית.

בהגדרת מטרות הקורס הקיים, נראה כי למרות הורדת פרק נכבד בלימודים צבאיים, התביעות מן ההגדרה הקיימת של מטרות הקורס יומרניות ומכילות אי־אפשר לעמוד בהן. למשל, בקורס הנוכחי, שש המטרות הן: „הרחבת ידע המשתתפים ברמה האקדמית ובנושאים מרכזיים בחיי המדינה", „הכשרת החניך לקצין מטה ברמת העוצבה", „הקניית יסודות בפיקוד על היחידה", „ללמד את החניך תורת הקרב המשולב ושיתוף פעולה ברמת העוצבה", „הרחבת הידע במבנה ארגון צה"ל", „הרחבת הידע בנושא האויב וזירות הלחימה האפשריות".

התיאורת שבמטרות הקורס מביאה, בסופו של דבר, למצב שבו מרוב עצים אין רואים את היער, וכך כאשר בוחנים את תכלית הקורס — קיים מצב של חוסר הגדרה מוחלט, מה בעצם, דורשים שלטונות הצבא מן החניך לדעת, בסוף הלימודים?

עדיף היה, אילו למשל, מטרת הקורס היתה מכוונת לצורך החיוני בלבד — הקניית בסיס מקצועי הכרחי לקצינים המיועדים לתפקידי פיקוד (מגדוד ומעלה) ביחידות השדה, ובתפקידי מטה אג"ם — מרמת עוצבה ומעלה.

ההגדרה שבהרבה תהיה נכונה אם הקצינים המגיעים לקורס יהיו בעלי ידע טכנו־טאקטי של פיקוד ביחידות שדה, אותו רכשו כבר בקורסי מ"פאים ומג"דים. זאת, כדי שלא יהיה צורך להקדיש במכללה זמן ללימודי יסוד בתחום זה. אך לפי דו"ח מבקר המדינה מאשתקד, הזלזול בהכשרת קצינים בקורסי מ"פאים ומג"דים מבטיח את כישלון תוכנית הלימודים המוצעת לאקדמיה הצבאית.

את אוכלוסיית היעד לקורס זה עד היום.

(המשך בעמוד 10)

רשות הקורא

סתם יום של חול בשוק הפוליטי

המהומה בשוק הכרמל, אפילו בערבי חג, כאין וכאפס היא לעומת המהומה וההתרחשויות המתחוללות באחרונה בשוק הפוליטי. והמקח וממכר מתנהל במלוא המרץ: הליכוד יתן למערך שאחד מאנשיו יכהן כנגיד בנק ישראל, ותמורת זאת אחד מאנשי הליכוד ייכהן כמישנה לנגיד, כנק ישראל נהוא הדין לגבי כהונות אחרות.

מסתבר שאחת העסקות היתה, שלא ממלא־מקום ראש הממשלה — שפרשת השב"כ אירעה, אם אכן אירעה בזמן היותו ראש הממשלה — לא הוא ישיב בכנסת להצעת אי־האמון בנושא זה, כי אם ראש הממשלה ינאם נאום פתטי להגנת ראש השב"כ. אני מוכן לקבל את הגירסה שהוא אדם ישר וכן שאיש אינו מבוטח מכשלונות, אך ראש הממשלה אמר שהוא כלל אינו בקי את הפרשה לפרטיה. אם כן, למה דווקא הוא ישיב?

הוויכוח עם פרופ' זמיר העמס כולו עליו. מדוע? משום שאם חלילה יתברר, שראש הממשלה דאז היה בתוך העניין יתכן שהבא בתור לא יוכל לכהן כראש הממשלה והרוטאציה תתמוטט ואז אנה אנו באים.

רבים הם הספקות והשאלות למה מתנגד מ"מ ראש הממשלה למינוי ועדת חקירה. למה בוער עליו הכובע — למה הוא תובע בתוקף מהיועץ המשפטי לסיים מיד את תפקידו.

הצאר הרוסי נהג להעניק תארי כבוד לנאמניו. אחד התארים היה יועץ סתרים מלכותי. צ'כוב משרטט את דמותו של יועץ סתרים אחד כזה. למרות שידע שאיש מבני המלוכה לא מעלה בדעתו להתייעץ איתו, היה היועץ מתגאה בתוארו לאמור: יועץ ממלכתי אני. דומני, כי ליועץ כזה זוהרים מנהיגי הליכוד.

יועץ משפטי הדורש ועדת חקירה מסוכן הוא, שבענו ועדות חקירה, אמר באחרונה ממלא־מקום ראש הממשלה. הוא שבע, והעם לא שבע נחת ממסקנות ועדות חקירה.

פנחס טובין, תל־אביב

הבדל של סגנון בלבד

בס"ד

בוועידת מפלגת התחיה הופיע נשיא המדינה חיים הרצוג וקרא לחברי „התחיה" להתייצב בחזית המאבק נגד תופעות הגזענות והשנאה. התשובה לקריאה זו ניתנה בו במקום: יו"ר „התחיה", ח"כ יובל נאמן, קרא מעל במת הוועידה לגרש חצי מליון ערבים מן הארץ והוכיח בכך כי „התחיה" מתייצבת לצידו של כהנא — בחזית המאבק למען הגזענות והשנאה. לדעתי, לאחר יריקה זו בפניו, היה על הנשיא הרצוג לקום מיד, לעזוב את אולם הוועידה ולקרוא למאבק עקבי וחסר פשרות נגד „התחיה", כשם שהוא עושה לגבי כהנא.

הגיע הזמן להבין כי כהנא איננו יחיד בשטח. ההבדל בינו לבין אנשי „התחיה" אינו אלא הבדל של סגנון ולא של מהות, וכן גם לגבי אחרים מחברי הליכוד, כמו הח"כ מאיר כהן־אבידוב. על חברי המפלגות הדתיות — אשר כמו פיהם הכריזו על עצמם כגזענים והתנגדו לחוק נגד גזענות — מיותר להרחיב את הדיבור.

יש להכיר במציאות הקשה והמרה: הגזענות איננה תופעה של חבר־כנסת בודד ומשוקץ; קיים בארץ מחנה גזעני גדול ומאורגן, ונציגיו הגזעניים יושבים לא רק בכנסת, אלא אף בממשלה. למען עתידה של ישראל חייב לקום מול מחנה זה מחנה אנטי־גזעני, גדול ומלוכד, אשר יילחם עד חורמה בגזענים על כל מפלגותיהם.

ד"ר שלמה רוזנבאום־נרקיס, ת"א

כל הארץ שפת הים?

אני רוצה להתייחס לדבריה של יעל לוטן ב„על המשמר" מן השבוע החולף, וברצוני לחזק את הדברים שנאמרו, בגנות הפרסומים השונים של החברות השונות המייצרות לבני נשים.

במירוץ המטורף על כיסו של האזרח (קרי: האזרחיות) שכחו המפיצים השונים את הגבול והפליגו למרחקים שלא ניתן לשערם. מה היו אומרים אותם חלוצים ותיקים שבנו את הארץ הזאת, אילו קמו לתחייה והיו כמו צייהים מתרחשת ברחובות הערים הגדולות, המושבים והכפרים? אף ברור קידמה כשלנו נראים פרסומים אלה מרחיקי־לכת, האם כל הארץ היא שפת הים? למה אנו מחבים תמיד, שרק החיים יבואו ויצביעו על סגמתם, ויורו לנו, עד היכן עלינו להפליג ומתי עלינו להיעצר?

ואם אנו, הנשים החילוניות, אכן מרוצות מהאופן בו מציגים אותנו? מי מאיתנו היתה מוכנה שיתנו אותה עם אותן נשים שאחוריהן, במחילה, מתבוססים לראוות בראש כל חוצות? למה אנו מחשות ומוותרות על כבודנו?

ליאת מגור, פתח־תקוה

מאת שלי יחימוביץ'

אות קין

לא במקרה נבחרו כאובייקטים לכרוז השיטנה הגזעני שהופץ בנתיבות — נשים מצליחות יחסית, בעלות דעה עצמאית, לא מחלבאי ונרבאי העיירה. כרוזות החושך בעיירות הקטנות הללו לא אוהבים אינטליגנציה.

בכרוז, להזכיר, נכתב — „הידעתם כי ערבים מסתובבים בעיירתנו ועושים בה לילות כימים בבתים של משפחות יהודיות, במטרה לטמא את בנותינו ואת נשותינו." בהמשך באו כתובות ומספרי הטלפון של הנשים.

אחת הנשים, תמר וקנין, היא עובדת סוציאלית במועצה המקומית. לוקנין בעל ושבעה ילדים. איש לא העלה על דעתו שיש לה קשרים רומנטיים עם תושבי עזה. אבל הדלת הפתוחה, והעובדה שבבית התארחו ידידים ערבים לכוס קפה, הספיקה למפיצי הכרוז לשם חריצת דין. בעיירה כנתיבות, הנשלטת על-ידי משפחת באבא סאלי — להוציא כרוז כזה אכן משמעו חריצת דין.

אסתר אלמליח, אם לששה וסבתא לשניים, שילמה את מחיר האידיאולוגיה של בתה, חני. בראיון למקומון „שבע", אומרת חני אלמליח בת ה-22: „זה הכל באשמתי, עכשיו אני יודעת בוודאות. אמא שלי נפלה קרבן בגללי. למדתי בימוי באוניברסיטת תל-אביב, חזרתי לנתיבות, והתחלתי לעבוד כבמאית בסדנת התיאטרון של המתנ"ס. התחלנו להעלות שם מחזה שכתבתי, בשם „הערצה גלויה". המחזה עוסק בהשפעת כהנא על הנוער. לפני שלושה שבועות קיבלתי טלפון מגבר, שדרש שאוריד את ההצגה. כמובן שלא התייחסתי אליו. למחרת היום, שבו פורסמו הכרוזים, הוא התקשר אלי שוב, ואמר: „את רואה, אנחנו לא רק מאיימים אלא גם מבצעים".

הכרוזים שהופצו, והנזק הנורא שגרמו למעמדן ולכבודן של המשפחות שהוזכרו בהם — מעמידים באור עגום את המאמצים הצנועים לקרב לבבות דרך מפגשי יהודים-ערבים. כוחו של כרוז כזה הוא גדול מאלף מפגשים, וספק אם תלמידי בית-הספר בנתיבות, שבו לומדים ילדי המשפחות ה„משוקצות", יסכימו בכלל למפגש כזה. ילדי המשפחות, על כל פנים, לא ישובו להיות מה שהיו. בעיירת ימי הביניים הזו כבר הצמידו להם אות קין.

בקצב כזה אי אפשר להמשיך

נאווי בלוויית ברוריה אשתו. משקיע אנרגיה בנשות באר-שבע.

במחווה שערורייתית, עיכב ביום ששי האחרון ראש עיריית באר-שבע, אליהו נאווי — את פתיחתו של מרוץ המכוניות הארצי בבאר-שבע. נאווי, ממניעים בלתי-ברורים, היתנה את נשיאת נאום-הפתיחה החגיגי שיועד לו, בקבלתו מחדש למועדון של חבר שמולק.

האיש, שמעיה שושן, סולק אשתקד לצמיתות מהמועדון המוטורי, בשל שורה של התנהגויות אלימות והפרת הכללים. נאווי קיבל, קרוב לוודאי, עצת אחיתופל מאחד מעוזריו, המצוי במעמקי התככים של ספורטאי-המרוצים. עד שלא מחזירים את שושן, אמר ראש העיר, אני לא נואם.

יו"ר המועדון המוטורי ונהגי המרוצים התכנסו, והחליטו לומר „לא" לנאווי. כאן כבר היה ראש העיר צריך לאכול את הדייסה שבישל, והוא פיצה את יקירו, שושן, בנסיעת ראווה משותפת בטרם פתיחת המרוץ.

נאווי כבר צויין במדור זה, כמי שמשקיע אנרגיה עצומה בישבניהן וביפי עיניהן של בנות באר-שבע. אין ראש עיר בארץ שמוקיר בעקביות כה רבה תחרויות יופי מקומיות. נאווי גם ארח במשרדו בטקס ממלכתי מלא, מישהי כמו מיס אסיה או משהו דומה לזה. שביעיסטית מימת השרון.

בשבוע שעבר שוב לא יכול היה נאווי להחמיץ את ההזדמנות לארח את מלכת היופי החדשה תוצרת באר-שבע, נילי דרוקר. במהלך הארוח בלישכתו, היתה לו גם תיאוריה בדבר הבטחון, שצירוף של מרוקאי ומצרייה יוצר משהו מוצלח. כשוביניזם אטום אופייני הוא כלל בנשימה אחת, כדוגמאות לנוסחה, מפקדת מצליחה בצה"ל — קצינת חן ראשית, אל"מ אמירה דותן, מוסיקאית וזמרת מקורית ומוכשרת — יהודית רביץ, ותיכוניסטית יפת רגליים ועיניים — נילי דרוקר.

בקצב הזה, מוטב לנאווי ומוטב לבאר-שבע, שיפנה את כסאו מהר, ולא חשוב לטובת מי מהשלישיה הנ"ל. העיקר שיפנה.

הממציא יהיה הרקטור

שלושה הם המתמודדים על כסאו של ראש עיריית באר-שבע, אליהו נאווי, כיסא העומד להיוותר ריק בקרוב. נאווי, על כך כבר סופר כאן, שופט לשעבר יקבל את משרת נשיא בית הדין המשמעתי של ההסתדרות.

שלושת המתחרים הם בנ"ץ כרמל — מזכיר מועצת פועלי באר-שבע; משה זילברמן — ראש אגף החינוך בעירייה וסגנו של נאווי; אורי סב"ג — ח"כ לשעבר. בנ"ץ טמפרמנטי, שנוי במחלוקת, ביצועיסט; זילברמן איש מקצוע ומנגנון, אפרורי ומסור לנאווי משך שנים רבות; סבג פוליטיקאי חיוור וח"כ חיוור שדה, איכשהו, יותר בזכות הדברים שלא אמר ושלא עשה, מאשר בזכות מה שכן.

נאווי, עייף ושבע מראשות העיר, והתחייב, בקבלו את התפקיד בהסתדרות, לפנות את כסאו לטובת המערך. המערך משמע בנ"ץ. אבל מנגד עומדת המחוייבות לסגנו ולבן בריתו הנאמן משה זילברמן. זילברמן הלך עם נאווי גם בתקופות קשות, ולעצמו ביקש רק מעט. נאווי חש עכשיו מחוייבות לפרוע את החוב.

לאחרונה, בנסיון לפתור את הקונפליקט הבלתי-נעים, ביקש נאווי מבנ"ץ לאפשר לזילברמן לכהן כראש עיר במשך חצי שנה, תוך התחייבות שבתום התקופה, יתפטר. אח"כ, הבטיח לנאווי, יקבל בנ"ץ את התפקיד. בנ"ץ ענה לנאווי משהו כמו אתה תעשה מה שאתה רוצה, אני, במשחק לא משתתף. בינתיים, במחווה של ציפצוף ארוך וגם בהפגנת שלווה ראוייה להערצה נסע בנ"ץ לחופשה בת שבועיים בקנדה.

סבג, שמכל השלישיה הוא הראוי ביותר לתואר הגשש החיוור — איכשהו, צובר בינתיים — עוצמה. ממלחמת העצבים הזו הוא עלול, בטעות, לצאת ראש עיר. סבג התמודד בבחירות האחרונות נגד נאווי והפסיד, אבל לא בהפרש גדול. עכשיו, הוא טוען, מן ההגינות לבחור בו, משום שאז בחר בו הציבור באופן חד משמעי להיות לפחות מספר שניים.

לסבג, יצויין, יש יתרון שאין לבנ"ץ או זילברמן: הוא מרוקאי. הגיע הזמן אומרים עכשיו בלי בושה, חברי מועצת עירייה מימין ומשמאל שמרוקאי יהיה ראש עיר. נגד הטיעון הזה, מסתבר, לא יעמוד: כישורים, כושר ביצוע, אינטגריטי או ריקורד.

מאת יצחק שור

דפוקים פעמיים

נערים ונערות הנושרים מן החינוך העל-יסודי מהווים אוכלוסיית יעד להכשרה מקצועית ולחניכות במסגרות משרד העבודה והרווחה. מומחי המשרד אומדים את מספרם ב-30,000 שהם כ-12 אחוזים מכלל בני הנוער בישראל. ואולם, משרד העבודה והרווחה מגיע רק ל-18,000 בני נוער, כלומר — למחצית מאוכלוסיית היעד.

למעשה, משרד העבודה מפר בהתמדה את החוק דווקא שעה שהחוק מתייחס לגרעין הקשה של הנוער שבמצוקה. שר העבודה והרווחה, משה קצב, נתן דעתו להפרת חוק זאת ולאחרונה פנה במכתב לשר האוצר משה נסים (12.5.86), בו הוא מבקש להשוות את התשומות שמקציב האוצר למשרד העבודה לאלה שהוא מקציב למשרד החינוך, יחסית לגודל אוכלוסיית היעד. לדברי השר קצב, דווקא הנערים החלשים, אשר נפלטו ממסגרות משרד החינוך, הם הראויים למשאבים הולמים, כדי למנוע הידרדרותם האפשרית. „חוק החניכות" מהווה עבורם תחליף לחוק לימוד חובה, ומאפשר להם לרכוש מקצוע טרם לכתם לצבא.

את דבריו אלה מבסס השר קצב על תזכיר שהכינו עודד בונה ויצחק קרונר, מן האגף להכשרה מקצועית במשרדו. מחברי התזכיר מציינים, כי חוק החניכות וחוק עבודת הנוער העניקו עדיפות חוקית, אם גם לא בהכרח תקציבית, להכשרתם המקצועית של נערים עובדים. אבל מאז הונהג חוק לימוד תיכון חינם התהפכה הקערה על פיה: נערים יוצאי שכבות מבוססות נהנים מתיכון חינם שעה שהנושרים, הזקוקים למסגרות קטנות וייחודיות, אינם זוכים לו, במחצית המקרים.

אבל גם אלה שכן הגיעו למסגרות בתי-הספר לחניכים או בתי-הספר התעשייתיים של משרד העבודה סובלים מפער בתשומות, בהשוואה למשרד העבודה. הממצא החמור ביותר בדו"ח בונה-קרונר הוא, שתלמיד בכיתה טכנולוגית בבית-ספר של משרד החינוך מקבל 40 שעות לימוד שבועיות, שעה שנער בכיתה טכנולוגית בבית-ספר של משרד החינוך מקבל פחות ממחצית: רק 18 שעות שבועיות: זהו ממצא חמור משום שלמיצוי הפוטנציאל החברתי של נערים נושרים דרושים משאבים גדולים הרבה יותר מאלה הדרושים לנערים רגילים. פער זה מוסבר בשיטת התקצוב: במשרד החינוך פועלים לפי מספר התלמידים, ואילו במשרד העבודה פועלים לפי תקציב לשעה/כיתה. לפיכך נגמר התקציב הקבוע מראש במשרד העבודה כאשר המשרד מגיע ל-15-16 אלף בני נוער, שעה שהצרכים כפולים. אם משרד החינוך מודיע על גידול טבעי במספר התלמידים ב-2.5-3 אחוזים מדי שנה, מתנהל מו"מ על הגדלת התקציב, ולעתים משרד החינוך מקבל תוספת.

בונה — קרונר טוענים כי שליש מן הכיתות בבתי-הספר לחניכים או בבתי-הספר התעשייתיים מקבלות רק 7 שעות לשבוע. גם הקצאת השעות לתלמיד מעידה על פער, לרעת החלשים: תלמיד במרכז נוער של משרד החינוך במסגרת של מסלול מקצועי מעשי (מסמ"ם) מקבל 3.6 שעות שבועיות, לעומת 2.5 שמקבל בממוצע תלמיד במשרד העבודה.

הנוער שבמצוקה סובל גם ממחסור בתחום החינוך החברתי: שעה שמשרד החינוך מממן 150 משרות של מדריכי של"ח (שדה-לאום-חברה) לשם עריכת טיולים, שירות לאומי ופעולות התנדבות, משרד העבודה אינו יכול להעמיד מדריכי של"ח ל-16,000 נערים הלומדים במסגרותיו. חלק קטן מן הפעילות החברתית מתבצעת, אמנם, במסגרת הגדנ"ע, אך פעילות זאת הצטמצמה עד מאוד בשנים האחרונות.

מורי משרד החינוך נהנים ממערך השתלמויות מסועף ואילו מורי משרד העבודה כמעט ואינם נהנים ממערך השתלמויות. תלמיד במשרד החינוך נהנה מביטוח משום שהוריו משלמים דמי ביטוח. במסגרות משרד העבודה אין כל אפשרות לגבות כספים מן ההורים, זהו חלק מן הבעייה: ההורים „אינם קיימים" עבור נערים אלה, לפחות מבחינה כספית. משרד החינוך מקיים מערכת הסעות לבתי-ספר אזוריים, אך משרד העבודה אינו יכול לעשות זאת אף כי היקף פריסת התלמידים הינו נרחב ביותר. במסגרת צה"ל פועלים עשרה בתי-ספר תעשייתיים לנערים עובדים ולומדים. אין תקציב להסעות. רשויות מקומיות מקציבות כספים למערכת החינוך הרגיל, אך אינן עוסקות, כמעט, בתחום ההכשרה של המקצועות לנערים עובדים. בתחום השכר, מהווה משרד החינוך גורם במו"מ עם ארגוני המורים שעה שמשרד העבודה אינו מהווה גורם כזה. הדבר פוגע במורי משרד העבודה, שעבודתם קשה לאין ערוך מעבודת המורים בחינוך הרגיל.

קיפוחם של נערים עובדים ולומדים-ואו נערים שאינם עובדים ואינם לומדים, הוא קיפוח המהווה כתם של חרפה על המערכת החינוכית בישראל. מן הראוי הוא שכל שרי הממשלה יתייצבו לימין דרישתו של השר משה קצב, וישוו את התשומות בין נער רגיל לנושר.

תעודות בגרות בקבלנות-משנה

הערב יקיים שר החינוך והתרבות יצחק נבון דיון חשוב, שיעסוק בהיבטים המינהליים של הנפקת תעודות הבגרות. על סדר היום תעלה לשאלה מרכזית אחת: האם להשאיר את הטיפול בנושא הבחינות בידי המשרד או להוציאו החוצה, לחברה לא ממשלתית? שאלה שנייה, שהשר נבון מתקשה להכריע בה בשל רגישותו הגבוהה לבני אדם, היא השאלה הפרסונלית: האם לחולל שינויים אישיים בתפקוד מחלקות הקשורות בנושא הנפקת תעודות הבגרות.

תהליך הנפקת תעודות הבגרות נמשך בין שלוש לחמש שנים. תלמיד שנבחן מקבל את התעודה זמן רב אחרי שסיים את שירותו הצבאי. עד אז הוא נאלץ להסתפק בלוח ציונים בלבד. לעתים דורש ממנו מוסד להשכלה גבוהה או מוסד על תיכוני, בעיקר בחו"ל, תעודה מושלמת, עם לוח ציונים, חתומה כדין בידי מנכ"ל המשרד. השיטה הריכוזית השלטת במשרד החינוך זכתה לקיתון של צוננים מידי ועדה, בראשות חנה רווין, אשר בדקה את כל הנושא והניחה את המלצותיה על שולחן השר לפני כשלושה שבועות.

ארבעה אבות נזיקין

בטעות מזהים את הכשלון בהנפקת תעודות הבגרות עם מחלקת הבחינות של משרד החינוך. לכשלון הזה ישנם ארבעה אבות נזיקין: מנהלי בתי-הספר העל-יסודיים, המזכירות הפדגוגית, המחלקה למיכון ומחלקת הבחינות. המכנה המשותף של כל האחראים הוא אחד: כולם פועלים בתוך מסגרת שאין בה שכר ועונש ואין דורשים בה אחריות אישית. משרד החינוך יודע בדיוק מי הם מנהלי בתי-הספר אשר אינם מעבירים במועד את ציוניהם למחלקת הבחינות. ועדת רווין ציינה את העובדה שאין כל סאנקציות נגד בתי-הספר המתרשלים, כשם שאין סאנקציות נגד בתי-הספר שאין בהם הגינות בשמירה על הבחינות. בבתי-ספר אלה נעשית ההעתקה בחופשיות רבה. בבתי-ספר אחרים נוהגים ציוני-מגן אינפלציוניים, רחוקים לגמרי מן הרמה הנכונה.

אילו היו ראש מינהל החינוך ומנכ"ל המשרד מפרסמים את שמות בתי-הספר הללו, היה ציבור ההורים והתלמידים יודע מיהו האשם. אז או היו ההורים והתלמידים מפעילים לחץ ציבורי כבד על המנהלים הרשלנים. המזכירות הפדגוגית, אומרת ועדת רווין, מעבירה את שאלוני הבחינות למחלקת הבחינות לא תמיד בצורה אחידה ומסודרת, ולא תמיד בזמן סביר מראש, המאפשר ביצוע טוב של השאלונים, כולל ניסוי והכנסת שינויים.

קל מאוד להאשים את המחלקה לבחינות, משום שעל-פי מהות תפקידה, היא אמורה לשמש, כתובת אחרונה לטיפול בבחינות הבגרות. ואולם, מחלקה זאת סובלת ממחסור בכוח-אדם מתאים, בשל תקנים לא מתאימים. הבעייה המבנית הקשה ביותר העומדת לפני מחלקה זאת היא בעיית העומס: חודשים אחדים בשנה, היא עמוסה מאוד. רק מסגרת לא ממשלתית מסוגלת להתמודד עם סוגיה זאת, להחזיק צוות-מטה קטן לכל השנה, ולתגברו בעובדים לא מקצועיים, בעונה הבוערת.

מכון סאלד עדיף

מאז החליף אלעד פלה, מנכ"ל משרד החינוך לפני למעלה מעשר שנים, את המחשב המרכזי של המשרד, נוצרו אי סדרים בכל הנוגע לעבודת יחידת המיכון. כמעט כל עובדי היחידה פרשו, בשל התנגדותם להכנסת המחשב מן הסוג האחר, משום שלדבריהם היה פחות טוב. והכנסתו חייבה בנייה מחדש של כל התוכנות. מאז 1979 לא עברו תוכנית המחשב החדש רביזיה ותיקונים. זה חמש שנים שאין מנהל ליחידה. עומס הנתונים הרובץ על הדיסקים הוא מיותר. קבצי הנתונים אינם זהים. בין מחלקת הבחינות למחלקת המיכון שורר מצב מלחמה. „ואין זו הגזמה" — כותבת יו"ר הוועדה לבדיקת הנפקת תעודות הבגרות.

לעניות דעתי, אין לשר נבון מנוס מהעברת ריכוז נושא בחינות הבגרות לידי מכון סאלד, אשר כבר היום קשור בהכנת שאלוני הבחינות. בראש מכון זה עומד ד"ר יצחק פרידמן, ששימש קודם לכן בתפקיד בכיר במינהל החינוך והוא מכיר היטב את המערכת. במכון סאלד מצויים עובדים ברמה גבוהה בתחום הטסטולוגיה, מדעי ההתנהגות והמחשבים. אין ספק שקיימת במכון התשתית המתאימה לבניית מרכז לבחינות בגרות.

כותב שורות אלה תומך באורח גלוי בכל גישה ביזורית (דה-צנטרליסטית). לדעתי, יודעים המנהלים והמורים בשטח יותר טוב ממומחי המשרד הראשי איך לעשות מה. אם יבחר המשרד למסור את הנפקת התעודות לבית-הספר העל-יסודי הוא יבטיח הנפקה מהירה, חסכון כספי וביקורת בית-הספר על התעודות. המרכז החדש לבחינות בגרות, שיקום במכון סאלד (כך אני מקווה), יטפל בריכוז שאלוני הבגרות, בדיקה מהימנות, כתיבת הנחיות של כללי זכאות לבתי-הספר. משרד החינוך יצלם במקרופילמים כל תעודת בגרות וכך יבטיח אפשרות של בדיקה מסורגת על המתרחש בבתי-הספר.

125,000 בחינוך היהודי בניו-יורק

יו"ר ההנהלה הציונית, א.ל. דולצ'ין, יעניק מחר לרשת החינוך היהודית של ניו-יורק את פרס שז"ר למחנכים בתפוצות. ברשת זאת לומדים עתה 125,000 תלמידים ב-500 בתי ספר.

משרד החינוך היהודי של ניו-יורק, שהיא העיר בעלת הריכוז היהודי הגדול ביותר בעולם, הוקם לפני 24 שנים. את פעילותו הוא מקיים במסגרת שלושת הזרמים: האורתודוקסים, הקונסרבטיבים והרפורמים. בראש המשרד עומד אברהם שיף. המשרד מקיים קשרים עניפים עם מוסדות, מחנכים ואישים ועוסק בהדרכת מורים, וגננות, פיתוח עזרי לימוד והשתלמויות. ראש עיריית ניו-יורק אד קוך, הכריז על 1986 כשנת החינוך היהודי, לאות הוקרה על פועלו של המשרד. בפעולותיו תורם המשרד תרומה משמעותית למאבק בהתבוללות ולשמירת על הקשר עם מדינת ישראל.

ההיסטוריה נשארה בחוץ

פרופ' שמואל אטינגר, העומד בראש החברה ההיסטורית הישראלית, פנה לאחרונה ליו"ר המזכירות הפדגוגית, דוד פור, ומחה על כך, שמקצוע ההיסטוריה אינו נכלל במתכונת החדשה של בחינות הבגרות, במקצוע חובה. במצב הקיים בחינוך התיכון פירוש הדבר הוא הורדת ההיסטוריה לדרגה של מקצוע בעל חשיבות משנית — כותב פרופ' אטינגר.

המכתב נשלח בעקבות אסיפה מיוחדת של הנהלת החברה ההיסטורית הישראלית. מכתבים דומים בנושא זה שלחו לשר נבון צוות מורי „עמל" בנהריה. הם דחו את הנסיון להפוך את בית-הספר התיכון „למכינה קדם-אקדמית". תפקיד התיכון הוא לחנך דור משכיל, רחב אופקים, קשור לשורשים ואזרח טוב במדינתו — כותבים המורים.

לכאורה, נראית פנייתו של פרופ' אטינגר ליו"ר המזכירות הפדגוגית מיותרת לחלוטין. השר נבון הכריז קבל עם ועדה בכנס מנהלים ומפקחים בכפר המכבייה (12.5.86), כי הינחה את הוועדה המשותפת של משרדו והאוניברסיטות לכלול במתכונת החדשה של בחינות הבגרות במקצועות חובה גם את הציונות והאזרחות. מאליו מובן, שהשר התכוון גם לתולדות ישראל בדורות האחרונים, שבלעדיהם אין להבין את הציונות.

האם מתפרצים המורים להסטוריה לדלת פתוחה? כלל וכלל לא. מצידן של האוניברסיטות אפשר להסתפק בבחינת בגרות התיכון בשלושה מקצועות: עברית, אנגלית ומתימטיקה. אבל פרופ' כוכבא, הנציג הבכיר של האוניברסיטות בנושא זה, היה מוכן „להתפשר" גם על הכללת התנ"ך כאחד ממקצועות החובה. נוסף לכך צריכים התלמידים לבחור בעוד שני מקצועות בחינה מתוך ארבעה „אשכולות" בתחומי המדעים, הטכנולוגיה, הרוח והחברה, והיהדות. כנגד „הסכנה" להכללת ההסטוריה בבחינות המחייבות מאיימים אנשי האוניברסיטות שהם יתבעו הכללת מקצוע מדעי נוסף כמקצוע חובה.

קשה לי להבין מדוע אנשי האקדמיה בתחומים שאינם מדעיים אינם פעילים ב„וועדה הבין-אוניברסיטאית לקבלת תלמידים". ומכל מקום, אם הם פעילים, הרי שהעיתונות מזכירה רק אדם אחד — פרופ' א' כוכבא, איש מדעי הטבע.

מאת צביה בן-שלום

לגייס אותם או לא?

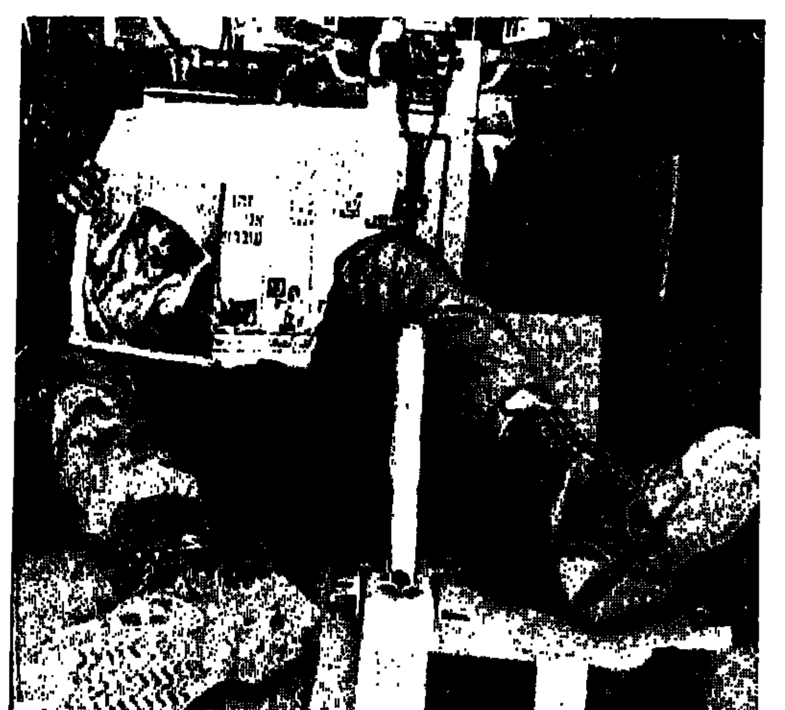

לגייס! — הרבה השקעה ובלבול מוח; לא לגייס! מפקירים אותם לרחוב ולסמים. אבל למה צה"ל (צלם: בועז לניר)

איציק מקריית גת היה בן חמש עשרה וחצי, כשהחליט סופית לנטוש את ספסל הלימודים. עד מהרה, השעמום, עודף הזמן וסביבה מתאימה סייעו בידו להתקשר לחבורה עבריינית, להתדרדר להסתבך עם החוק ולברוח מהבית.

שינה במקומות זנוחים ובמקלטים נטושים הציעה פתרון מסוג חדש: סמים.

את איציק פגשתי השבוע במדי צבא, משוקם, מאושר ושונה.

הוא בא להשתתף ביום עיון שערכה המחלקה להשתלמויות בית-ספר לעבודה סוציאלית, אשר עסק בהכנה ובגיוס של אוכלוסיות מיוחדות לצה"ל.

השתתפותו של איציק בכנס היוותה הוכחה ניצחת לחשיבות הגיוס של בני נוער מסוגו, לאחר תקופת הכנה מתאימה. בפרוייקט זה, של הכנה וגיוס אוכלוסיות מיוחדות, עושים במשותף צה"ל, אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות, ומשרד העבודה והרווחה.

כל משתתפי הכנס (גדולים בצבא, כעמיתיהם במערכת האזרחית), הדגישו את חשיבות הנעשה בתחום זה; אך בעוד שח"כ רפאל איתן דיבר על מאמצים אלו במושגים של חובה לאומית ששכרה בצידה, הרי שקצין חינוך ראשי, תת אלוף נחמיה דגן, הדגיש את הצורך בשחרורו של צה"ל ממטלה זו, על מנת לאפשר למערכת האזרחית להתמודד עם הבעייה. דגן ציין שעד שתיושם אפשרות זו, על צה"ל להתמודד עם המצב. ולסייע בשקום.

פרופסור מנחם אמיר ניסה להתוות את המחיר החברתי שנשלם אם נמנע מגיוס אוכלוסיות מיוחדות: הניכור בקרב אוכלוסיות אלו יגדל, תתחזק תחושת הקיפוח, יידרש מישור אלטרנטיבי להוכחת הגבריות: כשהכתובת תהא, קרוב לוודאי, פשיעה. והביקורת העצמית השלילית של אותם בני נוער תוחמר עקב הדחייה של המערכת הצבאית. נערים אלו ייתקלו בבעיות רציניות כשיחפשו עבודה, בהעדר כל עבר צבאי באמתחתם, וכמו כן הדעה השלילית על צה"ל, המקובלת בדרך כלל בלב משפחות בני נוער חריגים אלו, תמשיך ותתחזק. מאידך, אנו עשויים לנחול כבר לא פחות, כשבני נוער מסוג זה נקלטים בצבא: פרופסור אמיר סיפר על שיעור גבוה של אלו אשר אינם מסתגלים למערכת הצבאית עד כדי פשיעה חמורה, וכמו כן ציין את השפעתם השלילית על מגוייסים אחרים, שהחלו את דרכם עם מוטיווציה גבוהה הרבה יותר.

גיוסו של נוער מיוחד זה לצה"ל מצליח כשלושים אחוז מן המקרים, לעומת שבעים אחוז בהם הוא נכשל, כשהמגוייסים נפלטים ונושרים. מאנשי המערכת הצבאית רואים בכך הצלחה יפה, אך מרגישים את הצורך בשיפור המערכת, העסוקה בהכנה ובקליטה.

איך מכינים אוכלוסיות מיוחדות לגיוס? בעיקר על ידי הקנייה של מה שחסר בבית, ועשוי לתרום להשתלבותם בעתיד: עמידה בלוח זמנים, משמעת, כושר גופני ושפור הדימוי העצמי; תוך שימת דגש על ה„ביחד", על העשייה הקבוצתית ועל העזרה לזולת.

זה לא קל, ופעמים רבות לא מצליחים: גם כשההכנה נקלטת יפה, המעבר ליחידה הצבאית בעייתי, ורבים נושרים בשלב זה.

גם את הבנות מהאוכלוסיות המיוחדות מנסים להכין לגיוס לצה"ל. זה שש שנים שמאתרים אותן בעת ההתייצבות הראשונה, ומציעים להן עם הגיוס לקבל הכשרה מקצועית, שתמומן על ידי משרד העבודה והרווחה. כך כבר הכשירו שבע מאות נערות לעבודה פקידותית בצה"ל.

קשה? כדאי.

נרקיס טל-ווינברג

גברים להשכיר

בגרמניה המערבית פועלות סוכנויות רבות (קרוב ל-20) המספקות בני-לוויה בתשלום. השירות ניתן בדרך כלל לנשים בנות 32 — 45, בדרך כלל נשות קאריירה, המבלות ימים רבים בנסיעות-עסקים ומרגישות בודדות בעיר זרה. טלפון לאחת הסוכנויות פותר את הבעיה. הגברת מזמינה בן-לוויה לערב אחד, היא יכולה גם לציין את הגובה או המראה הרצוי. עליה לשאת בכל הוצאות הבילוי — משקאות, ארוחות ערב, כרטיסים לתיאטרון, פלוס „דמי בילוי" בגובה 200-400 מרק; הסוכנות גובה מסכום זה אחוז מסויים.

הסוכנויות מדגישות שאין לפעילותן כל קשר עם סרסרות. הגברים אינם מתחייבים לכל שירות רומאנטי או מיני. אם במקרה יתפתח רומן בין בן-לוויה והמעסיקה שלו — מתנערת הסוכנות מכל אחריות. מקרים כאלה קורים לפעמים — אחד מהם אף הסתיים בנישואין. בני הלוויה הם, לרוב, אנשים עובדים, או סטודנטים, יש ביניהם גם סוציולוג המתעניין ב„האלטורה" זאת מסיבות מקצועיות ולא מעט פקידי ממשלה, הכורכים את המועיל (תשלום) עם המהנה...

מועדון קשישים „לב תל-אביב" מקיים בזאר

היום — יום ג', 16-20
מחר — יום ד' 08-20

עבודות יד, סריגה אמנותית, בובות נפלאות, קרמיקה ועוד דברים יפים. אם אתם בסביבות רשי 48, זה די קרוב לשד' רוטשילד, אז לתשומת לבכם.

רהיט לכל קורא

הראה לי את הכורסה החביבה עליך ואומר לך איזה עיתון אתה קורא המעצב אלי הופמן, שזכה בפרס ראשון ושני בתערוכת רהיטי ישראל 86', מציג בגאלריית רהיטים חדשה, טאצ', שברחוב בן-יהודה, (ת"א) קבוצת רהיטים שעוצבה במיוחד לקוראי העיתונות הישראלית, בעזרת איגוד המפרסמים, העורך סקר קריאה קבוע, קבע הופמן את הטיפולוגיה של הקוראים, כאן — נשים צעירות, כאן — אקדמאים, כאן — גברים משכילים, כאן — שמרנים וסולידיים. זה לא יצא בדיוק, כמובן, אבל איזשהו קו מנחה יש. הרעיון הוא לעצב רהיט שימצא חן בעיני טיפוס של קורא עיתון מסויים. ירצה — יקנה. וכך בגאלריה של זאב קורל (הבעלים של גומאווייר) עומדת ספה בפסים צבעוניים לגברים הקוראים את „הארץ"; וכורסה הופכת למיטה לקוראות „לאשה" ומערכת סולידית לקוראי „מעריב". המשותף לכל הרהיטים (הכל אגב, מערכות סלוניות מרופדות, בציפוי אריג מבריק וללא עץ) הוא הנוחות: המושבים רכים, אבל לא שוקעים בהם, שאפשר יהיה לקרוא.

עכשיו נשאר רק להעמיד את הרהיטים במבחן, אבל יש להניח שלבעל הגאלריה ולמעצב לא איכפת אם קורא של „ג'רוזלם פוסט" יחליט לקנות דווקא מערכת שנועדה לטעמו של קורא „כספים". בתמונה: מערכת לקוראי מעריב, שבחרנו בה בגלל החזות של הצילום.

תיק תיק תיק

חברת „רבינטקס", יוצאת, תחת השם „אפור" בסידרה של תיקי בד חדשים. הפעם לא כותנה כי אם ניילון, מצופה פי.וי.סי. וזה מבטיח אורך ימים — אומר מנהל השיווק, רמי ביטרן. את התיקים עיצבו נשים צעירות ומוכשרות: אילת בר, וקוניקו, שהיא יפנית, תושבת ישראל ועבודתה מצטיינת בדיוק יפני, שפירושו הקפדה על הפרטים.

בקולקציה החדשה — תיקים אופנתיים לנשים, גדולים או לא-כל-כך גדולים (אבל לא קטנים), עם הרבה מדורים פנימיים, כיסים חיצוניים וסגירת כפתורי לחץ, והכל בצבעי העונה ובהדפסים עליזים. המחירים לא כל כך עממיים — בין 40 ל-60 ש"ח אבל היצרן מבטיח ייצור מוגבל, רק כ-6000 יחידות מכל דגם, שלא יהיו מדים...

מזוודות, לעומת זאת, מוצר חדש ב„רבינטקס", מיוצרות בהמונים ועל כן מחירן נמוך יחסית. 60-75 ש"ח לאחת גדולה, מפי.וי.סי. עם מסגרת פלסטיק קשיחה, גלגלים נשלפים ומעט מאד משקל.

אלגנטי לגברת. יש מקום לכל מה שצריך

גאוות המפעל בילקוטי ילדים, שלושה דגמים עיקריים, לגיל הרך (כתות א-ב), ליסודי ולתיכון ולחיילים: הגב מרופד, מקושת — לפי גב הילד; הכתפיות רחבות ומרופדות; כיסים חיצוניים, מדורים פנימיים, רוכסנים זוהרים, היצרן מבטיח שכולם — היותר מתוחכמים (לקטנים) והיותר פשוטים (לגדולים) קלים וחזקים. המחיר בין 34 ל-49 שקל, צבעים אופנתיים מאד, הדפסים עליזים ויש גם תיקי אוכל גדולים (11 ש"ח), התואמים את הילקוטים.

„רבינטקס" מייצאת גם לחו"ל, לארה"ב, לסקנדינביה, לגרמניה — ועל פריט בטחוני אחד יש לה הזמנה לצבא ארצות הברית, מה שיאפשר לה להקים מפעל בבית שמש.

צב"ש

ילקוט לגיל הרך ותיק אוכל תואם

פשעי הרוב הדומם

כסיכום מסכת לימודית ופעילות בנושא דמוקרטיה התכנסו תלמידי רשת-עמל והמחוז, במשפט ציבורי-חינוכי, נושא בעייתי ושנוי במחלוקת בחברה הדמוקרטית: הרוב הדומם.

במשפט ציבורי, כביצוע תלמידי המכללה הטכנולוגית בפתח-תקוה ו-3 מורים, הואשם יוסף דן, מהנדס אלקטרוניקה בן 43, נשוי ואב לשני בנים, כי בחוסר מעורבותו המוחלטת בקהילה, בגד בדמוקרטיה הישראלית ובגופה. העידו נגדו אשתו, בנו ופועל מהמפעל שבו עובד הנאשם. העדים תארו בפני בית המשפט את אדישותו ואת בריחתו של יוסף דן מהליכי קבלת החלטות, אשר בהן הצליחה קבוצת מיעוט צעקני להביא לשינוי.

למשל: הוא נעדר מאסיפת וועד-הבית אשר דן בעניין החלפת מרצפות שיש בבניין, אילו באו — הוא והשכן ממול לאסיפה, ייתכן ולא היו מחליטים להחליף את מרצפות הכניסה — טענה אשתו. למשל: הוא נעדר מפגישת ועד ההורים בית-ספרו של הבן, שדן בשינוי מסלול הטיול, שקבע בית-הספר. „הוא נשאר לצפות במשחק כדורסל ומסלול הטיול שונה — אומר הבן. במקרה אחר שלל הנאשם מבנו את חופש הדיבור בכך שמנע ממנו להצטרף להפגנה של „שלום-עכשיו" בנימוק „כי מסוכן להיות במקום בו מתקהלים רבים, וחוץ מזה הוחלט כבר בארה"ב מה יהיה גורל המזה"ת ואין לאף אזרח ישראלי השפעה".

אבנר, אחד מפועלי המפעל, סיפר על שביתה שפרצה במפעל ועל כך שהנאשם הפר אותה מחשש לגורלו ולקידומו. „הוא לא טען, שהשביתה אינה צודקת, רק נבהל מהאיומים שיפטרו אותנו. אחר כך אכן הוא הועלה בדרגה".

הנאשם שבלט בקור רוחו לאורך כל המשפט, נראה כמי שאינו מבין את פשר ההמולה ומטר ההאשמות נגדו. „אני משלם מיסים, יוצא למילואים ולא מפר חוקים" טען בביטחון. לימינו ניצבו שלושה סנגורים צעירים, הטוענים שהתערבות הגסה בחייו הפרטיים של הנאשם היא „פגיעה חמורה בצינעת הפרט ערך עליון גם בחברה הישראלית הדמוקרטית". מעבידו ושכנתו של הנאשם ציירו באופיו השקט והמסור, של חברים במסגרת עבודתו במפעל בטחוני וגם ביחסי שכנות טובים.

לפני שניתן פסק הדין נקרא אל האולם עד מומחה לשיטת הממשל-הדמוקרטי, אשר קבע: „אחת הסכנות החמורות במשטר דמוקרטי היא כאשר חלק ניכר מהציבור איננו משתתף בהליכי קבלת ההחלטות הדמוקרטיות, ובכך הוא מאפשר לקבוצה מקרית לקבוע החלטה, שהיא אמנם פורמלית החלטת רוב. לא משום שיש מתנגדים אלא משום שיש הרבה מאד נמנעים. ובכך הפרופורציה שמהווה את הבסיס העקרוני למבנה הדמוקרטי יוצאת נפסדת".

פסק הדין שמצא את הנאשם חייב הן על ידי הצופים במשפט מעין חבר מושבעים (ברוב של 75 קולות), והן על ידי בית-המשפט. „אחת מזכויות הפרט בחברה דמוקרטית היא הזכות להיות פאסיבי בתנאי שהפרט חייב לקבל את כל ההחלטות שנקבעו על ידי הרוב ולמלאן. אך הנאשם בהמנעותו מנקיטת עמדה פגע בעצם אופייה של הדמוקרטיה ולכן חייב בדין". פסק השופט ותלמידי אורט למדו פרק מסובך בדמוקרטיה.

רחל פורת

רחב ואוורירי

תדפס בראזילאי של פרח נאיבי בצבעים חזקים

לא יאומן כי יסופר: משכית הכניסה למלתחה שלה את הבדים הקלילים דמויי באטיסט, וואל, כותנה מתנופפת. עד עתה התגאו מעצבי הבית בשימושם בכותנה הנקייה, שנראתה קשורה. השנה הוכנסו בדים בתערובת של 50% כותנה ו-50% פוליאסטר. הבדים האלה הרבה יותר רכים במגע, מתעופפים ונצמדים ביתר קלות לגוף וכמובן, נוחים לכביסה ופטורים מגיהוץ. הצבעים מרשימים, דווקא בגלל רכותם ושילובים של צבעי הזית, שחור, פוקסיה, לבן — הרבה מאוד לבן — וכמובן גם הצהוב העדין, טורקיס, כתום וירוק. עוד העזה: משכית שומרת על הגיזרה הרחבה, בשעה שהאופנה של קיץ 86 מצמידה את הבד לגוף. דווקא מאוד לא נעים בחודשי הקיץ. על הגיזרה הרחבה והחופשית והבדים הקלילים של משכית אפשר בהחלט לאמר: אופנה קיצית. מאוד יפות בעיני הטוניקות הלבנות, חלקן מקושטות בריקמה עדינה, שונה מזאת שאנו רגילים לה מן השנים הקודמות. לטוניקות עוצבו גם חצאיות רחבות. יפות גם שמלות כלולות בעלות כמה שכבות, וריקמה, בחוטים לבנים. המעילים בעלי שרוולים בכל האורכים, בחלקם מזכירים את מעילי הגשם המסורתיים האנגליים, ניתנים גם ללבישה בתור שמלה. משכית הכניסה חידוש חשוב: המידה הקטנה, בנוסף לשלוש המידות הסטנדארטיות. יפים העיצובים אשר דומים לסינור רחב. כמובן אפשר למצוא בקולקציה גם חולצות ואפילו שמלות טריקו. בת-עמי ורסנו עיצבה עדיים ותכשיטי כסף, שהם כבר חלק בלתי-נפרד משמלות משכית. את הקולקציה עיצבה ריקי בדארי ואת הרקמות דפנה אלכסנדרוני. התצוגה הועלתה באולם המרווח של גן אורנים, לטובת האגודה למלחמה בסרטן, סניף תל-אביב.

חיה יוסף

שמלה רחבה מכותנה-פוליאסטר עם טאלית „ארוכה"

הסוד של חוחובה

חוזרים אל הטבע. גם בקוסמטיקה. אבל במקום למרוח את הפנים בעיסת מלפפונים, משתמשים במוצרים שהוכנו מכל מיני צמחי פלא. חוחובה, למשל. צמח מדברי, הגדל בדרום קאליפורניה ובמקסיקו והאינדיאנים השתמשו בו להפקת שמן קוסמטי. טוב לאפידרמיס, לא רעיל ואינו גורם לאלרגיות. מה שטוב לאינדיאנים ודאי טוב לתעשיה הקוסמטית ולאחרונה התבשרנו, שאף שורה של יצרני קוסמטיקה המגישים לנו תכשירי טיפוח על בסיס של חוחובה, מצטרפת גם חברת „קטי" שבעליה, מיקי שלוסר, ביקר ב-1980 בארה"ב והביא משם תמצית חוחובה, אותה מעבדים במעבדות של החברה שלו בשיטה סודית ומיוחדת. בקיצור — הפורמולה מצאה חן בעיני הצרפתים ומרבית המוצרים הולכים ליצוא, אבל נשאר גם בשבילנו, בשלב ראשון — קרם ידיים ותחליב לחות.

מאמצים, מאמצים

חברת „יפית, מודל" אימצה את בית-הספר מכס פיין בתל-אביב, בכל הקשור לשיפור חזות המוסד וטיפוח האווירה החינוכית-חברתית. יפית מודל מעצב תלבושות חדשות לתלמידי מכס פיין (ללא תמורה), תפתח קשר עם ההורים והתלמידים, ותיתן יד לפעילות חברתית, שבה בית-הספר זה מצטיין.

כישלון החשאיות

(המשך מעמוד 7)

התנהגותה של ישראל, ובכללה החזרה החפוזה של הנספחים ארצה, לא הניחה את דעתם של אנשי האפ.בי.איי. שהמשיכו, למרות ההבנה עם הדרג הפוליטי בארה"ב, בשיגרת החקירה לגבי היקף הריגול הישראלי. מה שהטריד אותם היה, בין השאר, הקשר בין אותם שני דיפלומטים בניו־יורק שהוזעקו חזרה לישראל לבין יונתן פולארד. הם החלו למשוך את חוט החקירה בטכניקות הידועות, המביאות בסופו של דבר גם לתוצאות. בין השאר נבדקו תנועותיהם ותפקידיהם של שני נספחים אלו — באותו שלב היו בידי האפ.בי.איי. מסמכים נוספים, כמו דרכוניו של פולארד ורעייתו, שאיפשרו מעקב אחרי תנועותיו. נתגלו ביקוריו התכופים בישראל — ייתכן שעלה בידי אנשי האפ.בי.איי. לגלות עם מי נפגש בישראל. אך מעל לכל, כאשר הוחלט ללכת לעיסקת טיעון עם התביעה — החל פולארד לשתף פעולה עם חוקריו. כנראה, גם נמצא בישראל מי שעודד אותו לכך, כדי לסיים את הפרשה מהר ככל האפשר.

וכאשר פתח פולארד את פיו, קשה היה האינטרס של משרד המשפטים האמריקני, להשיג כמה שיותר חומר שיאפשר את הרשעת פולארד — יכול היה כבר להתממש. האינטרס של הדרג הפוליטי בארה"ב, בעיקר של מחלקת המדינה — להשיג הודאה שתאפשר לנהל משפט קצר ודיסקרטי ככל האפשר, כדי להוריד את הנושא מסדר היום, בא אף הוא על סיפוקו. אך האינטרסים של שני משרדים אלו לא עלו בקנה אחד עם זה של הדרג החוקר — האפ.בי.איי., שהתעקש לעשות הכל כדי לחשוף את מלוא היקף פעילות הריגול הישראלית בארה"ב ולהציג אירוע לארגוני ריגול ידידותיים אחרים הפועלים בארה"ב, למען יראו וייראו. להתפתחויות שהעלינו עד כה בחקירת האפ.בי.איי. קדם, כפי שכבר ציינו, ביקור של צוות משפטי אמריקני ממשרד המשפטים וממחלקת המדינה, בראשותו של אברהם סופר, בישראל. הצוות אסף את אותם המסמכים שהעביר פולארד לישראל. עם סיום עבודתו של הצוות, ב־21 בדצמבר 1985, פורסמה הודעת מחלקת המדינה, המשבחת את שיתוף הפעולה עם ישראל, תוך הגדרת הפרשייה כ„פקידים ישראליים קיבלו באופן בלתי־מוסמך מסמכים מסווגים השייכים לממשל האמריקני". הגדרה מינורית, שלמה שאפ.בי.איי. הגדיר כריגול לשמו. טון מינורי אשר ליווה כצל את עבודת הסוכני האפ.בי.איי. כאיסוף השיטתי של הראיות להוכחות הריגול לשמו.

מרגל פולארד: האם אפשר לעצור את כדור־השלג...

הסוכנים הפדראליים ניהלו מירוץ נגד הזמן, בטרם תיחתם עיסקת הטיעון עם פולארד. בידיהם כבר היו פרטים רבים — הרבה מעבר למה שהיה ידוע כאשר סיים צוות המשפטנים את חקירתו בישראל. כאשר חשו, כי הזמן הולך ואוזל, יצאו, בסוף מאי, גורמים בתביעה המתנגדים לעיסקת הטיעון ואנשי האפ.בי.איי. במירסומים רעשניים, שתחזירו את פרשת פולארד לכותרות. זאת מתוך שתי מגמות: האחת — להטיל שוב מבוכה במימשל הישראלי, שמנסיון העבר יכול בתגובותיו רק לסייע לחשיפת מימצאים חדשים. השנייה — יצירת דעת קהל כנגד עיסקת טיעון עם פולארד.

עתה יש להמשיך ולראות, האם תתממש עיסקת טיעון זו, והדרג המדיני בישראל ומערכת היחסים בין ישראל לארה"ב יצאו נשכרים — או שמא עיסקת טיעון זו תיכשל, ושוב נימצא במרכזה של פרשייה מביכה.

לסגור אותו. מסתבר, על פי הטענה האמריקנית, שהאיש הציף את חוקריו בשמות משמות שונים, של ישראלים שהיה לו עימם קשר כלשהו. נראה כי מרשימת השמות ומבדיקות הקשרים העלה שמו של אותו תת־אלוף במילואים בחיל־האוויר, ששהה בארה"ב לצורך לימודים אך במקביל נוצל, לטענת האמריקנים, לפעילות לא ברורה בעניינו של פולארד.

אגב, קשריו של פולארד עם ישראלים בארה"ב וסטטנותו מעלים מחדש את השאלה של המקצועיות של מה שמכונה היום בארה"ב „רשת הריגול הישראלית" ומפעילה — רפי איתן. מי שנמצא כעומד בראשה זכה בפרס — והתמנה ליו"ר מועצת המנהלים של כימיקלים לישראל.

האפ.בי.איי מתעקש

לא ברור מה עשה האפ.בי.איי. עם כל אותם שמות שמסר פולארד. ייתכן שהוא עשה שימוש בשמות אלו כדי להפעיל לחץ על ישראל לשתף עוד אינפורמציה. מצד שני מותר לנו להניח, שכל ישראלי בארה"ב החושש כי הוא עוסק במשהו בלתי־כשר, הוריד פרופיל — כך שהנזק העקיף מפרשת פולארד כבר נגרם.

אקדמיה צבאית

(המשך מעמוד 7)

היו כל הקצינים בחילות היבשה ללא אבחנה. עניין זה כבר תוקן בקורס שנפתח באחרונה, אליו נבחרו רק מי שישרתו כקציני מטה אג"מים ברוג העוצבתי ומעלה. כך שניתן יהיה להכשיר את החניך למלא את תפקידו כבר בטווח המיידי, עם סיום הקורס.

בשל היעדר ידע בסיסי, מושם דגש רב אצל החניכים המגיעים לקורס הקיים (קצינים בדרגות רס"ן וסא"ל), על לימוד התורות הטכנו־טאקטיות והטכניות: יש לימוד חלקי בלבד של תורות היסוד, אין לימודי היסטוריה צבאית וגם ניתוחי האירועים מעטים מאוד. המסגרת החדשה תחייב לימוד יסודי ומעמיק יותר של תורות הקרב, הרחבת לימודי שיתוף הפעולה הבין־זרועי והבין־חילי, לימוד היסטוריה צבאית ומתן משקל נכבד לניתוחי אירועים צבאיים.

הלימודים הכלליים כיום — אין להם כל נגיעה ישירה למקצוע הצבאי. לא נלמדת גיאוגרפיה צבאית, לא נלמד ניהול מנגנון צבאי, לא לימוד השפה האנגלית תוך מתן דגש על מונחים צבאיים. לא נלמדים מבוא לבאליסטיקה, אלקטרוניקה ומחשבים וכו'. בשל מכנה תוכנית הלימודים הנוכחית, לא נותר זמן לעבודה עצמית והעבודה העצמית הקיימת אינה די מעמיקה. האקדמיה הצבאית תצטרך לצמצם את שעות הלימוד בכיתה לטובת זמן רב יותר ללימוד עצמי ולמחקר אישי. בשל הזמן המועט שיש היום לחניך ללימוד עצמי, מועבר החומר התורתי בעיקר באמצעות תקצירים. באקדמיה יצטרך החניך להכיר את הספרות הצבאית המקורית ולהשתמש בה לצורך לימוד והכנת עבודות.

כל הנושאים שהעלינו עד כה, ניתנים לשינוי, בקלות יחסית, מן הרגע בו החליט המטכ"ל לנסות ולעשות אקדמיה.

הנושא האחרון בו אנו רואים היום את המכשלה הגדולה, הוא סגל ההדרכה ומפקדת בית־הספר. כל השינויים הטובים אותם הזכרנו — יצטרכו להתבצע על־ידי קצינים־מדריכים, שיהיו מסוגלים לבצע את המהפכה, הן מבחינה אישית והן מבחינה מקצועית. היום, למשל, כל מדריך מעביר את כל הנושאים. בעתיד, לא יהיה מנוס ממתן דגש על התמחות של מדריכים ויצירת גרעין קבוע של סגל הדרכה. המבחן האמיתי לרצינות הצבא בנושא טיפוח הקצין והקמתה של האקדמיה הצבאית — יהיה בטיב המדריכים שיישלחו לפו"מ.

בדו"ח מבקר המדינה האחרון אנו מגלים, כי קיימת בעיה כרונית של סגל הדרכה ברמה נאותה. בלי לפגוע באנשים העושים היום את מלאכת ההדרכה בפו"מ, לא ייתכן מדריך שלא מילא תפקיד של מפקד חטיבה. לפחות, לא יכול להיות מצב שבו שיבוץ להדרכה במיכללה לפיקוד ומטה הוא שיבוץ ביניים לקצין שלא נמצא לו תפקיד הולם, לפי שעה. ההדרכה באקדמיה חייבת להיות שיבוץ לתקופת זמן ממושכת המיועד לקצינים אותם רואה הצבא בהמשך השירות, בתפקידי פיקוד בכירים בשדה, כשההדרכה באקדמיה היא שלב מכובד וחשוב בקריירה הצבאית שלהם. כל עוד לא ישנה הצבא מנטאליות את יחסו להדרכה ולמדריכים במיכללה, אפשר לגנוז את רעיון האקדמיה.

כור גרעיני, בעד ונגד

באחרונה הכחישו פקידים בכירים בצרפת את עובדת המו"מ המתנהל בין ישראל למדינה זו, בעניין אפשרות לרכישת כורים גרעיניים לייצור חשמל. כפי שפורסם בזמנו, מנהלת ישראל מו"מ מתקדם עם שלטונות צרפת לרכישת כור גרעיני. באחרונה פורסם גם, ששמעון פרס דן בנושא, עת ביקורו האחרון בפאריס, עם ראש הממשלה ועם נשיא הרפובליקה. בעת הוכחש הדבר ונמסר שרה"מ דן שם בנושאי האנרגיה של ישראל באופן כללי, בלי לרדת לפרטי העיסקה.

ישראל לא הצליחה בנסיונותיה לרכוש כורי כוח ממדינות זרות. כך נכשל הנסיון לרכוש כור מ„ווסטינגהאוז" האמריקנית, אחר־כך מחברות בריטיות וגרמניות. הכור של הפרק הוא כור צרפתי.

ישראל מידה נערכת לקליטת כור כוח גרעיני, יהיה אשר יהיה על מו"מ המתנהל עם מדינה זו או אחרת. בשנת הפעילות שחלפה עסקה הנהלת משרד האנרגיה, באמצעות האגף לאנרגיה גרעינית והנהלת תכנית תחנות גרעיניות, שהוקמה על־פי החלטת הממשלה, ובאמצעות גופי ביצוע כמו חברת החשמל והוועדה לאנרגיה אטומית בטיפוח וקידום הנושאים הבאים:

א. קשרים מסחריים וטכניים עם מדינות המייצרות כורי כוח.

ב. בדיקת תנאי אופציות האספקה של כורי הכוח ממדינות אלה.

ג. הכנת אתרים לתחנה גרעינית לרישוי, עוד בשנה הקרובה. בהמשך לבדיקות בהן עוסק המשרד מספר שנים על־פי קריטריונים הנהוגים במדינות מתקדמות כמו ארה"ב ומדינות באירופה המערבית. הבדיקות מבוצעות לגבי אתר באזור שיבטה שבנגב הצפוני.

ד. המשך בדיקת נושא המיגון של כורי הכוח שיוקמו בארץ.

אף שראשי מימסד האנרגיה בארץ טורחים לבשר כי המערכת ערוכה לקראת קליטת הכורים, הרי מבקר המדינה, בדו"ח האחרון שלו, מציין כי למרות העיסוק הממושך בנושא התחנה הגרעינית (תג"ר) לא התגבש מבנה מוסדי מאורגן כהלכה וכו יחסי כפיפות, הגדרת תפקידים ברורה והעדר כפילויות, שיעסוק באופן מסודר בנושא סבוך זה של בדיקות טכניות וכלכליות בשאלת רכישת תג"ר. לדברי המשרד, הוחלט שלא לגבש „מבנה מוסדי מאורגן", כל עוד אין כל ביטחון שפרוייקט התג"ר יתממש.

עלות התקנה גבוהה, מחיר תפעולי נמוך

אחד הנימוקים הנפוצים ביותר לעבור לטכנולוגיה גרעינית מבליט את ההשתחררות מיבוא דלק (פחם או מזוט) להפקת חשמל. מסמך של המדען הראשי לשעבר של משרד האנרגיה, שולל מפורשות נימוק זה, ואומר כי הכור הגרעיני מחמיר את התלות בגורמים חיצוניים: בעוד תחנת כוח המונעת בפחם או במזוט יכולות לשרוף דלק, שמקורו בכל מקום בעולם, תג"ר יוצר תלות במקור יחיד המספק לה דלק. לטיעון זה אומר משרד האנרגיה כי בעצם ביכולתה של כל מדינה בה מותקן תג"ר, לרכוש דלק גרעיני ממספר מקומות.

מבדיקה ראשונית שנערכה בחברת החשמל בדבר כדאיות רכישת כורים להפקת חשמל עולה, כי עלות קילוואט מותקן בתג"ר היא יותר מ־2,000 דולר ואילו עלות קילוואט מותקן בתחנת כוח המוסקת בפחם היא כ־830 דולר (עלות „קילוואט מותקן" מביאה בחשבון את עלות ההשקעה בהקמת התחנה כשהיא מחולקת בהספק התחנה בקילוואט). משרד האנרגיה אומר בעניין זה, כי אבן המבחן הכלכלי לבחירת תג"ר נוספת שתוקם היא גורם חשוב, אך השוואת עלות ההשקעה (במונחי עלות הקילוואט המותקן) מטעה — יש להשוות את עלות הקילוואט/שעה (הכולל עלות ההשקעה, הדלק, התפעול והתחזוקה) המיוצר ע"י תכנית פיתוח המושתת על פחם ותג"ר לזו המושתת על פחם בלבד. להערכת המשרד, ההשקעה בתג"ר (בהתארגנות הולמת) לא תהיה גבוהה מ־1,500 דולר לקילוואט.

אגב, כיוון שאין לישראל אפשרות לקנות או למכור חשמל מחוץ לתחומה, יש משקל כספי ומהותי גדול לבחירת העיתוי הנכון להקמת תחנה חדשה, וכן לגודלה. ביחס לתג"ר המוצעות, שהספקן 950 מגוואט כל אחת, עלתה השאלה האם אינן גדולות מדי מכדי שיוכלו להשתלב במערכת של ישראל בלא לפגום בגמישותה של המערכת מחד, או בניצולת שלהן מאידך. לדברי משרד האנרגיה, חברת החשמל בדקה את הנושא ולא נמצאו כל מימצאים שיוכיחו כי קיימת בעיה טכנולוגית ותפעולית שלא ניתן להתגבר עליה, של שילוב תג"ר מגודל האמור ברשת החשמל בארץ.

במשרד האנרגיה אומרים, כי אין זה נכון שטכנולוגיית הגרעין היא טכנולוגיה ללא המשך, משום שישנן מדינות בעולם המייצרות מעל 40% מהאנרגיה החשמלית שלהן באמצעות טכנולוגיה זו. לפי הסטטיסטיקה העולמית, פועלות כיום בעולם 366 תחנות גרעיניות. 171 נמצאות בהקמה ומתוכננות עוד 139 — כל אלה למרות משברי הנפט ומחיריו הנמוכים.

גם מחיר הפחם בירידה

שר האנרגיה משה שחל אמר באחרונה, כי מהנתונים שבידי המשרד מסתבר שבשנה הקרובה עשוי מחיר הפחם פו"ב לרדת בכ־10% בהשוואה למחירו ב־1985. תופעה זו יש לייחס לציפיות הגבוהות שהיו לבעלי המיכרות בסוף שנות ה־70' ביחס לקצב הגידול בצריכת הפחם בעולם. לדברי שחל, כתוצאה מציפיות אלה נוצרו עודפי היצע של פחם בעולם, המשתקפים כיום בירידת מחירו. נוסף על ירידה זו צופה שחל, בתסריט סביר שעד אמצע שנות ה־90' תחול ירידה נוספת במחיר הפחם, בשיעור של כ־1.5% בשנה בעקבות ירידה נטו במחירי הנפט ומוצריו בין 1985 ל־1995. מעבר לכך, בטווח הביניים ובטווח הארוך, צפויים המחירים הריאליים של הפחם לעלות בשיעורים ממוצעים של כאחוז לשנה.

אין ספק שמימסד האנרגיה מבקש לגוון את מקורות ייצור החשמל וביניהם תחנות גרעין. יש בכך כדי למנוע תלות במקור אחד או שניים (מזוט או פחם), ובמקביל לאפשר פיתוח טכנולוגיות חדשות בישראל בתחום האנרגטי. השאלה הגדולה היא, האם כדאי להשקיע מיליארדי דולר ברכישת והקמת כור גרעיני, כאשר לישראל חלופות אחרות, זולות גם מפחם ואשר מקורן בפיתוח טכנולוגיות קיימות ובכולן מרכיב של ייצור מקומי של 50% ויותר. בין היתר: ניצול אנרגיית הרוח, פיתוח אמצעים לניצול אנרגיית השמש, שריפה ישירה של פצלי שמן, אשפה ופסולת חקלאית. כל אלה עשויים להפיק כ־1200 מגוואט תוך חמש שנים, והרבה יותר מזה תוך עשור. ההשקעה הדרושה בפיתוח כל אלה תימנע כליל, או תופחת בהרבה, אם תחליט ישראל על ביצוע הפרוייקט הגרעיני, טוענים שוללי הקמת תג"ר בישראל.

משרד האנרגיה טוען בתגובה, כי כל הטכנולוגיות הנ"ל למעט אנרגיית הרוח אינן בשלות מבחינה מסחרית. במקרה הטוב, אין המשרד צופה שניתן יהיה להפיק יותר מאשר 2000 מגוואט מותקן מטכנולוגיות אלה בשנת 2000.

תחנה גרעינית בישראל לפני שנת 2000?

המדען הראשי לשעבר של משרד האנרגיה העלה טענות והמשרד השיב עליהן תוך הסטת הדיון מהשאלה המרכזית — האם לקנות ולהפעיל כור גרעיני — לשאלה איך להשיג כור גרעיני בתנאי המימון הנוחים ביותר. כלומר, משרד האנרגיה מציין כי שתי ועדות כבר החליטו על הקמת התג"ר, וזו אינה השאלה. ועדה אחת היתה ועדת השרים לעניני כלכלה, באפריל 1975, והשנייה — ועדה לבחינה ובדיקה בנושא כורי כוח גרעיניים (ועדת תורב), ביולי 1982.

לפיכך משרד האנרגיה בדעה, שאין טעם ביותר היה לא לשאול את השאלה האם לקנות ולהפעיל תג"ר, אלא איך להשיג תג"ר בתנאי המימון הנוחים ביותר.

לדברי המשרד, מחיר הסף לכדאיות טרם נקבע, לדעת ראשי המשרד, גם אם מחיר הסף לכדאיות יהיה נמוך ממחיר „נומינאלי" של תג"ר, עדיין ניתן באמצעות מימון מועדף להשיג רמת השקעה שתגרום לכך כי מחיר האנרגיה המיוצרת ישתווה לזו של טונות פחם מוסקת בפחם. המטרה היא, שקליטת תג"ר במערכת הייצור לא תייקר את החשמל המיוצר. מכל מקום, המשרד על ועדותיו השונות עוסקת בשלב זה בבדיקות עקרוניות (כגון מחירי סף כדאיות) בלבד.

יתכן שבסופו של תהליך יוחלט ללכת על הכור הצרפתי, אם המימון יהיה נוח. יתכן שיירכש כור אחר. לפי שעה מנהלים מגעים ומתכוננים. אם להיכנס להערכות פרופ, נראה שבישראל תוקם תחנה גרעינית עד לפני סוף העשור הבא — מאחר שלדעת ראשי משק האנרגיה קיים תהליך של גיוון במחירים של מרכיבי האנרגיה האחרים וחוששים מבניית „סל" הדלק של ישראל על פחם ומזוט בלבד, ומהיווצרות מצב בינלאומי שיקפיץ שוב את מחיר הדלקים למעלה.

דן בן־יוסף

מבזקים כלכליים

● בחלק ממדיניות שנקבעה בשנת 1983 לגבי היבוא, נקבע כי החל משנת המס 1983 (בצו של שר ותמ"ס, עפ"י סמכותו במקורות היבוא והיצוא) חוייב כל אדם המייבא טובין להפקיד פיקדון לזכות אוצר מדינה בשיעורים מסויים, במועד ובהתחשב בשיעורי האינפלציה, וכי הפקדון יוחזר ללא הפרשי הצמדה וללא ריבית. לאחר פרסום הצו האמור פורסם גילוי דעת של לשכת רואי החשבון בישראל, לפיה שחיקת ערך הפקדון היבוא מותרת בניכוי לצורך מס־הכנסה. למרות גילוי־דעת זה, הודיעה כאמור נציבות מס הכנסה, שעל־פי דיני מס־הכנסה אין להתיר בניכוי שחיקה אינפלציונית של הלוואה או פיקדון, בכל מקרה בו נדרשה שחיקת הפקדון כהוצאה על מפקח המס לתאם זאת.

● בנק הפועלים מפעיל שורה של חידושים בתכניות החסכון ובאפיקי השקעה אחרים. כל מסלולי החסכון וההשקעה החדשים נכנסים לתוקף החל ב־1 ביוני. בתחום תכניות החסכון מפעיל הבנק מסלול חדש של תכנית „מטמון תשואה" לתקופה של 74 חודש. החוסך בתכנית ייהנה, בתום תקופת החסכון, מהצמדה מלאה למדד ומריבית צמודה בשיעור מוגדל של 5.5% עד 6.0% לשנה, לפי סכום החסכון. החוסך יוכל למשוך את כספו גם לפני תום תקופת החסכון, בתום שנתיים, ולאחר מכן מדי חצי שנה. כן באפשרותו למשוך את הכסף כבר בחודשים הראשונים לחסכון וליהנות מריבית שקלית.

● משרד הבינוי והשיכון החל ביישום אלה בהקמת שכונה חדשה בעיר רמלה, בשם „נווה רם", ובה כ־300 יח"ד מגוון רב של טיפוסי דירות ומרכז מסחרי בשטח של כ־1200 מ"ר. השכונה החדשה נבנית על ידי חברות הבנייה אברהמי, אשדר, יוכל גד, רסקו ושיכון עובדים. בימים אלה נשלמת הכנתה למכירת הדירות. הדירות יוצעו למכירה במבצע משותף של משרד הבינוי והשיכון ושל חברות הבנייה, שבמסגרתו יתן משרד הבינוי והשיכון לרוכשים סיוע נוסף בסך 9,000 ש"ח והחברות יציעו תנאי רכישה נוחים במיוחד.

● החל ב־1 ביוני יינתנו הלוואות מוגדלות לזכאים ב־18 שכונות ברחבי הארץ. הסיוע יינתן לזכאים אשר ירכשו דירות חדשות, ואשר תחוזה לרכישת דירתם (דירות חדשות בלבד) נחתם ב־1.6 ועד 30.6. הזכאים לסיוע יקבלו בשכונות אלה תוספת הלוואה בסך 9,000 שקל חדש, צמודה ובריבית שנתית של 6% למשך 20 שנה. בין השכונות שבהן תינתן ההלוואה — פסגת זאב בירושלים, רמות נשר בחיפה, נוף העמק במגדל העמק, גני שמש בבית שמש, שכונה ו' בבאר שבע, רובע י"א באשדוד וארבע שכונות בת"א — כפיר, לבנה, נוה צה"ל ונוה עוסר — חלה ההלוואה גם על דירות יד שנייה.

נגד הזרם

ביטוח פקדונות — מס חדש

בימים אלה בישרה המפקחת על הבנקים, גליה מאור, כי בעתיד יונהג ביטוח פקדונות לקוחות בבנקים. מדובר בביטוח חובה שיהיה כרוך במס חדש, ולא חשוב אם המס הזה ייגבה בצורת הגדלת העמלה הבנקאית או בפרמיית ביטוח מיוחדת. הנושא נדון כבר בעבר ונדחה, כי אז סברו כולם שבשלושת הבנקים הגדולים אין סכנה של ממש לפקדונות הציבור. לכן בעלי הפקדונות בבנקים הסולידיים יתרמו לביטוח פקדונותיהם של הלקוחות בבנקים הקטנים, כגון בנק צפון־אמריקה, שייהנו גם מתוספת הריבית שנותן בנק קטן מבטחון מירבי.

ועדת בייסקי ערערה במקצת את האמון במערכת הבנקאות הגדולה. אם כי, למרות תהליכי הוויסות ולמרות שהבנקים הגדולים הסתבכו בהם בכ־700 מיליון דולר, עדיין לא היה חשש לפקדונות הלקוחות בבנקים אלה. בבנקים הגדולים, על אף התמוטטות שערי המניות הבנקאיות, הסיכון עדיין נשאר במסגרת בעלי המניות, כלומר הון הבנקים, לא פקדונותיהם של הלקוחות.

אפילו אם ניתן לתאר סיכום פקדונות של הציבור בבנקים הגדולים, הרי האירוע הוא מעל לכוחו של בנק ישראל — כשם שאי־אפשר לבטח את המשק כולו מפני התמוטטות עסקית, אי־אפשר לבטח את כלל הפקדונות בבנקים.

עד כה כיסה בנק ישראל את ההפסדים מהתמוטטויות הקטנות כמו של בנק א"י־בריטניה ובנק צפון־אמריקה. עתה מתכוון הבנק להטיל הוצאה על כלל הציבור. מכל מקום, מדובר בשירות ציבורי חדש, ובמס חדש למימונו. גם אם השירות ניתן עד כה חינם. מדובר במס חדש. אין כל בטחון בכך שכמסגרת קיצוצי התקציב, והלחץ להורדת המיסוי, דווקא עתה הוא הזמן להנהיג מס זה ושירות זה. יש בכך משום העלאת רמת החיים ורמת ההוצאה הציבורית. נראה כי חידוש הדיון בצעד זה נובע מכך שוועדת בייסקי שברה את התנגדות הבנקים הגדולים ואת יכולת עמידתם להתנגד לכך. קשה לדעת עדיין מהו גודל הסכום שיידרש להנהגת ביטוח פקדונות. לאור הפקדות הנזילות הגבוהות של הבנקים בבנק ישראל. אולם אם מדובר בסכום משמעותי, הצעד עשוי להכביד על הבנקים יותר מאשר לסייע לציבור.

תמריצים לתעסוקה בלבד

באחרונה, ביוזמת שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, חודשו הדיונים בחידוש תמריצי היצוא. ההצעה כוללת הגדלת ביטוח השער ליצוא למדינות הדולר, בגין חולשת הדולר, בדומה לשיעור הדיפרנציאלי שהונהג ליצוא לאירופה כאשר הדולר היה חזק והמטבעות האירופיים היו חלשים. סעיף שני בתוכנית כולל מתן תמריץ מיוחד ליצוא השולי בגין הגדלת היצוא.

הטענה היא, כי מספר ענפי־מפתח המייצאים לארה"ב, ובמיוחד ענף האלקטרוניקה, נתקלים בקשיים ביצוא. עובדה זו היא נכונה כשלעצמה, אך השאלה היא האם מקור הקשיים נעוץ בשחיקת הרווחיות ביצוא, כפי שטוענים התעשיינים, או במשבר הכללי הפוקד ענף תעשייתי זה בעולם כולו. הנתונים הקיימים עדיין אינם מצדיקים את ההנחה כי חלה פגיעה משמעותית ברווחיות היצוא, כתוצאה ממדיניות השער.

על־פי נתוני „כור", האופייניים לכל המשק, השכר מבחינת העלות למעביד חזר לרמה של 52 אחוז בלבד מרמת השיא ב־1984. ב־12 החודשים האחרונים עלה מדד המחירים ב־87.7 אחוז ושער הדולר רק ב־55.1 אחוז. מכאן, שהשקל תוסף ב־17.3 אחוז. אולם ענפי התעשייה אינם מייצאים מוצרים על פי מדד מחירים כללי, והמדד המשמעותי לגביהם הוא מדד השכר. על־פי הנתונים המצטיינים של „כור", גם מדד השכר נשחק בכ־18 אחוז. כלומר, עדיין אין שום פגיעה ברווחיות היצוא.

במיוחד יש להתחשב בכך שבתקופה מקבילה חל פיחות בש"ח כלפי המטבעות האירופיים: כלפי המארק הגרמני ב־17.7 אחוז, הפרנק השווייצי 17.8 אחוז, הליש"ט 3.2%, הפרנק הצרפתי 12.6 אחוז וכלפי היין היפאני ב־25 אחוז. מעטים הם המפעלים שמלוא יצואם מיועד לשוק האמריקני בלבד, והיצוא לאירופה נהנה מתוספת רווחיות לא מבוטלת. לכן עדיין אין לראות פגיעה ברווחיות הכוללת, שכן כאמור גם המפעלים המייצאים בלבדית לארה"ב עדיין לא נפגעו משיעור הפיחות ביחס למדד שכר העבודה.

יתכן, לעומת זאת, שמבחינת הבטחת תעסוקה מלאה במשק כדאי לתת תמריץ ליצוא השולי, כלומר לתוספת של 300־400 מיליון דולר יצוא שאינו כדאי בשער הנוכחי, אך עשוי להיות כדאי בשער גבוה יותר. הצעה זו הועלתה כבר בעבר, ע"י נפתלי בלומנטל, אך לא נתקבלה. הבעיה בהצעה זו היא הקושי לזהות יצוא שולי. תמיד אפשר להעביר יצוא שכעבר בוצע ע"י חברה א' לחברה ב'. במקרה זה, חברה ב' תציג גידול מרשים ביצוא ותיהנה מתוספת פרמיה, למרות שכלל היצוא אינו גדל. קשה להניח כי ניתן לקיים מערכת פיקוח יעילה, שתהיה מסוגלת להתמודד עם העתקת משלוחי יצוא, ובמיוחד כאשר חלק מהיצוא מרוכז גם בידי חברות יצוא. לכן עדיף לתמוך ישירות בתעסוקה ע"י הורדת עלות העבודה.

בתחום זה נעשו עד כה מספר צעדים. חלק משחיקת השכר ברוטו הוחזר, ע"י תיקונים במס הכנסה ופרמיות הביטוח לאומי, כך שהשכר הנטו נשחק בשיעור מצומצם יותר מהשחיקה ברוטו. עדיף, אם כן, להמשיך בצעדים להקטנת נטל המיסוי המוטל על העבודה. מן הראוי להקטין את הלחץ על התעשייה גם באמצעות קירוב הוצאות המימון לרמה הבינלאומית. שיעורי הריבית כיום נעים סביב 7.5־7 אחוזים ב„ליבור". כלומר, מחיר האשראי בשוק העולמי לעסק הלווה עולים כ־10־8 אחוזים לשנה. לא יתכן כי שיעורי הריבית בישראל, בתקופה של יציבות בשער המטבע, ינועו סביב 50 האחוזים בשנה. גם הכבדת הנטל על הייצור לשוק המקומי מקשה על ענפי הייצור באופן כללי. מפעל שאינו יכול לקיים ייצור לשוק המקומי, לא יוכל גם לייצא.

יש איפוא לחתור להשוואת התנאים והעלויות של המשק הישראלי לעולמי, ולהוריד את סעיפי הנטל המיותר גם במחירי הדלק, החשמל, המיסוי והריבית. במקרה זה התעשייה לא תזדקק לתמריצים. אין טעם לקחת מצד אחד, ולהחזיר מצד שני; מוטב לא לקחת מלכתחילה ולא ליצור נטל מיותר.

צבי טימור

טור החדשות

בראזיל מציפה את שוקי העולם ברכז תפוזים

מראשית 1986 הורידו יצרני הרכז הברזילאיים את מחירו מ־1900 דולר בנמלי אירופה ל־900 דולר. ירידה ניכרת זו, בשיעור 100 אחוז, מעידה על כוונת תעשייני הרכז בבראזיל להציף את שוקי העולם. בשנת 1983/84 הם ייצאו 584 אלף טונות רכז, ב־1984/85 עלה היצוא ל־716 אלף טונות. תחזית 1985/86 — העונה הנוכחית — מדברת על יצוא של 900 אלף טונות ובעונה הבאה, 1986/87, בכוונתם לייצא כ־1 מיליון טונות רכז. הצריכה העולמית לרכז תפוזים היא בין 900 ל־950 אלף טונות.

מומחים באירופה טוענים, שכמויות היצוא בעונה זו יהיו קטנים ממה שפרסמו בבראזיל — ולא יעלה על 750 אלף טונות. עם זאת הם מדגישים, כי מחיר הרכז הברזילאי היכה את יצרני הרכז האחרים בתדהמה. אותם מומחים סבורים כי ייצור הרכז בבראזיל יעלה משנה לשנה, שכן בשנים האחרונות ניטעו בבראזיל עשרות אלפי דונם פרדסים, רובם במדינת סאן־פאולו, שם מרוכזים רוב המפעלים לעיבוד תפוזים.

יכולתם של הברזילאים להוריד מחירים מוסברת במחיר הנמוך של הפרי — עלות ייצור טונה רכז היא 650 דולר. עלות המשלוח ממדינת סאן־פאולו לאירופה 180 דולר, סך־הכל 830 דולר לטונה. עלות ייצור טונה רכז בארץ בשער המפעל היא בין 1100 ל־1150 דולר.

מדיניות תעשיית הרכז בבראזיל מונעת על־ידי גורמים מקומיים, הקשורים בהגדלת שטחי הפרדסים בצורה מאסיבית. התעשיינים לוחצים על הפרדסנים לספק להם פרי לפי 1 דולר לתיבה, ולפי מחיר זה יהיו הוצאות התעשייה לייצור טונה רכז 650 דולר לטונה. המחיר שהברזילאים דורשים עתה באירופה — 900 דולר לטונה רכז — יביא להם רווח נאה של כ־20 אחוז. השווקים יפותו לפני הרכז הברזילאי, כי המתחרים לא יוכלו לעמוד בתנאים אלה. ממשלת בראזיל מסייעת לתעשייה זו נוכח כמויות הפרי האדירות שיזרמו למפעלים החל משנת 1987. לעומת אלה ישנם בבראזיל גורמים המציעים לתעשיינים לשמור על מחיר גבוה של הרכז, להקטין את היצוא ולייצר מעודפי התפוזים כוהל להנעת מכוניות, או לפתח קווי ייצור חדישים ומתוחכמים, שיביאו לרווחים יותר גדולים מהרכז.

עד כה שולטת הנטייה הראשונה, כלומר הצפת השוק העולמי ברכז זול שאי־אפשר להתחרות בו.

חיים מרגלית

ד"ר מאיר חת:

להשאיר קופות הגמל בבנקים

הצעה לאפשר לחברות להנפיק מניות בכורה הניתנות להמרה למניות רגילות העלה באחרונה היו"ר היוצא של הבורסה, ד"ר מאיר חת.

ד"ר חת, התומך בהשוואת זכויות ההצבעה במניותיהן של חברות הנסחרות בבורסה, סבור כי השוואת זכויות ההצבעה יש בה יתרונות העולים על החסרונות, למרות שבעלי החברות חוששים מפני אובדן שליטה בחברותיהם. לדעתו, יש למצוא דרך לפצות את בעלי זכויות ההצבעה העודפות, על מנת לשפות אותם כספית בגין אובדן זכויות ההצבעה.

ד"ר חת, שדיבר בכנס של „להב", אמר גם כי הוא מתנגד להצעה להסמיך את נגיד בנק ישראל למנות רואי־חשבון ודירקטורים לחברות, ולקצוב תקופות כהונה לרואי החשבון. הוא מתנגד גם להצעה לעשות הפרדה כללית בין הבנקים לקופות הגמל, שכן לדבריו הדבר יגרום הפסדים כספיים כבדים לבנקים.

א.ש.

בבחירות במפד"ל ייקבע המנכ"ל

תוצאות הבחירות לראשות המפד"ל, הנערכות היום, יקבעו מי יהיה המנכ"ל החדש של בנק המזרחי.

מחר יתכנס דירקטוריון הבנק על מנת למנות מנכ"ל חדש.

בינתיים הודיע יצחק גר, מי שהיה אחד המועמדים העיקריים לתפקיד, כי הוא פורש מהמרוץ. גר שיגר מכתב לוועדה המיוחדת מטעם בעלי השליטה בבנק, עליה הוטל לבחור במנכ"ל, והודיע כי אין בכוונתו להתמודד על התפקיד.

בשיחות עם מקורביו אמר גר, כי נמנע [illegible] והידיעות שהופיעו בכלי התקשורת, [illegible] לתפקיד מנכ"ל [illegible] ויש מי שחושב לו את התפקיד.

[illegible]

גלגלי הבורסה

כספים זורמים לקרנות הנאמנות

אתמול נמשך ביקוש לקרנות הנאמנות בכלל, ושל בנק הפועלים בפרט. גם אתמול השקיע הציבור כ־50% ויותר מסך המחזורים בשוק המניות ובשוק איגרות החוב גם יחד. מלבד התחרו אתמול בניירות הערך הנסחרים בבורסה גם הצמודים מהנפקה חדשה של בנק ישראל בערך נקוב של 30 מיליון ש"ח, שזכתה בהחתמת־יתר ונמכרה ב־88% מערכה נקוב. על אף התחרות זו היתה מגמת עלייה בבורסה. במניות החופשיות היו פי 2.5 עליות מאשר ירידות. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 2.7 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 8% בצמודות למדד, ועד 2% בצמודות לדולר.

הציבור השקיע אתמול עוד 22.5 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות, מזה 13.5 מיליון ש"ח ב„סולידריות" ו־9 מיליוני ש"ח במתמחות במניות.

שער דולר היציג עלה אתמול ב־0.86 אג', ב־0.58%, ל־1.4968 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל־1.7755 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל־1.60 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 183 שערים, לעומת 71 שירדו ו־128 שנשארו בלי שינוי. מהם 51 עלו ב־5% ויותר ו־20 ירדו ב־5% ויותר. היו 8 „קונים בלבד" ו־2 „מוכרים בלבד". המחזור בשוק המניות התקרב ל־9 מיליוני ש"ח, מזה 1.4 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים. עלו (ב־%): פועלים ש' — 0.9; פועלים מ' — 0.9; מימון סחר 1 — 0.4; אי די בי רג' — 1.1; אי די בי ב' — 0.3; דיסקונט א' — 0.1. במניות רבות מסוג זה היו עודפי ביקוש שנקלטו ללא שינוי בשעריהן. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 11.58% (הפועלים מ') ל־11.97% (בכ"ל). הפועלים ש' — 11.60%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים: אוה"ח — 6.3; הספנות 0.5 — 2.2; הבינלאומי — 0.3; פי בי — 0.4.

במניות החופשיות בלטו העליות ב־10%: גלי זוהר 1 (לגלי זוהר 5 נרשם שער „קונים בלבד" בפעם השנייה ברציפות"); כנס, מלון הירדן, מלון יהלום, קיסריה 0.5, רוגובין 5, פרגור 1, רום 1, אינקובה 5, החברה לישראל 1. ל„אליאנס" נרשם שער „קונים בלבד" בפעם השנייה ברציפות". לעומתן בלטו הירידות: ביטוח משנה 1 — 10.1; זיקית 5 — 10.0 (אחרי שזיקית 1 עלתה ב־5%).

במלוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.19% ל־1.46%, תוך מחזור של 6 מיליוני ש"ח. ל־4 סדרות לא הוגשו פקודות.

* „תדיר" (תעשיות רוקחיות) הודיעה, שהצליחה להפחית את הפסדה המתואם מ־417 אלף שקל ב־1984 ל־287 אלף שקל ב־1985.

אלחנן הורוביץ

● בקריאה למשרד המשטרה לאפשר לחיילים לנסוע באוטובוסים על־פי ההסדר גם בקו תל־אביב־חיפה (קו 901 אקספרס) יצא מנהל אגף התנועה ב„אגד", מנחם נרוביץ, בטקס חנוכת הקו המהיר ללא חניות בין תל־אביב וחיפה, קו 900.

נגיד בנק ישראל

ירושלים, כ"ג באייר תשמ"ו
1 ביוני 1986

לכבוד
מזכיר תא הכתבים לעניני כלכלה
אגודת העיתונאים
בית אגרון
ירושלים

בעקבות התפזרותה הבלתי מתוכננת של מסיבת העיתונאים היום וחילופי הדברים שקדמו לכך, ולאחר שהבאתם בפני את עמדתכם, ברצוני להבהיר:

א. אינני נוקט בשיטה של החרמת עתון או עיתונאים.

ב. לא הייתי מודע לכללים הנהוגים על ידכם בעת קיום מסיבות עיתונאים פומביות.

ג. אם דברי הובנו כ"חרם" על העיתונאי או פגיעה בכללים הנהוגים בקיום מסיבת עיתונאים, הריני מתנצל על כך.

בברכה,

ד"ר משה מנדלבאום

התנצלותו האחרונה של הנגיד היוצא

מתחילת 1986

המניות צברו 41 אחוז

עליית השערים שפקדה את שוק המניות מאז תחילת השנה מחייבת את המשקיעים לברור בצורה סלקטיבית את השקעותיו בשוק זה — נאמר בסקירה של אחד הבנקים ליועצי ניירות־ערך בסניפים.

כלכלני הבנק מציינים, כי מדד המניות הכללי (ללא בנקים) עלה מראשית השנה ביותר מ־41 אחוז, ולמרות זאת עדיין היו עליות שערים חריפות במניות בעלות סחירות נמוכה. כאמור, מצב זה מחייב את המשקיע להיזהרות בהשקעות.

אשר לשוק אגרות החוב, בסקירה נאמר כי העדר אלטרנטיבות לעודפי הכספים, וחוסר ציפיות לפיחות בטווח הקרוב, יביאו להמשך הזרמת כספים, וחוסר ציפיות לפיחות בטווח הקרוב, יביאו להמשך הזרמת כספים לשוק זה, אם כי באופן מתון יותר, בעקבות רמת התשואות לפדיון הנמוכה יחסית השוררת בו.

הוגדלו קנסות מס־הכנסה

אדם שפתח עסק, או חדל לעסוק במשלח־יד ולא הודיע על כך לפקיד השומה תוך 90 יום, ישלם קנס של עד 12,500 ש"ח, על־פי צו חדש שפורסם בימים אלה.

הקנס על אי הגשת דו"ח במועד, אי־ניהול פנקסי חשבונות, אי־הגשת הצהרת הון, אי־רישום תקבולים הוא עד 5,000 ש"ח. הקנס שיוטל על מי שתוקף אדם הממלא את תפקידו בביצוע פקודת מס הכנסה הוא עד 12,500 ש"ח, ואם התוקף מזויין בכלי יריה או אחר הקנס הוא עד 37,500 ש"ח. מי שניכה מס במקור ולא העבירו לפקיד השומה ישלם קנס של עד 12,500 ש"ח ופי שניים מסך־כל הניכויים שלא הועברו לפקיד השומה, מי שהעלים הכנסות ישלם קנס של עד 37,500 ש"ח ופי שניים מסכום ההכנסות שהעלים.

בסמכות אגף מס הכנסה להמיר עבירה מן המצויינות לעיל בכופר כסף. סכום הכופר הוא עד פי שניים מהקנס, הגבוה ביותר שמותר להטיל, תחולתו של הצו מיום ה־21 בינואר 1986.

● החל ב־1 ביוני חלו שינויים בהקשר למיסוי על רכב בהשכרה ומס על שירותים בגינה. המצב החוקי עד כה היה, שרכב המיועד להשכרה נהנה מהנחה במ"ק בשיעור 25% בעת שחרורו, ואילו השכרת רכב לישראלים חוייבה בתשלום מ"ק על שירותים בשיעור 20%. החל בתאריך זה יבוטל המס בשיעור 20% על השכרת רכב. מאידך תבוטל ההקלה במ"ק שניתנה עד כה בעת שחרור הרכב להשכרה.

● חה"כ אוריאל לין פנה לשר האוצר משה נסים בבקשה לא להאריך את ההיטל על רכב. במכתב לשר האוצר מציין לין, כי הוא מודע לאיזון התקציב, וכי לדעתו יש מקורות הכנסה ממיסים, העדיפים בהרבה על היטל הרכוש על רכב.

בעריכת עלינא תורי

פסטיבל ישראל

פנטומימה

המלה במחתרת?

מאת נפתלי עירוני

„אף מלה — הגיגת פאנטומימה", הממקף: גיורא נאור, מנהל אמנותי: גיוקי ארקין, משתתפים: שייקה אופיר, גיוקי ארקין, יורם בוקר, עמירם עטיאס, רפי בר־ביאי, אורי טננבאום, דני לוצאטו, מרטין פרידמן, אלי ריטבו, להקת גיוקי ארקין, ר־נית אופנהיים, שרי אלמוג, שרית מו אל, מירב מוריי, ארנון צוקר, פסטיבאל ישראל־ירושלים.

„הגיגת פאנטומימה" היא הצגה אשר בה מיוצגות תפישות שונות של הז'אנר הזה על־ידי ביצועי יחיד וצוות של אמני ידועי שם. הביצוע נקי ומקצועי, מבליט את האופי ואת סגנון הביצוע של המשתתפים. אם לדבר רק על נותני ה„טון" — שייקה אופיר, אשר מפגין נוכחות דראמאטית יחד עם גמישות המחווה ותרות הביצוע, יורם בוקר, אשר מרכז הכל בתוכו ומגיע על־ידי כך לביטוי פיוטי ועדין, גיוקי ארקין, סוער ודינאמי ויותר המשתתפים, אשר משתייכים ותורמים את הנתון האינדיבידואלי לכיוונים האלה.

הכותרת „אף מלה" מעמידה בפנינו את השאלה המרכזית, והיא: מה המשמעות והדרך של האמנות הדרמאטית האילמת הזאת? והצגה מעבירה אלינו מסרים שונים והרבה חומר למחשבה, כי היא מורכבת מקטעים מכל רחבי הקשת. העדר המלה איננו המאפיין הרלוואנטי של אמנות זו, כי המלה אמורה להופיע „במחתרת", כאשר המשחק נעשה מאוד פיגורטיבי, כאשר על־ידי חיקוי הוא מציג באופן ברור את האירוע. הצופים מחפשים משמעות לכל מחווה והבעת פנים, מרוצים כאשר מוצאים את הפתרון ומאוכזבים כאשר הם אינם די פקחים לגלות את האמת הנסתרת, את ה„מלה". קטעים המייצגים כיוון זה הם: „אבא בפעם ראשונה" (רעיון וביצוע: גיוקי ארקין), „שכנים" (רעיון וביימוי: דני לוצאטו, ביצוע: דני לוצאטו, אריאל רובינר), „המורה לזימרה" (רעיון וביצוע: אלי ריטבו), „התור" (רעיון: על־פי נסים אלוני, בימוי: יורם בוקר. ביצוע: כל המשתתפים). השימוש בצוות רב־משתתפים מוסיף ערכיות חדשה לפאנטומימה, מגוון את האופק ומקשה על הנטייה להפוך כל אירוע לווטא פיוטית, מלאנכולית, טראגי־קומית, מובנת היטב על־ידי הצופה. המימד החדש מחייב לעבור מפיגורטיביות פשוטה למשמעות אסתטית מורכבת יותר. הקטע „האיש הצוחק" (רעיון וביימוי: גיוקי ארקין, בביצוע כל המשתתפים) שואף למבנה דראמאטי רב־היקף, אבל התפישה הפיגורטיבית הקלאסית הופכת אותו למלודראמה. לעומת זאת „כך עשינו את זה" (רעיון וביימוי: שייקה אופיר, ביצוע — כל המשתתפים) משתחרר במידה רבה מה„מלה" ומוצא בתוך עצמו מקור השראה. „תרגילים" בביצוע כל המשתתפים הוא קטע אשר צועד לקראת ההפשטה של הפאנטומימה. הכלים הספציפיים של הפאנטומימה משמשים כאן כשלעצמם לבניין המשחק והתנועה. המלה בהחלט נעדרת ואיננה חסרה.

נטייה שונה לגמרי מקבלת ביטוי בקטעים „שני אנשים, הגורל, החיים" (רעיון: על־פי סמואל בקט, בימוי: יורם בוקר, ביצוע: יורם בוקר, א. טננבאום, מ. פרידמן) ו„העשירי למניין" (רעיון וביימוי: יורם בוקר, ביצוע: י. בוקר, א. טננבאום, מ. פרידמן). על־פי תפישתו של יורם בוקר יש להחזיר לפאנטומימה את הסימליות ואת הפולחניות שלה. השימוש במסכות ובאביזורים מפנה את המשחק לפנימיות של השחקן, מרכז אותו סביב הסמל אשר עימו הוא מזדהה. המשחק איננו מופשט אלא הסכוני, תמציתי מאוד. כל מחווה מקבלת משמעות בתוך הקונטקסט הכללי. בקטע „העשירי למניין" כל האמצעים משתלבים בצורה יוצאת מן הכלל — המטאפורה מגיעה לשלימות מרשימה. שלושת השחקנים אינם שונים מהבובות המופעלות על ידם. כל פרט משרת את המטרה ומאחורי האנשים, הבובות, המסכות מרחפת המשמעות הכבדה והעשירה של המסר. יש בו תקווה, עצב, אירוניה לגבי האבסורד של המספר, אשר מתבטא בעצם השתתפות הבובות במערכה אחת עם האנשים. התיזמור של כל הכלים מצויין ומכשר על דרך מקורית באמנות הפאנטומימה.

„אף מלה" — תפישות שונות

מוסיקה

בארוק גרמני עם חן צרפתי

מאת יצחק שור

האזנה לרסיטאל עם דאן פייר רמפאל (חליל) ומריאל נורדמן (נבל), כמוה כהאזנה לזימרה אינטלקית נאה, זו הקרויה בפי המוסיקאים „בל קאנטו".

תוכניתם של שני האמנים, שהוגשה ביום ו' באולם הקונצרטים הירושלמי החדש ע"ש קראון, כללה יצירות קלות מתקופת הבארוק ועד זמננו.

נגינת סונאטה של באך בחליל ובנבל במקום בחליל ובצ'מבלו היתה חידוש מרנין: הנבלנית יכלה להעצים ולהחליש את נגינתה, מה שלא ניתן בצ'מבלו.

התנהגותו הקשובה של רמפאל לשותפתה הצעירה ממנו בשנות דור, איפשרה לה להבליט קו מלודי שווה ערך ולהציג נכון את האופי הרב־קולי של יצירה מקסימה זו. גם בנגינת הסולו שלה הציגה מריאל נורדמן אישיות מוסיקאלית מלוטשת ורעננה.

כשם שרמפאל החזיר לחליל את הכבוד שהיה לו במאה ה־18, כך הוא מעודד יוצרים ויצירות בני זמננו.

בנגינת הוואריאציות לחליל ולנבל מאת המלחין ההודי בן זמננו ראווי שאנקאר התגבר רמפאל על מיגבלות מבנה החליל והפיק רבעי טונים, כפי שמחייבת מוסיקה מזרחית. נהניתי במיוחד מנגינת יצירות גרמניות מתקופת הבארוק, שהיו רוויות חן צרפתי.

זמר

מחווה ל„תרנגולים"

מאת עופר ניר

נעמי פולני איננה מרוצה מן הרעיון שפסטיבל ישראל מתכוון להעלות הפקה חדשה של שירי להקת „התרנגולים". אולי משום כך מרגיש דף המידע לעיתונות, מטעם משרד יחסי־הציבור של הפסטיבל, כי התוכנית „לא תשחזר את העטעום המלעזיות הבלתי נשכחות, בפי שיצרה נעמי פולני".

גם אלון אוליארצ'יק, נורית גלרון, ריטה ורמי קלינשטיין, גלי עטרי ואפרים שמיד (סליחה אם שכחנו מישהו) לא יתנו מופע מלוטש והעמדה נקיה, ויתרכזו רק בביצוע השירים — הפוטנציאל רב. את השירים של „התרנגולים" במיוחד לתלגיו של משה ארגוב, קשה לקלקל; שירים כמו „השמלה הסגולה", „כבוד עצמי", „אליפלט", „שיר השכונה", הם קלאסיקה ישראלית. „התרנגולים", לא רק שהיו מקור השראה לזמרים ולהקות שבאו אחריהם, הם היו גם חממה לגידול כשרונות. שלושה מחברי הלהקה, שייקה גברי ופולי, הפכו למוסד ישראלי שקשה לתאר את הבידור הישראלי בלעדיו — „הגשש החיוור".

נעמי פולני עשתה את „התרנגולים" והיא אולי לא תאהב את המופע שהעמידו „פסטיבל ישראל" ותוכנית הטלוויזיה „זומרת הארץ" בהנחיית אהוד מנור אבל התינוק הזה כבר הופקע מזמן מידיה. התינוק הזה שייך לכולנו.

המופע, במסגרת „פסטיבל ישראל", ביום חמישי, ה־5/6, וכערב שבועות — בטלוויזיה. נא לשריין אחד משני התאריכים.

מפוף ומשם

בעריכת עלינא תורי

אורחים

אדריאן בילו, פועל

מאת עופר ניר

דייוויד בואי, רוברט פריפ, דייוויד בירן, בריאן אינו, פרנק זאפה. מה המשותף? אמת, כולם נמנים עם גדולי אמני הרוק בעולם. עוד מכנה משותף: אדריאן בילו. גיטאריסט. בילו, 37, אמריקני. ניגן עם כולם ועם רבים נוספים. הם הכוכבים, הוא הפועל, הוא האינדיאני של כל הצ'יפים, ללא אינדיאנים כאלה, איש לא היה מנצח במלחמה על הקהל. אדריאן בילו, עכשיו עם להקה משלו, יבוא ארצה להופעה אחת ב־19/6, בתל־אביב.

להקת „הדובים", מונה עוד שלושה חברים: רוב פת'רס, בוב נייסונגר וכריס ארדוסר. שלושתם היו פעם חלק מלהקה לא מצליחה „הצימוקים". בילו, בעבר בחר בהרכב חסר־יומרות בשם „מותק", מכיר אותם כבר הרבה שנים. שתי הלהקות הופיעו יחד. בילו גם הפיק את תקליטיהם של „הצימוקים". הרצון לעשות משהו ביחד מלווה את הארבעה כבר הרבה זמן. לפני שנה החליטו לממש תוכניות, להקים להקה ולצאת להופעות. להקת רוק טובה, אומרות הביקורות, שפועלת כהרכב הומוגני ולא כלהקת ליווי לגיטאריסט־כוכב. מופע ארוך, אומר שוקי וייס, שמביא אותם ארצה, יחד עם יהודה טלית, רפרטואר מגוון.

הקהל הישראלי, כמו הקהל באמריקה, יבוא להופעות רק בזכותו של בילו. גיטאריסט זה נתן כתף לעשרות תקליטים והופיע בהרבה מסעי־הופעות לצד הרבה כוכבים. הוא לא נמצא אולי באור הזרקורים, ואינו מדורג ברשימת הגיטאריסט־הכוכבים, גיבורי־הגיטארה מה שנקרא, אבל זה רק משום שביחסי־ציבור, הוא מבין, כנראה, פחות מנגינה.

הכלי הראשון שלו היה דווקא תתופים. הלהקה הראשונה בה ניגן נקראה „רנימד" (מכנסי הג'ינס) שביצעה שירים מוכרים של הביטלס, לא בהצלחה רבה. בילו עבר לגיטארה בעקבות תקופת החלמה ארוכה ומשעממת, במיטה. הוא החל לכתוב שירים, שלהקתו סירבה לקבל ולבצע. פרנסה היתה משירי הביטלס, כאמור, או למה לסכן אותה במוסיקה לא מסחרית? הוא יצא ונכנס בהרבה הרכבים, על תקן זמר־גיטאריסט, או זמר־מתופף. אחר כך הקים צמד והתפרנס מהופעות לפני תיירים, ברשת מלונות „הולידיי אין". בשנת 1976 הצטרף ללהקת „מותק". פרנק זאפה ראה את הלהקה בהופעה אהב מה שראה, בעיקר את הגיטאריסט, אותו הזמין להצטרף ללהקת־הליווי שלו. מכאן והלאה, שיחק המזל. כולם רצו את בילו. דייוויד בואי חטף אותו מזאפה, לאחר הופעה בברלין. בין לבין, הספיק בילו להקים הרכב נוסף ושמו „גהיגה", שהוזמן על־ידי רוברט פריפ לנגן כלהקת־חימום בהופעותיו. פריפ הזמין אותו אחר־כך להצטרף להרכב המחודש של להקת „מלך ארגמן". ובינתיים הספיק בילו להקליט גם שלושה תקליטים עצמאיים.

כאמור, הופעה אחת בלבד בישראל. אם נחבר ונאסוף כל רוכשי התקליטים בהם השתתף בילו, היכל התרבות יתמלא בלי בעיות...

אדריאן בילו והדובים — האינדיאני של כל הצ'יפים

מה חדש?

הכסף או הווידיאו

מאת עופר ניר

איגוד חברות התקליטים הבריטי, הבי.פי.איי., הגיש אולטימטום לרשתות הטלוויזיה. האיגוד דורש כי הרשתות ישלמו עבור כל הקרנה של סרטון ווידיאו־קליפים בתוכניותיהן. מדובר בסכום המתקרב למאות לירות־סטרלינג, עבור כל הקרנה. דרישה זו, אם תתקבל, עלולה להביא לגרעון עצום בתקציבי הרשתות. אם תידחה, יסרב הארגון לספק סרטוני וידיאו לטלוויזיה. הצופה יצא ניזוק בכל מקרה.

דרישת הארגון עלולה גם להדיר מן המרקע תוכניות המבוססות בעיקר על סרטונים כאלה. בין היתר, מצעד להיטים חדש של הרשת הרביעית, המורכב כולו מסרטונים, ללא הופעות באולפן. דובר הבי.פי.איי. תירץ את הדרישה בכך שסרטוני הווידיאו חדלו להיות „סתם" העברה ויזואלית של להיט מן הרדיו אל המסך והפכו להיות מיני־קולנוע עלולתי בתקציב ענק, שחברות התקליטים חייבות לממן מכיסן. חברות אלה רוצות שרשתות הטלוויזיה, המקרינות את הסרטונים, ישתתפו אף הן בהוצאות.

בטלוויזיה הרעות חלוקות באשר לתביעה זו. מפיק ה„טופ אוף דה פופס", מצעד הלהיטים של הבי.בי.סי., סבור שדרישתן של חברות התקליטים הגיונית בהחלט אם כי יש צורך לדון בתשלום שיהיה על הרשתות לשלם. לעומתו, הגיב מפיק התוכנית „מבחן השריקה", תוכנית רוק ותיקה הפונה לקהל „אינטליגנטי" יותר, בכעס ובביטול כלפי הבי.פי.איי. ואמר כי אם לא ירצו לספק סרטוני וידיאו, אז לא צריך טובות. התוכנית, אגב, הסתדרה יפה גם לפני שהחל טירוף הווידיאו. לדעתו, „יתקפל" הבי.פי.איי. וייסוג מתביעתו. „אלמלא הטלוויזיה", אמר האיש, „חברות התקליטים לא היו מצליחות לפרסם את האמנים שלהן. שלא ישכחו את זה"

לסיפור הזה יהיה המשך ונדאג, כמובן, לעדכן אתכם. בינתיים, אם אכן יתפתח העניין לכדי חרם של חברות התקליטים, עלול הדבר לפגוע בתוכנית שהציגה רשת הטלוויזיה האזורית העצמאית „יורקשייר", לפתוח בשידורי פופ לתוך הלילה, מחצות ועד שש בוקר. יורקשייר רוצה לשדר בשיתוף־פעולה עם ריצ'רד ברנסון, נשיא חברת הטלוויזיה־בכבלים „מיוזיק בוקס", המשדרת בעיקר לאירופה. ברנסון, למי ששכח, הוא גם נשיא חברת התקליטים „וירג'ין", המאוגדת בבי.פי.איי. הוא בדילמה..

תקליט

ההבטחה לא קויימה

„התזמורת הסימפונית של לונדון מנגנת את המוסיקה של ג'טירו טאל"

מאת עמית רוט

מכל התקליטים שיצאו באחרונה בארץ, תקליט זה הוא המתאים ביותר למתנה לא מחייבת וכל אחד ימצא כאן משהו טוב ואהוב.

חברי „ג'טירו טאל" בהרכבה הנוכחי משתתפים בתקליט לצד התזמורת הסימפונית וסולו גיטארה פועל של מרטין בייר רודף פריחת של כינורות נקרעת שרודפת סולו חליל של איאן אנדרסון. המנהיג, וכותב השירים של להקת הרוק המתקדם הבריטית.

לכאורה, אין כאן כל חדש, מאחר שכבר נעשו בעבר נסיונות לתזמר רוק.

למעשה יש כאן חידוש מסויים, כי התזמור שנעשה על שירים שהופיעו בתקליטי הלהקה בעבר אינו תזמור אורגאני, שהיה חלק מהיצירה, כמו ה„קונצ'רטו לתזמורת ולהקת רוק" של ג'ון לורד מ„סגול כהה" או תזמור שקשר בין קטעי רוק כמו בתקליט „ימי עתיד חלפו" של ה„מודי בלוז". הוא גם שונה מהביצועים התזמורתיים שהוציא בתקליט ג'ורג' מרטין לשירי ה„ביטלס", או מהעיבודים התזמורתיים שעשה לשיריהם והופיעו בתקליטי ה„ביטלס". בתקליט הזה מתזמר ומעבד דייוויד פלמר את שירי „טאל" הישנים, בנוכחות ובהשתתפות הכותב „איאן אנדרסון", מה עוד שפלמר היה בעבר חבר מתזמר בלהקה ואינו תלוש ממנה ומהמוסיקה שלה. אלו גם הסיבות העיקריות לאכזבה שלי מהתקליט, למרות כל מעלותיו. קשה לי לקבל ששני אנשים כפלמר ואנדרסון סומכים ידם על פירושים כל כך רדודים לכמה מהשירים היותר טובים שעשתה אחת מהמעולות בלהקות הרוק האנגליות.

ספק אם התקליט הזה יכול לקרב אנשי רוק למוסיקה „קלאסית", כי אין בו הרבה דברים מלהיבים ורבי עוצמה שיש ברוק, ומצד שני, אם מאזין „קלאסי" מצוי יכיר רוק דרך התקליט הזה הוא יישמע לו הבצרק נודע ודליל, עם הארמוניות שיגרתיות, ומקצבים ופיתוחים מוסיקאליים מגרשמים. בסך הכל מלודיות חזקות וכמה תרועות ופתיחה מרשימות וזהו פחות או יותר.

יש בתקליט כמה עיבודים טובים שהם ולא במפתיע, השירים הפחות שאפתניים ומורכבים של אנדרסון. „עץ בלילה" מתוך תקליט הסולו שלו ו„חי בעבר" השיר הטוב בתקליט. ההבטחה הגדולה בתקליט לא קויימה, אבל זה לא אומר שלא כדאי לקנות ולשמוע, במיוחד לאור זה שהתקליט מיוצר בחו"ל, ונמכר במחיר של תקליט רגיל־ תוצרת הארץ.

כאמור, מצויין למתנה, אבל הרבה פחות טוב מהביצועים המקוריים.

פרס מאיר מרגלית הוענק לבמאי גדליה בסר ולתפאורן רוני תורן

פרס מאיר מרגלית לאמנות התיאטרון הוענק, בטקס חגיגי שנערך ב„חאן" בירושלים, במעמד סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, לבמאי גדליה בסר על בימוי „הפלשתינאית" ולתפאורן רוני תורן על התפאורה של „אותו ואת בנו".

ועדת השופטים כללה את חנה מרון, הסופר אהרון מגד וה"ר אליקים ירון. השנה נערך הטקס לציון מלאות 10 שנים לחלוקת הפרס ע"ש מאיר מרגלית, המוענק ע"י הארכיון והמוזיאון לתיאטרון בירושלים.

בתום חלוקת הפרסים הציגו שחקני תיאטרון חיפה קטע מתוך „הפלשתינאית" והשחקן הוגו ירדן מתיאטרון באר־שבע הציג קטע מתוך „אותו ואת בנו".

● לקראת פתיחת עונת הרחצה, כארבעת אלפים תלמידים ובני נוער יפשטו על חופי הים התיכון, מראש הניקרה בצפון ועד אשקלון בדרום, במיבצע ניקוי חופים, שהחל אתמול ויימשך כ־10 ימים.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6598, חלקה: 391, ברחוב: המעפילים 4א' המסווגת כאזור מגורים א', בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה / קוי בניה בבית.

ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6% בקוי בניה צדדיים 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/ אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

ת.ב. 8783 — מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה על הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 1888 — איחוד וחלוקה חדשה שלא בהסכמת הבעלים — שינוי מס' 1 לשנת 1985 לתכנית מס' 1146 ושינוי מס' 1 לשנת 1985 לתכנית מפורטת מס' 384.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 6625, חלקות 48, 351 ו־966; גוש 6636, חלקות 117, 244–246 וחלקי חלקות 182, 207, 247–250.

מקום: בין הרחובות דרך הרצליה, מבצע קדש, קהילת ורשה, קהילת ריגא.

מרדכי כהנא — יו"ר הועדה לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מעוין החזקות בע"מ לאשר שינוי יעוד המבנה שימוש חורג ממגורים למועדון ספורט ובריאות, ובמשך לשירותים ברחוב השרונייצבקי 25 חלקה 3 בגוש 10914 שכונת כרמל־צרפתי.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30.

למי שיש להם התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובין, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
הודעה עפ"י סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

גוש 6168 חלקה 812 רחוב ויצמן 3 גבעתיים. תיק בניה מס' 3267.

נמסרת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 5% עבור מעליות.

כל מי שיש לו התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו.

אם לא תתקבל כל התנגדות לבקשה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יולי 1986 — יצחק ירון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

המועצה האיזורית עמק הירדן
הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק הירדן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה עמק הירדן (להלן הועדה המקומית) ואושרה ע"י הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הצפון (אשר דנה בישיבתה מס' 5/86 מתאריך 21.5.86) בקשה לדוכן מכירות בגוש 15163 חלקה 4, קבוצת כנרת כאישור חריג לתקופה של 5 שנים. כל המעוניין הרואה עצמו נפגע ע"י אישור החריג הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להמסר לידי הועדה המקומית במשרדי המועצה האיזורית עמק הירדן — צמח, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב: זאב שור, ראש המועצה האיזורית, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק הירדן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגוש 6145 חלקה 76, רח' אמיר מס' 20 — היינו הקלה 6% משטח החלקה ו־5% עבור מעלית ו־10% בקווי בניין צדדיים, מרפסת שטחה 2.0 מ"ר, בקווי בניין.

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6599 חלקה 150, ברחוב הבנים 38, המסווגת כאזור מגורים ב' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בנייה בבית מגורים (4 יח' דיור).

ההקלה המבוקשת באחוזי בנייה מגיעה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרדים למקצועות חופשיים בשתי דירות, בקומת קרקע ברחוב המאספים 16, גוש 7099 חלקה 40/1, תיק בניין 2/787/016.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת, וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

ש. להט — סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

עירית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי הרצליה, ר.ב.א., שכתובתה רח' העצמאות 93, הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבהרצליה, רחוב יל. ברוך, גוש 6536 חלקה 567, ומהווה הקלה / חריג לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה / החריג האמור: היינו בקשה להקלה 6% באחוזי בנייה.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10, הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע על־ידי אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה

טלוויזיה

08.15 חשבון פשוט ד' — מבוא לשברים 08.40 כלי סורות — צירה 09.2 00 אנגלית ח' 09.20 מרעי הטבע ה"ר' — מסע השינויים של המזון 10.10 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 צרפתית 11.15 חשבון ה' — הכל בגלל אנוו קטן 11.30 גיאוגרפיה ו'ט' — החיים בארה"ב 12.00 ארץ מולדת — בין תורכיה לבריטניה 12.25 ספרות (על יסודי) — בוק' השמרטף 13.00 מוסיקה ע"י העשרה — באך — קונצרט ברנדנבורגי מס' 5 12.00 מה יודע הדולפין — סרט על אורחות חייהם של הדולפינים 14.25 לורל והרדי 14.45 HELLO ISRAEL UNUSUAL OCUPATIONS 15.00 רחוב סומסום — אבנר וקיפי וולים 15.30 קשת וענן — אור השבת — המשדר מציג את נרות השבת כסמל לקדושת השבת לעומת ימי החולין 15.50 פרפר נחמד — לטייל בארץ ישראל 16.15 דיק טרסין — פרק 17: התליה — דיק טרסין נקלע למארב ששם לו ספייקר. הוא נתפש ונידון לתליה. אך אז באה לעזרתו לוידי הרינגטון 17.00 ערב חדש 17.30 זבנ לחדשות 18.00 החלת רגליים — סדרת הרפתקאות בריינות לנוער. הפרק השישי: הרוין מכריז על נישואיהם הצפויים של אלואיז וויל. הנרי וז'אן פול מחליטים שלא לחכות עוד; הם עוזבים את הסידה וממשיכים בדרכם להורים הלבנים. וויל מבקש לקחת את אלואיז ולהצטרף לוידידיו 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 טלוויזיה — סדרת תעודה בת 13 פרקים. הפרק החמישי 19.20 ספורט יומן מקסיקו (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 משפחה במבחן — סדרה משעשעת הפרק השלישי: משחק כחות. פיש מגלה לתדהמתו, שויקטור עובר כתור מתוך בהימורים. כך ויקטור יכול לשלם שכר לאחיו, תמורת עבודות הבית שהם עושים במקומו 20.30 כולבוטק — מגוון לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 הכלה — דרמה אנגלית סיפור אהבה מתרחש בין כתלי בית־הספר, בין נער אנגלי לנערה מהגרת מפקיסטאן, תסריט של פארוק דונדי, מנסר ומחואי הורי. הפקה: בי.בי.סי. במאי: פרנקו רוסו 22.55 אלפרד היצ'קוק — סרט תעודה (ראה הנגיה) 23.50 חדשות 24.00 הוואי חמש אפס — פרק מסדרת סרטי־מתח. שם הפרק: נכסים מוקפאים 00.50 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 1986 — שידור ישיר של המשחק אנגליה־פורטוגל 03.00 סטוקו של יום.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב קרובינה: סונטה מס' 2 לקרן ופסנתר; פרסאטה: פנטסית כרמן עפ"י ביזה 07.30 שחרית מוסיקלית: הנדל: מחולות מתוך טרפסיכורה; סקלטי: סטאבאת מאטר; מוצארט: רביעייה ברה מג'ור, לכלי־קשת, ק. 575; בטהובן: קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר ותזמורת; סיבליוס: הדריאדים — פואמה סימפונית 09.30 קונצרט בוקר: טלמן: סונטה בסול מג'ור לאבוב וקונטינואו; הידן: סימפוניה מס' 92 בסול מג'ור אוקספורד; ברוך: קונצ'רטו בסול מינור לכנור ותזמורת; ליסט: אורפאוס, פואמה סימפונית מס' 4; פורה: רביעייה מס' 2, בסול מינור לפסנתר וכלי־קשת; הובאנס: רפסודיה ארמנית מס' 2; רודריגו: קונצ'רטו דאראנחואס לגיטרה ותזמורת 11.57 מגישים שיר 12.05 מוסיקה קאמרית: מוצארט: דיברטימנטו לכנור, ויולה ולצ'לו, במי במול מג'ור, ק. 563; דיאבלי: סונטה בריליאנטית גדולה לגיטרה ופסנתר 13.00 קונצרט צהריים: הידן רביעייה; ליסט: פרפרזה על ריגולטו של ורדי; קרייזלר: קפריס וינאי; בטהובן: סימפוניה מס' 6 הפסטורלית; ברהמס: קונצ'רטו לכנור 15.05 מגוון התקליטיה 16.00 קונצרטו מנחה: הידן רביעיה במי מינור; ברטוק: המנדרין המופלא; סיבליוס: קונצ'רטו לכנור; ברוקנר: סימפוניה 18.30 אתנחתא — מיכל טל מספרת (ש.ח.) 20.50 (10.1.85) ערב טוב: טלמן: קונצ'רטו ברה; ורדי: הפתיחה כוחו של גורל 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו התזמורת הפילהרמונית הישראלית / גרשון קינגסלי — כנור / מנצח: קלאוס טנשטט; בטהובן: הפתיחה קוריולנוס; שניטקה: קונצ'רטו לכנור מס' 4; ברהמס: סימפוניה מס' 1 23.00 ברק הברוק — ורסיני רנסנס (ש.ח.)

רשת א'

07.30 חזו שירים — קומונים ישנים ואהובים 08.05 תונה — עם בני הגדל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס שידורים לחנוך המיוחד: יועצת: כרמלה ארנן והמעט: ירושלים שלנו — מאת צביה. שיר 11.30 והשכלה הדעת לכל — קהילות ישראל — בהדרכת ר"ד יוסף טובי והמעט לבנו 12.05 מצליל המורה בכבקשתך 14.06 לבת ולבן ולכל המעוניין — תכניות לילדים או בדון ומתנה לאבא — מתוך ספרה של נירה הראל אבנה ואני (ג) כל מה שהיה וכל מה שקרה (כמבט) לקרשתיי ולי — מאת הנורה עוסן; ב) ילדי הגיה הגור 14.45 לילדים וגדולים: חתול בשק — ילקוט כליבו 15.25 השכלה ויעת לכל — היי בואו נדבר אנגלית 15.55 סוד ושיש — סקירה 16.05 סטר פוליטי 17.12 מגישים שיר 17.30 האוניברסיטה הפתוחה — תורת ההנהגה והעם: מישור סיכום — שיחה עם פרופ' עוזי ארנן 18.09 מינחת ערב 18.50 פיקו: רחוב בתנ"ך 18.65 שעה: מחלמור 19.38 שירים. לסלים

22.05 שנינו ביחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יובב כץ

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 סעו לשלום — מנחה: גדעון הוד 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.06 צלצול שלישי — פסטיבל ישראל־ירושלים 15.10 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.10 יומן הכלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.06 אצבע על הדופק — שבועון בעניני בריאות ורפואה 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 עולם חדש — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו 20.05 פרקי חזנות כבקשתך 22.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר 23.05 קפר ראשו — חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

גלי צה"ל

05.55 באופן מילולי. 06.05 אוניברסיטה משודרת. מרד יצירה והתגלות בין סיזיפוס לטנטלוס. מרצה: פרופ' שלמה שוהם 06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. עם: לאה עוז 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל עם י. כנער, אילנה דיין ויעל דן 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 עם: מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — עם אברי גלעד 14.05 רה רה יומי — עם רוני לנץ ודני קרסל 15.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — סיפור של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נתושתן 18.55 הודעות 18.40 משירי הלהקות הצבאיות הודעות לחיילים 19.05 מה יש — עם ארז טל 20.05 זה קורה — מגזין המוסיקה של גלי־צה"ל 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם הזמר איתן מסורי 00.05 פסטיבל ישראל '86 — קולות ובקורות 00.15 ציטורי לילה עם דורי בן־זאב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה עם מירב אופיר 05.05 צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע — עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים — עם שמירה אימבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעת תמימה — עם מלאכי חזקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.06 לי ולך — שיר וברכה 15.05 חדש, חריש ומחודש — עם שש עטרי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 אורנה עתיק — שירים שלא נס ליחם. 23.05 פניני ג'אז.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: נאריה
אורלי: מורשת הולקרוסט
בית לסין: פגנראננו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
דרייב אין:
ניפגש בסיבוב 9.45 ,7.45
המטורפת למין 12
הוד: רמו
מוזיאון תל־אביב: חוך הגרי
לימור חדש: 9½ שבועות של שכרון חושים 9.30 ,7.00
מאי: יחסים אסורים 9.30 ,7 ,4.15
סינמה 1: השוטר מבוורלי הילס
סינמה 2: הער
מאריב: מסע עסקים של אבא 9.30 ,7.15 ,2 ,11
רב־חן:
חן 1: סילוואדור 9.45 ,7.20 ,5
חן 2: מעמיים במשך החיים 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 3: מרגלים שבאלה 9.40 ,7 ,5
חן 4: נאטי גאן 9.40 ,7.20
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 9.40 ,7.30 ,5.00
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תל־אביב: שודדי העמוקים
תכלת: שורת המקהלה 9.30 ,7.15 ,5
צוותא: חייל הלילה 8.00

רמת־גן

אואזיס: גברתי המאמן 9.30 ,7.15 ,5
לילי: 9½ שבועות של שכרון חושים 9.30 ,7.15
ארמון: תרגיל לרופאים מתחילים 9.30 ,7 ,5
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 9.40 ,7.30 ,5
גן 2: מסע עסקים של אבא 9.30 ,6.30 ,4.15
גן 3: מעמיים במשך החיים 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: להב משנן 9.45 ,7

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש 9 ,7 ,4.30
אורנע: מרגלים שבאלה 9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון:
לאסי חוזרת הביתה 16.00
אמדיאוס 18.00
הכו ואיש השלג 21.30
גבעת ווטרשיפ 24.00
בנייני האומה: אלני 9.30 ,7.30 ,4.30
כפיר: זכרונות מאפריקה 9 ,5.45
חבירה: עשרי הזלל 9.30 ,7.30 ,4.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 9.30 ,7.15
סמדר: לרקוד עם זר 9.30 ,7.30 ,4.30
אורגיל: שורת המקהלה 9 ,7 ,4.30

חיפה

ארמון: גשר הנהר 9 ,6.45 ,4.30
אורה: זכרונות מאפריקה 9 ,6
חן: מרגלים שבאלה 9.15 ,7
עצמון: השוטר ממנהטן 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: סיפורה של אננס 9 ,6.45 ,4.30
קרן אור המתורש: מסע העסקים של אבא 9.00 ,6.30 ,4
רון: רכבת אל החופש 9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: יומו של אלוף 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: נאריה 9 ,7

נתניה

שרון: מרגלים שבאלה 9.15 ,7.00
סטודיו: מרגלים שבאלה 9.15 ,7.00

חולון

סביון: זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.00
מגדיל: שורת המקהלה 9.30 ,7.15 ,4.30
ארמון: מים מים 5 ,7.15 ,9.30

בת־ים

עצמאות: גשר הנהר 9.30 ,7.30 ,5

הרצליה

היכל: משאלת מוות 9.30 ,7.30 ,5.00
מלון מגדל דניאל: להב משנן 19.15 ,21.30

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה 9.15 ,6

חדרה

דוף וחדרה: בית־ספר לאסירים מתחילים 9.30 ,7.15

עכו

אודיטוריום: הכבוד של פריצי 9 ,7

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ג', 3.6

תיאטרון הבימה:
ירמה — (מספרד): 20.30
תדזוד וניח: 20.30
צ'כוב צ'כובה: 20.30
במרתף
רפליקה — מוזיאון ת.א. רובינשטיין — 20.30

התיאטרון הקאמרי
קידוש: בקרית־מלאכי

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 3.6 בשעה 16.30
פרופ' א. ברזל על חרות הפרט ואחריות הכלל בעידן הטכנולוגי
בשעה 21.00
„מלך ישראל"
מאת י. סובול
בביצוע תיאטרון עירוני חיפה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — חביבה רייך 20

חולון
מזור — חביבה רייך 20, בת־ים

ירושלים
כרם אברהם — צפניה 10

פתח־תקוה
קופת חולים חיים עוזר

רמת־גן
המגן — ביאליק 30

תל־אביב
שחר (ברנרס) פנקס 27
הקריה — אבן גבירול 32

חיפה
מזור — המגינים 97

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, א.א.ג, אורטופדיה
שערי צדק - כירורגית
ביקור חולים - פנימית, נשים

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 285822־03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 32432־052 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02
ער"ן תל־אביב — טל' 261111־03
ער"ן חיפה — טל' 672222־04
ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057
ער"ן נתניה — טל' 35316־053

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 433300־03, 433500־03.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 229488־04 (11.00—20.00)
נהריה — 920014־04 (11.00—20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; ראשל"צ — 101, טל' 221022־03; אשדוד — 101, טל' 93134־055; טבריה — 101, טלפון 931401־04; נהריה — טל' 923333־04; בת־ים — טל' 6511111; באר־שבע — טל' 74767־057.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 2244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה', בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00
מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.
מחיפה בת־גלים:
לירושלים: א'—ה': 7.00.
לתל־אביב: א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.36.
לירושלים: 5.35.

במקסיקו נפתחו ארובות השמיים

בשני המשחקים המוקדמים נכבשו אתמול עשרה שערים ★ ברית־המועצות (בהרכב חסר) מחצה את הונגריה 0:6 ★ צמד של ואלדאנו סייע לארגנטינה לנצח 1:3 את דרום קוריאה

הדב הרוסי זלל גולש הונגרי (0:6)

מאת גיאורג יאן, כתב איי. פי.

אירופאטו. — נבחרת ברית־המועצות זינקה אמש בהצלחה מירבית למשחקי בית 3 בגביע העולמי כשהביסה את הונגריה — 0:6. בכל מחצית הובקעו שלושה שערים. פרשנים ציינו את יכולתה המצויינת של ברית־המועצות.

הסובייטים הימטו את ההונגרים בשני שערים בארבע הדקות הראשונות והוציאו את יריביהם משווי־משקלם. זו אולי אחת הסיבות לנצחון הגדול של ברית־המועצות, שהפתיעה רבים ביעילותה ובשטף משחקה.

ההונגרים נעו כצללים וההפרש הסובייטי יכול היה להיות גדול הרבה יותר, אלמלא החמצות, ביניהן כדור־11.

ללא פרוטאסוב ובאלוחין

15 אלף צופים חזו באירופאטו כיצד הסובייטים כבשו שער־בזק כבר בדקה ה־2, למרות שמההרכב הפותח חסרו כמה מכוכביהם הפצועים אלכסנדר צ'יברז'ה וכן נעדרו במפתיע החלוצים המצטיינים אולג פרוטאסוב ואולג באלוחין, שלא היו בהרכב ה־18.

השער הראשון הובקע לאחר שההגנה ההונגרית כשלה בהרחקת כדור־עונשין ויעקובנקו בעט מקרוב לרשת — 0:1.

שתי דקות לאחר־מכן כשההגנה ההונגרית היתה עדיין בהלם שיגר סרגיי אליאניקוב כדור פגז מ־20 מטר — 0:2.

ההונגרים המבולבלים ערכו חילוף ראשון כבר בדקה ה־13 כשגיזו בורסקה נכנס במקומו של אנאטול רוטו.

ההונגרים ניסו להתאושש ולהגיב בהתקפות אולם הגנתם נותרה מעורערת. כך עלתה ברית־המועצות ל־0:3 בדקה ה־24 בבעיטת־11. השופט האיטלקי לואיג'י אגנולין הורה לעבר הנקודה הלבנה כאשר יוזף קארדוש הכשיל את איגור בלאנוב. בלאנוב עצמו שיגר את הכדור לרשת.

אותו בלאנוב היה קרוב להבקיע שער רביעי בדקה ה־28, כאשר השוער ההונגרי דיזטל הדף את הכדור ברגלו.

בלאנוב החמיץ הזדמנות נוספת שתי דקות לאחר־מכן.

ההזדמנות הטובה ביותר של הונגריה היתה בדקה ה־34: יוזף קיפריק בעט כדור־קרן ויוזף קארדוש נגח, אך השוער הסובייטי המצויין רינאט דיסאייב הציל.

שלוש דקות לאחר־מכן הציל דיסאייב שוב, הפעם כדור של ג'יורגי בוגנר.

החמצת כדור 11

בדקה ה־57 פרץ שחקן־החוד ואסילי ראטץ לרחבת העונשין ההונגרית, גבר על שני מגינים בעט בעוצמה אך החטיא.

בדקה ה־61 ביצעו ההונגרים חילוף שני: לאסלו דייקה החליף את זולטן פטר וכעבור ארבע דקות העלו הסובייטים ל־0:4: יעקובנקו שלח את איוון יארמצ'וק כשהוא חופשי לרחבת העונשין. השוער ההונגרי יצא לקראתו אבל הסובייטי בעט פנימה.

חילופים בנבחרת ברית־המועצות: סרגיי רודיונוב החליף את בלאנוב וואדים יבטושנקו החליף יעקובנקו.

הסובייטים כבשו שער חמישי ע"י יארמצ'וק שבעט פנימה מקרוב בדקה ה־63 — 0:5.

יבטושנקו החטיא בדקה ה־76 בבעיטת־11 כשבעט מעל לקורה אבל כעבור שלוש דקות בלבד קבע המחליף רודיונוב 0:6 כשניצל עירבוביה בהגנה ההונגרית.

● ברית המועצות: דאסייב, בסונוב, דמיאננקו, יארמצ'וק, יעקובנקו (יבטושנקו), ואבארוב, קוזנצוב, לאריונוב, בלאנוב (רודיונוב), אליאניקוב, ראטץ.

● הונגריה: דיזטל, שאלאי, רוט (בורסקה), קארדוש, גאראבה, קיפריק, נאג', דטארי, פטר (דייקה), אסטרהאזי, בוגנר.

★ בית 3 ★

.1	בריה"מ	1	1	0	0	6:0	2
.2	צרפת	1	1	0	0	1:0	2
.3	קנדה	1	0	0	1	0:1	0
.4	הונגריה	1	0	0	1	0:6	0

המאמן הסובייטי: מוקדם לדבר על זכיה בגביע

המאמן הסובייטי ואלרי לובאנובסקי אמר בסיום משחק הנצחון שהוא מאושר מהמשחק החד צדדי ומהנצחון המוחץ של נבחרתו.

"שני שערים מהירים איפשרו לנו להכתיב את קצב המשחק. ההונגרים פשוט נראו המומים. בעצם הם לא השיבו לנו מלחמה. שערה. ציפינו מהם ליותר לחימה".

לובאנובסקי אמר שמוקדם עדיין לדבר על סיכויי נבחרתו לזכות בגביע העולם "כל דיבור שכזה יהיה טרם זמנו" דברי לובאנובסקי.

על העדרם של בלוחין ופרוטאסוב אמר המאמן הסובייטי כי מדובר בפציעות קלות.

המאמן ההונגרי גיורגי מאזזי אמר לאחר התבוסה: "כאשר נבחרת מאפשרת ליריבתה להבקיע שני שערים בארבע הדקות הראשונות כבר קשה לה מאוד להתאושש, זה היה כמו מהלומה על ראשי שתקפני".

מאזזי ציין כי לנבחרת הסובייטית שחקנים מהטובים בעולם.

השוער ההונגרי פטר דיזטל נכנע לכדור הראשון, כבר בדקה ה־2, של הסובייטי יעקובנקו. צילום ראדיו איי. פי.

מאראדונה בישל וואלדאנו החזיר הקוריאנים למציאות

מאת ראלף קאמרט, כתב אי.פי.

מקסיקו־סיטי. — ארגנטינה לא נאלצה להתאמץ אמש באיצטדיון אולימפיקו במקסיקו־סיטי כדי לגבור על דרום־קוריאה — 1:3, בבית 1. הארגנטינים גילו יכולת טובה במחצית הראשונה אולם שיחקו בהילוך־שני לאחר ההפסקה.

במחצית השנייה ניצלו הקוריאנים את נפילת המתח בין מאראדונה וחבריו, הקטינו ל־1:3 ובדקות האחרונות אף לחצו על השער הארגנטיני.

קשה היה להתרשם מהארגנטינים, כשהתאמצו היטיבו לשחק אך היו להם גם דקות חלשות לא מעטות.

דרום־קוריאה שהתגאתה שתוכל להפתיע את ארגנטינה במהירותה ובכושרה הגופני הטוב לא התעלתה והיו לה הזדמנויות מעטות ב־30 הדקות הראשונות.

ההזדמנות הגדולה של דרום־קוריאה במחצית הראשונה היתה כשצ'ה־בום נדחף מחוץ לרחבה ופארק צ'אנג־סון בעט והחטיא במעט.

אבל כבר במחצית הראשונה שלטו הארגנטינים, שהפגינו בטחון עצמי רב, למרות עבירות רבות שבוצעו על מאראדונה ש"בישל" את כל שלושה השערים.

ככל שהמחצית הראשונה התקרבה לסיומה האיטו הארגנטינים את הקצב.

הקוריאני יונג־מו הוזהר בכרטיס צהוב כאשר פגע במאראדונה. היתה זו הפגיעה השניה בכוכב הארגנטיני במחצית זו.

ארגנטינה עלתה ליתרון 0:1 אחרי שש דקות. השער הובקע מרגלי חורחה ואלדאנו שקלט כדור־עונשין של מאראדונה ובעט מהפינה לרשת.

ארגנטינה קבעה 0:2 בדקה ה־18 כאשר הבלם אוסקר רוג'רי גבר על ההגנה הקוריאנית וניצל כדור־עונשין נוסף של מאראדונה.

בדקה הראשונה של המחצית השנייה פרץ מאראדונה מימין, חלף על פני שני שחקני עורף קוריאנים, התחמק מאלכסונית מהשוער, שלח לואלדאנו שרק היה צריך לנגוח מקרוב — 0:3.

הקוריאנים הצליחו לצמק ל־1:3 בדקה ה־73, כאשר הארגנטינים נרגעו במפתיע וצ'אנג־סון בעט מ־18 מטר והכניע את פומפידו.

שפט ויקטוריאנו סאנשז ארמיניו מספרד במקסיקו־סיטי.

● ארגנטינה: פומפידו, קלאוסן, בראון, רוג'רי, גארה, גוסטי, באטיסטה, בורוצ'אקה, פאסקולי, מאראדונה, ואלדאנו.

● דרום־קוריאה: יונקיון, קיונג־הון, יונג־מו, מין־קוק, יונג־הואן, יונג־סה, פיונג־סוק, צ'אנג־סון, יוסונג, צ'ה בוסיקון, סון־הו.

★ בית 1 ★

.1	ארגנטינה	1	1	0	0	3:1	2
.2	איטליה	1	0	1	0	1:1	1
—.	בולגריה	1	0	1	0	1:1	1
.4	דרום־קוריאה	1	0	0	1	1:3	0

● עם סגירת העתון החל במונטריי המשחק בין פולין ומרוקו, בבית 6.

הארגנטיני אוסקר רוג'רי נוגח את השער השני לרשת דרום־קוריאה (1:3). צילום ראדיו איי. פי.

מריו זאגאלו: לבראזיל אין הכלים הדרושים

מריו זאגאלו בן ה־55, מאמנה של בראזיל בעת זכייתה בגביע העולמי ב־1970 והקיצוני השמאלי שלה כשזכתה לפני־כן פעמיים ב־1958 וב־1962, אמר בגואדאלחרה, כי לבראזיל אין היום הכלים כמו שהיו בתקופתו, כדי להצליח השנה בגביע העולם.

זאגאלו עושה בגואדאלחרה כפרשן מטעם הטלוויזיה והרדיו של בראזיל.

זאגאלו, שאימן תקופת מה באחת מארצות הנפט הערביות במפרץ הפרסי, מניח כי הנבחרת שתצליח להתאקלם מהר יותר לתנאים הבלתי־רגילים במקסיקו, תיזכה בגביע העולמי. הוא אף נקב בשמותיהן של: מערב־גרמניה, אנגליה ואיטליה.

לדעתו של זאגאלו, הנצחון של בראזיל על ספרד (0:1) הושג במזל, מכיוון שאם השופט האוסטרלי באמברידג' היה מאשר את השער החוקי של הספרדים, שפגע במשקוף ועבר את קו השער, המצב היה משתנה מן הקצה אל הקצה.

בעיני זאגאלו מצאו חן החלוצים הצעירים קארקה ומילר, ומבין הותיקים, סוקראטס וג'וניור, אבל לבראזיל עדיין לא נולד קיצוני ברמותם של גארינצ'ה המנוח ב־1958 וב־1962 וז'אירזיניו ב־1970, שהיו מן הגורמים לזכייתה של בראזיל בגביע העולמי.

רז יאמן את הנערים

מאת ראובן הנגיה

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל עד גיל 16 תשתתף בחודש דצמבר הקרוב בטורניר קדם גביע העולם. למשימה זו הומלץ אתמול כמאמן הנערים אמנון רז.

מאחר שנבחרת הנוער תארח באותו חודש את טורניר הנוער המסורתי לא יתפנה מאמנה גיורא כהן לאמן את נבחרת הנערים ומשום כך הומלץ אתמול כאמור אמנון רז.

היכן תארח הפועל ת"א את מכבי חיפה?

אם לא יוכשר ראשי הפועל תל־אביב בכדורגל תציע אזרה לארח את קבוצת מכבי חיפה במחזור הפתיחה של הליגה הלאומית, ... באיצטדיון ... ההתאחדות לכדורגל ... רמת גן לרשות הפועל תל־אביב בתמורה ...

אגב, מחר יתקיים גמר גביע הנוער על אותו איצטדיון ב־5 אחה"צ.

החלוץ הצרפתי ז'אן פייר פאפאן (במרכז) כובש את שער־הנצחון לצרפת על קנדה (0:1). בעוד שהשוער הקנדי פאול דולאן ומגינו יאן ברידג' חסרי אונים. צילום ראדיו איי. פי.

פאפאן הציל את צרפת מאי־נעימות נגד קנדה

ז'אן פייר פאפאן הציל אתמול לפנות־בוקר את כבודה של נבחרת צרפת כשהצליח לכבוש את שערה של קנדה, 11 דקות לסיום ולהעניק לנבחרתו נצחון דחוק בליאון — 0:1.

נבחרת צרפת, שופעת הכוכבים, גילתה משחק חלש ומאכזב. דווקא הקנדים, שכולם ציפו שיהוו בשר־תותחים, היוו יריב שקול לצרפתים הפייבוריטים, ואף היו קרובים מספר פעמים לכבוש את שערו של הצרפתי באטס.

הצרפתים קופחו בדקה ה־2 כאשר השופט הצ'ילאני ארצה התעלם מדחיפה גסה של פאפאן ברחבת ה־16 ע"י שחקן העורף הקנדי רוברט לנארדוזי.

בדקה ה־11 עבר כדור קנדי את השוער הצרפתי, אך הבלם הותיק בוסיס הרחיק מקו השער.

הקנדים, בעלי הכושר הגופני המצויין, לא התמידו בקצב וכך יכול היה מרכז השדה הצרפתי, בראשות פלאטיני, ז'ירס, פרננדז וטיגאנה לפעול אך בהילוך איטי.

לקראת סיום המשחק גבר הלחץ הצרפתי על שערו של הקנדי פאול דולאן, שגילה כושר מצויין. בדקה ה־78 בעט הצרפתי פרננדז לקורה, וכעבור דקה נכבש שער־הנצחון: כדור גובה חלף מעל ידיו של השוער הקנדי, והמחליף הצרפתי יאניק סטופירה נגח לאחור ופאפאן עט על המציאה ומקרוב השכין את הכדור ברשת — 0:1.

אחרי הבקעת השער לחצו הקנדים על השער הצרפתי אולם לא היו יעילים.

פאפאן היה החלוץ המסוכן ביותר של צרפת. לבד משער הנצחון סיכן מספר פעמים את השער הקנדי. לעומתו איכזב החלוץ דומיניק רושטו שהיה מנוטרל ואף הוחלף. גם הכוכב הצרפתי, מישל פלאטיני, הנחשב לאחד מטובי השחקנים בעולם, לא הבריק.

שפט הרנן סילביה ארצ'ה (מצ'ילי) באיצטדיון בליאון, לעיני 18 אלף צופים.

● צרפת: באטס, אמורוס, באטיסטון, בוסיס, טוסו, פרננדז, ז'ירס, טיגאנה, פלאטיני, רושטו (סטופירה), פאפאן.

● קנדה: דולאן, לנארדוזי, ראגאן, ברידג', וילסון, סמואל, נורמן, סוויני (לורי), ג'יימס (סגוטה), ולנטין, וראבלין.

הערב בטלוויזיה

(שידור ישיר, אנגליה — פורטוגל, 1, אחרי־חצות).

השוער הבלגי פאף — בצבת מקסיקנית — הערב באצטקה

קרב מסקרן בין אנגליה ופורטוגל ● אלג'יריה תנסה להפתיע את צפון־אירלנד כמו לפני ארבע שנים את גרמניה

★ בית 2 ★

מקסיקו נגד בלגיה — זה יהיה הערב המשחק הרעשני ביותר בגביע העולמי, מבין שלושה שיתקיימו. המשחק ייערך באיצטדיון אצטקה ב־מקסיקו־סיטי. שתי הנבחרות התמודדו לפני 16 שנה, באותו מקום, ואז ניצחה מקסיקו את בלגיה — 0:1 בבעיטת־11.

115 אלף איש ימלאו עד אפס מקום את האיצטדיון הענק. רבים מהם שהצטיידו בכרטיסים במחיר של 100 דולאר, יעודדו את אליליהם לאורך כל 90 הדקות.

מקסיקו, המנוהלת ע"י היוגוסלבי בורה מילוטינוביץ', הפכה אחת הנבחרות האטרקציות במשחקים אלו, את התקפתה יוביל אחד החלוצים הגדולים שהיו אי־פעם למקסיקו, הנושא על גבו את הספרה 9 — הוגו סנשז, מלך־השערים של הליגה הספרדית. סנשז סייע רבות, יחד עם הזר השני, הארגנטינאי חורחה ואלדאנו, לקבוצת ריאל מדריד לזכות העונה בשני התארים הגדולים: האליפות וגביע אופ"א.

השוער הבלגי של באיירן מינכן, ז'אן מרי־פאף, שגם הוא סייע לקבוצתו לזכות בתואר האליפות בבונדסליגה, וכן בגביע הגרמני, יהיה עמוס עבודה מהתקפותיהם של המקסיקנים.

בשורות הבלגים יצודו את העין שני השחקנים המצויינים: הקשר הצעיר אנצו שיפו והחלוץ המסוכן ארווין ואנדרברג, שהעלה את בלגיה לשלבי הגמר.

משחק זה יפתח את הפעילות בבית 2, שבו נכללות גם נבחרות פאראגוואי ועיראק, שיתמודדו מחר בטולוקה.

● מקסיקו: לאריוס, סרבון, קיראטה, פליקס קרוז, טרחו, בוי, מונוז, נגרטה, אגירה, סאנשז ופלורס.

● בלגיה: פאף, חרטס, קרוס, ואנדר־אלסט, דה וולף, ורקאוטרן, קלייסטרס, שיפו, קולמאנס, ואנדר־ברג, דסמט.

ישפוט אספוסיטו מארגנטינה והקוונים יהיו סילבה ואלנטה מפורטוגל ומנדז מגאיינה.

★ בית 6 ★

מ־0:10 ל־0:0...

המשחק המעניין השני ייערך במונטריי החמה, בשעה 1 אחרי־חצות, בין אנגליה ופורטוגל. יהיה זה המשחק הראשון בבית 6, והוא יתקיים באיצטדיון טכנולוגיקו.

בחצות הודיע מנהל נבחרת אנגליה, בובי רובסון, כי שני כוכביה, בריאן רובסון וגרי ליניקר, יופיעו בהרכב נגד פורטוגל הלילה. אשר לליניקר הרי שהופעתו תלויה בהחלטת השופט המערב־גרמני, פולקר רוט, אם ירשה לו לשחק עם מגן סיבר־גלס על מפרק ידו.

יהיה זה המשחק ה־16 בין שתי הנבחרות. האחרון נערך לפני 11 שנה בליסבון, במוקדמות אליפות אירופה, ואז נסתיים בתיקו — 1:1. גם קודם־לכן סיימו שתי הנבחרות בתיקו 0:0, בוומבלי.

המשחק הראשון שהיה בשנת 1947 בליסבון היה שייך לאנגליה שניצחה — 0:10. מאז הצטמק הפער בין שתי הנבחרות ופורטוגל ניצחה את אנגליה רק פעם אחת, בשנת 1955, בפורטו — 1:3.

פורטוגל עלתה לגמר במקסיקו בזכות נצחון־חוץ מפתיע על מערב־גרמניה 0:1, בעוד שאנגליה לא הפסידה במשחקים המוקדמים של גביע העולם.

פורטוגל שלאחרונה עבר עליה משבר בעקבות שביתת כדורגלנים בגלל אי־תשלום מענקים, מקווה לעמוד איתנה מול האנגלים, שהפגינו לאחרונה עליונות לאורך כל הדרך, למרות שבשורותיהם שיחקו כמה שחקנים פצועים.

"על הנייר" טובים סיכוייה של אנגליה לנצח בזכות חוליית הקישור הנפלאה, אותה מתניע ריי וילקינס, הנושא על חולצתו את הספרה 8. גם לפורטוגל יש חלוץ ברמה גבוהה, וזהו מלך־השערים של אירופה מלפני שנתיים, פרננדו גומש (9).

באותו בית משחקות מרוקו ופולין.

● אנגליה: שילטון, סטיבנס, פנוויק, בוצ'ר, סנסום, הודל, רובסון, וילקינס, וודל, הייטלי, ליניקר.

● פורטוגל: בנטו (קפטן), אינאסיו, אוליביירה, רוסה, אלווארו, סוסה, אנדרה, פאצ'קו, דיאמאנטינו, גומש, קרלוס מנואל.

ישפוט המערב־גרמני רוט בעזרת הקוונים: דוטצ'ב מבולגריה ואל־שאריף מסוריה.

★ בית 4 ★

צפון־אירלנד: למנוע סנסציה

המשחק השלישי, הפחות־מעניין, יתקיים בגוודלחארה, בבית מספר 4, בין אלג'יריה וצפון־אירלנד. המשחק הראשון בבית נערך שלשום ובו ניצחה בראזיל את ספרד — 0:1.

יהיה זה המיפגש הראשון בין שתי הנבחרות, בילי בינגהאם, מנהלה של צפון־אירלנד, לא יקל ראש בנבחרת האלמונית שגרמה לסנסציה לפני ארבע שנים כשניצחה את מערב־גרמניה (1:2) וגרמה למבוכה בבית שבסופו של דבר עלתה ממנו גרמניה לגמר בזכות תוצאה של אוסטריה.

בשורות האלג'ירים כמה שחקנים מצויינים שנטלו חלק באליפות הקודמת והמשחקים בליגות בשוייץ, צרפת ואנגליה. השחקן המוכר מכולם הוא האנגלי ראשיד חארקוק, הנושא על גבו את הספרה 13, והמככב בשורות נוטס־קאונטי מהליגה השלישית באנגליה.

פט ג'נינגס, שיחגוג בשבוע הבא את יום הולדתו ה־41 יופיע הערב בפעם ה־117 בשורות צפון־אירלנד, וכבר שבר את השיא של 115 הופעות בנבחרת לאומית. את עיני הכל יצודו השוער האידי והחלוץ הצעיר נורמן וייטסייד מקבוצת מנצ'סטר־יונייטד, שהיה צעיר שחקני גביע העולם ב־1982 בספרד.

● אלג'יריה: דריד, מאנסורי, גנדוז, קוריצ'י, מרג'אדי, קאסי סעיד, בן מאברוק, מארוק, (בלומי), מארז'ר, מינאר ואסאד.

● צפון־אירלנד: ג'נינגס, ראמזי, ניקול, מקדונלד, דונאהגי, קמפבל, מקאילרוי, מקרירי, וייטסייד, קלארק וסטיוארט.

ישפוט בוטנקו מבריה"מ וקווניו יהיו דאיינה משווייץ וסטרוביץ' מיוגוסלביה.

בכדורעף יהיה פליי־אוף והנבחרת תסע לארה"ב

מאת יצחק ויסהוף

עיני העולם נשואות כיום למקסיקו־סיטי, למשחקי לאליפות העולם בכדורגל. אולם, כאן בארץ, נעשים מאמצים גדולים להעלות את הכדורעף על פסים חדשים.

הליגה הלאומית בכדורעף תחל ב־16 בספטמבר. אך החידוש הגדול יהיה בקיום משחקי פליי־אוף: משחקי הפליי־אוף יוסיפו 50 אחוז של התחרויות לעומת העונה החולפת.

מתכונת משחקי הפליי־אוף בליגה הלאומית בכדורעף. לאחר משחקי הליגה הרגילה, תהיה בית עליון של שמונה קבוצות, שיאבקו על הכתר, ובית תחתון של ארבע קבוצות, שיתמודדו נגד הירידה.

לדברי יונה פלד, מזכיר איגוד הכדורעף, תגבר פעילותה של נבחרת ישראל בכדורעף. בחודש ינואר 1987 תצא הנבחרת לסידרת משחקים בארה"ב, ותתמודד נגד 6־7 מכללות. כמו־כן מעוניינת ישראל לארח בחודש מאי 1987 את מוקדמות אליפות אירופה. ישראל הגישה בקשה ואישור סופי עדיין לא הגיע ארצה.

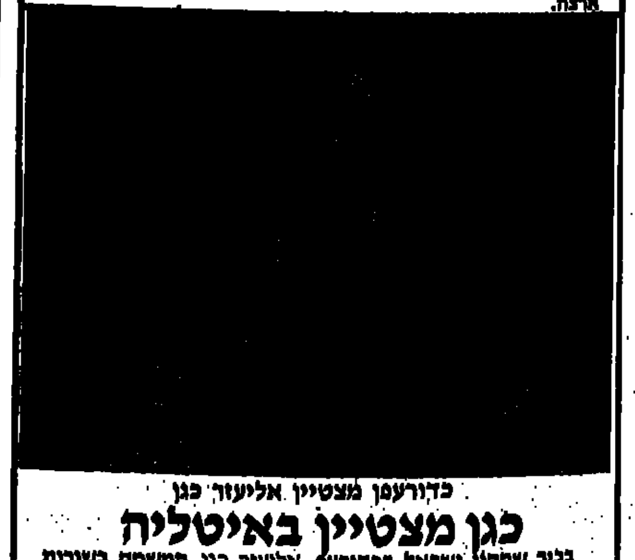

כדורעפן מצטיין אליעזר כגן

כגן מצטיין באיטליה

בכיר שחקני ישראל בכדורעף, אליעזר כגן, המשחק בשורות הקבוצה האיטלקית ואלי־זאבן בפירנצה, מתכונן לשוב לישראל ולקבוצתו, הפועל המעפיל. בינתיים ממשיך לשחק בשורות קבוצתו האיטלקית, המקיימת משחקי־אימון באירופה ומשתתפת בטורנירים רבים.

קבוצתו של כגן סיימה את הליגה האיטלקית במקום השלישי, לאחר שעלתה מהליגה השנייה לראשונה.

כיום עורכים כגן וחבריו הכנות לקראת העונה הבאה. כגן מספר כי עיקר עבודתו כיום היא עם משקולות, והשיפור ביכולתו משמעותית. "בתחילת העונה דחקתי ברגלי 250 ק"ג, ואילו כיום אני מצליח לדחוק מעל 300 ק"ג. חבל שבארץ לא עובדים על משקולות".

ואלי־זאבא ניצחה במשחקים הגומרים את קבוצת ג'יבה מליבורנו — 1:3 ובאותה תוצאה את כרומקים מהעיר טנטה־ברו. היא זכתה גם בטורניר ובגביע של האי אלבה. "ניצחנו את פסקרה — 1:3 ואת ליבורנו — 2:3. אישית אני נמצא כיום בשיא כושרי, ורק עתה אני קוטף את פירות המאמץ שהשקעתי בשנה האחרונה באיטליה. יהיה לי קשה לחזור לרמה של הארץ, אך אני באדם מצפוני לגבי הקבוצה שתמכה בי לאורך כל הדרך, אחזור ואשתדל להעניק מהנסיון שרכשתי באיטליה".

יוסטון ניצחה 104:106 וצימקה פיגורה ל־1:2

כדורסל

יוסטון־רוקטס הצליחה לנצח אתמול לפנות־בוקר באולמה לראשונה את הבוסטון־סלטיקס — 104:106, ולצמצם את הפער בין שתי הקבוצות ל־1:2 לסלטיקס. היה זה המיפגש השלישי בין השתיים בגמר משחקי האן.בי.איי. המשחק הרביעי ייערך הלילה שוב באולמה של יוסטון.

במשחק אתמול, שהיה שקול מאוד, הובילה בוסטון — 97:102 שתי דקות לסיום, אולם יכולת נפלאה של "צמד המגדלים", אקים אלג'ואן (23 נקודות) ורלף סמפסון (25 כדורים חוזרים ו־24 נקודות), העניקה לרוקטס את הנצחון — 104:106.

לבוסטון הרבה לקלוע מקהייל 28 נקודות, ולארי ביירד — 25.

הספרדים לא ישכחו את השניה הזו

עתוני ספרד אתמול זועמים על פסילת השער לזכות נבחרתם, שלשום נגד בראזיל. צילום ראדיו איי. פי.

הדקה ה־52 שלשום בגוואדלאחרה. כדורו של גונזאלס מישלש מספרד הכניע את שוער בראזיל, קרלוס. פגע במשקוף ונחת לקרקע, מעבר לקו. השופט האוסטרלי לא הכיר בשער ובהמשך נגח סוקראטס שער נצחון לבראזיל. (תצלום: איי. פי.)

נשיאות ההתאחדות לספורט החליטה אמש בפרשת אוסטריה: אם לא ינהגו כלפי הישראלים כהלכה — יפרשו

מאת יצחק ויסהוף

"משלחת השחיה שתצא לתחרויות באוסטריה תייצג את ישראל והשחיינים ישאו את שמה של המדינה. אם במקרה ונזכה במקום הראשון אני מקווה כי ההמנון הלאומי יושמע בעיר האוסטרית לינץ, שם ייערכו תחרויות השחיה" — דברים אלו אמר אתמול מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, בתגובה לידיעות כאילו עומדת קבוצת שחיינים ישראלים להופיע בתחרויות ביום ראשון, ביום הבחירות באוסטריה, בשם אגודותיהם ולא בשם ישראל.

ללקין הבהיר כי ישראל קיבלה הזמנה לתחרות לפני מספר חודשים. "עד היום אין איסור על נבחרות ספורטיביות להופיע באוסטריה, ונבחרת השחיה אינה יוצאת מהכלל. אותם השחיינים שישתתפו באוסטריה ייצגו את ישראל באליפות העולם בשחייה, ולכן כל הרעש אינו ברור לי".

גם יו"ר ההתאחדות לספורט, עמוס שלף, הגיב: "הנבחרת הישראלית תופיע ככל האומות. אם יהיה צורך ישאו דגלים וינוגנו ההימנונים. נבחרת ישראל קיבלה הזמנה כנבחרת, וכך היא תופיע".

נשיאות ההתאחדות פירסמה אמש הודעה בתום ישיבתה בה נאמר כי "ישראל הוזמנה לתחרות לפני חודשים רבים, נרשמה במועד ותופיע ככל יתר המדינות. הנשיאות הנחתה את ראש המשלחת דוד לבנון להקפיד על הופעה לפי כל כללי הטקס, כולל הנפת הדגל הישראלי. אם ינופו דגלי יתר המדינות המשתתפות. במקרה שלא ינהגו כלפי השחיינים הישראלים, כפי שנהגו כלפי היתר, קיבל ראש המשלחת הוראה שלא להשתתף בתחרות".

110 מדינות בטורניר הקדם אולימפי בכדורגל

ההתאחדות הכדורגל הבין לאומית הודיעה בציריך כי 110 מדינות הודיעו על השתתפותן בטורניר הכדורגל הקדם אולימפי.

עתוני בראזיל מודים שהיה שער חוקי

עתוני הספורט בבראזיל מודים שהשער שהבקיע מישלש היה חוקי לחלוטין, והחלטתו של השופט האוסטרלי באמברידג' לבטלו היתה טעות גדולה.

העתונות הברזילאית בריו יצאו בכותרות כמעט דומות: "תודה לך ד"ר סוקראטס ותודה לך באמברידג'". זוהי היתה כותרתו של העתון קוריירו ברזיליינזה, היוצא בבירה ברזיליה.

אוגלובו ריו מציין, שלמרות שהשער של הספרדים היה חוקי, אין לפסול את נצחון נבחרת בראזיל, שהיתה ראויה לכך. "עתה יש לבראזיל סיכויים מצויינים להעפיל לסיבוב השני", מציין העתון.

הבלגים זועמים על המקסיקנים

נבחרת הכדורגל של בלגיה זועמת על המארגנים המקסיקנים. "הם נוהגים שלא כהלכה. המארחים היו צריכים להתחשב גם בשאר הנבחרות. אמנם בלגיה ומקסיקו ישחקו ביום שלישי (הערב), אבל אין הדבר מצדיק יחס מזלזל כל־כך" — אמר דובר המשלחת הבלגית.

על מה יצא זעמם של הבלגים? ביום שני עמדו הבלגים לקיים משחק־מבחן נגד קבוצת טולוקה מהליגה הראשונה במקסיקו. להפתעתם לא הופיעו שחקני היריב והנהלת הקבוצה אף לא טרחה לנמק את אי־ההופעה. "זה היה צריך להיות המבחן האחרון והמסכם שלנו לפני כניסתנו לאליפות העולם" — אמר המאמן הבלגי גי תאיס.

"אמנם באותו זמן שיחקו בראזיל וספרד, אך אין בכך לתרץ את אי ההופעה של טולוקה" — הוסיף דובר המשלחת הבלגית.

בסוף השבוע כאשר בלגיה שיחקה עם קבוצת הליגה הראשונה המקסיקנית, לוס־אנג'לס, וניצחה 0:3, רגזו השוער המקסיקני, כרידו סוסה, שיחק בפראות ופצע שני שחקנים בלגים.

אגב, מקסיקו מנהלת מלחמת־עצבים נגד בלגיה. לקראת המשחק החשוב ביניהן הערב ב־9 באיצטדיון אצטקה במקסיקו־סיטי.

הוואלאנג': גביע העולם לנשים ב־1988 ביפאן

מאת ש. טלברט

הברזילאי ג'יאוו הוואלאנג' בן ה־70, שנבחר ביום שישי בפעם השביעית, כנשיא פיפ"א, אמר במקסיקו־סיטי לכתבים, כי משחקי גמר גביע העולם הראשונים לנשים, יתקיימו בחודש פברואר 1988 ביפאן.

הוואלאנג' מתכונן לחזות ב־32 משחקים במקסיקו, מתוך 52 שיתקיימו שם, עד ה־29 ביוני (כולל).

שאיפתו הגדולה של הוואלאנג' להיות נשיא פיפ"א ב־1994, כאשר בראזיל תארח בפעם השנייה את משחקי גמר גביע העולם, אחרי איטליה, המועמדת לארח ב־1990.

הוואלאנג', שחגג לפני חודש את יום הולדתו ה־70, נטל את התפקיד הרם מהבריטי סטנלי ראוס ב־1974, וב־12 שנות תפקידו, ביקר ב־146 המדינות החברות בפיפ"א. הוא "ביזבז" 20,000 שעות תוך תקופה זו. אלה שראיינו אותו מציינים, כי הוואלאנג' "חזק כמו שור".

נשות קרית־חיים לליגה הלאומית בכדורעף

קבוצת הנשים בכדורעף של הקריות, קרית־חיים, העפילה לליגה הלאומית לאחר שגברה במשחק המכריע על הפועל בני שמעון 2:3.

באגודה החדשה פעולות שתי קבוצות בלבד: קבוצת נשים בכדורעף וקבוצת גברים בכדורעף.

חריש יפנה למשטרה לעכב טיפולה בפרשת

(סוף מעמוד א')

המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, השב היום מחו"ל, ויבקשו לעכב את התחלת החקירה בעניינו של ראש השב"כ עד שתהיה בידיו שהות לעיין בחומר.

גם במקרה זה יחול העיכוב על תקופה של שבוע עד 10 ימים, מעריכים משפטנים. משמעות הדבר היא, כי בימים הקרובים יצטמצם ביותר העיסוק הציבורי בפרשת ראש השב"כ.

חקירה בלתי נמנעת

שלשום בלילה כינס ראש הממשלה שמעון פרס מספר שרים להתייעצות משפטית. השתתפו השרים המשפטנים בממשלה משה שחל ואמנון רובינשטיין וכן נוסף על ראש־הממשלה, שר־הביטחון יצחק רבין ושר־המשטרה חיים בר־לב. השתתף גם ראש השב"כ. בדיון לא היתה דעה אחידה בקשר למינוי ועדת חקירה, אך עוד הדיון עלה, כי הפירסומים הרבים שהיו סביב הפרשה והשאלות שהתעוררו בעקבות פרסומים אלה, הסכו את הקמתה של ועדת חקירה לפי חוק כמעט לבלתי נמנעת.

דעה זו משותפת לרוב שרי המערך. עזר וייצמן הודיע על עמדתו זו בפומבי כבר לפני מספר ימים. גם יצחק נבון מצדד במינוי ועדת חקירה. בדרגות שונות נוטים לכך גם ראש הממשלה שמעון פרס, שחל ורובינשטיין, רבין ובר־לב.

גם הדרג הפוליטי

חוגים פוליטיים מעריכים, כי עבודתה של ועדת חקירה תארך לפחות חודשיים שלושה. אם תקום, אין ספק שלפי כתב המינוי שלה היא תחקור גם את מעורבותו המשוערת של יצחק שמיר, בתקופת היותו ראש הממשלה, בפרשה.

חריש מבקש פסק זמן

היועץ המשפטי החדש, השופט יוסף חריש, נוטה ליטול לעצמו פסק־זמן בשאלת הטיפול בפרשת ראש השב"כ כדי שיוכל ללמוד את החומר הרב שנאסף עד כה בנושא רגיש זה. בביקור ראשון שערך אתמול במשרד־המשפטים בירושלים אמר חריש כי הוא עשוי לשקול בקשה למשטרה לעכב את הטיפול בפרשת ראש השב"כ, כמשתמע מתלונת היועץ היוצא שהוגשה למפכ"ל המשטרה, עד שילמד כל החומר בנושא.

המפכ"ל חוזר היום

הגשת התלונה על־ידי זמיר לפני כשבועיים, מחייבת פתיחת חקירה והמפכ"ל רב־ניצב דוד קראוס השב הבוקר לארץ אמור היה להורות על פתיחתה. השופט חריש סבור כי אי־אפשר להפסיק את הטיפול בפרשה, אולם "אלמד תחילה את החומר. אני צריך ללמוד באופן יסודי. למדתי רק מקצתו". חריש סירב לחוות דעתו בשאלת צורת החקירה המתאימה (ועדת חקירה, חקירה משטרתית) והטעים את חשיבות החשאיות בשאלה זו.

"שום הליך לא נעצר"

השופט יוסף חריש הגיע למשרד־המשפטים בבוקרו של יום חם מהרגיל. את פניו הקבילה צמרת המשרד בראשותו של השר מודעי.

בתום פגישת ההיכרות עם השר נשאל מודעי אם המשמעות המיידית של החילופין הינה עיכוב הטיפול בפרשת ראש השב"כ. "אין שום הליך שנעצר" — הכריז מודעי. הוא הזכיר קיומו של בג"ץ התובע טיפול דחוף, אך הוסיף כי: "הכל תלוי בהנחיות היועץ המשפטי ולא אתפלא אם יבקש פסק־זמן", צעד שאכן נקט בו חריש.

"חוגר ומפתח"

היועץ המשפטי היוצא פרופ' יצחק זמיר סיפר כי הציג בפני יורשו את מלוא רוחב היריעה של הנושאים בהם הוא עוסק כולל פרשת הפקיד הבכיר, "אך לא יותר מזה". זמיר הציע למחליפו להושיט לו עזרה וייעוץ עד לסוף החודש". השנים שוחחו ביניהם במשך כשעה וחצי כשלשיחה מצטרפים עוזריו של זמיר ופרקליטים בכירים מפרקליטות המדינה. בתום הפגישה הרעיף חריש דברי הערכה חמים ליועץ היוצא והביע משאלה כי יוכל להמשיך בעשייה של קודמו. חריש אף התבטא נגד הביקורת שהוטחה בזמיר באומרו כי זו לא היתה לרוחו. בפנותו לזמיר אמר: "אני בחזקת חוגר ואתה בחזקת מפתח".

השופט חריש גילה כי מודעי פנה אליו עוד לפני שבועיים בהצעה ליטול על עצמו את המשרה ותשובתו היתה "קטונתי". על עצם המינוי התבשר משמיעת מהדורת החדשות ברדיו — ורק לאחר־מכן צלצל הטלפון בלשכתו, והשר מודעי דיווח לו כי הממשלה אישרה לו את המינוי.

תיקים שלא הושלמו

היום תערכנה פגישות עבודה נוספות בין יוסף חריש לבין צוות משרד־המשפטים והיועץ המשפטי היוצא יציג בפניו מספר תיקים שעסק בהם אך טרם הגיע לסיום בדיקתם. מסתבר כי עזיבתו החפוזה של זמיר לא תאפשר לו השלמת הטיפול בתיקים אלה ביניהם מצוי גם תיק קרן קולק.

• מי שלא הסתיר קורת־רוחו מהחילופין בלשכת היועץ המשפטי לממשלה היה השוער של הבנין הסגור והמסוגר ברח' צלאח א־דין שבירושלים. "אני מקווה כי עכשיו, כשזמיר הולך יהיה כאן קצת שקט".

פרס: חקירה סודית

ראש־הממשלה שמעון פרס רמז אתמול בוועדת החוץ והבטחון, כי הוא תומך בהקמת ועדת חקירה סודית של ראש השב"כ, אשר תתחשב בצרכי החשאיות. דלתיים סגורות כלבד לא יבטיחו חשאיות, רמז ראש־הממשלה. ייתכן שהתכוון לכך, כי רצוי שיהיה חוקר יחיד.

פרס אמר, כי אילו רצה היועץ המשפטי היה יכול להמשיך ולמלא את תפקידו שנתיים נוספות.

שר־המשפטים מקבל את היועץ החדש, חריש. (צילום: ישראלי)

לשאלת שריד השיב פרס, כי לא חקר מה שאירע בתקופת קודמו ביחס לאירועים, בוועדות ורצח ובלטמן. אמת — כן. שמירת חוק — כן, אלא שלכל מדינה דמוקרטית יש תקנה ומשפט והגיון לשעת חירום, אשר שונים מאופי הדברים במשפט האזרחי.

אשר לדרך הטיפול בפרשת ראש השב"כ אמר רה"מ, שמהרגע הראשון חשב, כי הנושא צריך להידון במסגרת שלושה, שהיו או הינם ראשי ממשלה בישראל: שמיר, רבין ופרס. לימים הצטרפו לדיון שרי המשפטים והמשטרה.

שתי שאלות לחריש

במחלוקת עם זמיר, אמר פרס, ביקש רק שזמיר ידאג לחשאיות. פרס אמר שיציג בפני היועץ המשפטי החדש שתי שאלות: איך לפתור את שאלת החשאיות ואיך יובטח מסלול חקירה שייקח בחשבון את הצד המבצעי ויאפשר למתגוננים להתגונן. יתרונה של ועדת חקירה, אמר פרס היא בכך, שכל המפרסם פרטים מעבודתה, בארץ או בחו"ל, יועמד לדין.

גרנות: פוליטיזציה

פגישת שרי המערך בנושא זה נועדה לעסוק בהיבט משפטי של הבעייה — אמר פרס בהשיבו להשגות אלעזר גרנות בנושא זה. גרנות אמר שלא יתמוך בפוליטיזציה של הפרשה, אך מי שגרם לכך היה המערך, כאשר שריו התכנסו עם ראש השב"כ ופרקליטו. "זו איננה פוליטיזציה?" — שאל גרנות. פרס השיב שאילו ידע שדבר קיום הישיבה היה מתפרסם — לא היה מכנס אותה מלכתחילה.

יו"ר הוועדה אבא אבן תמך בהמשך דיון בנושא זה בוועדת משנה הדנה דרך קבע בשירותי הבטחון. ח"כ שבח וייס צידד בוועדת חקירה של איש אחד. דן מרידור מהליכוד הציע שדרך החקירה תסוכם עד מחר, עם תום כהונת זמיר. מ. כהן מהמערך מצא טעם לפגם בדרך מינוי היועץ החדש.

איב מונטאן בישראל

(סוף מעמוד א')

"סניורה נמצאת אתי"

במסיבת עיתונאים שנערכה בנמל התעופה אמר שהוזמן יחד עם רעייתו המנוחה סימון סיניורה על ידי פרס עוד לפני מספר חודשים.

"סיניורה היתה אז כבר כמעט עיוורת לחלוטין ולא יכולנו לבוא, אבל עכשיו כשאני פה אני מרגיש שאני לא באתי לבדי ושהיא נמצאת אתי", אמר.

בתשובה לשאלות, אמר שכאשר אדם זוכה בפירסום עולמי, יש להעמיד את התהילה לשירות האנושות, גם אם הדבר הזה נראה מגוחך או נטול כל סיכוי.

מועמדות הפגנתית

"לכן", אמר בתשובה לשאלה, "אהיה מוכן להעמיד את מועמדותי לנשיאות צרפת, גם אם אין לי סיכוי לזכות בה. בתנאי שזאת תהיה דרך טובה להביע את רעיונותי בפומבי".

מונטאן מנה את העקרונות שלמענם הוא מוכן להאבק: למען יהדות ברית המועצות, למען חירות האדם, נגד הקיצוניות הדתית המוסלמית.

שיר הפרטיזנים בעצרת

בעצרת שתיערך הערב בהשתתפות רה"מ שמעון פרס, השר יצחק שמיר, יו"ר הסוכנות א. דולצ'ין, שר הקליטה יעקב צור ואחרים ישמיע את "שיר הפרטיזנים" אותו לא שר זה עשרים שנה. "מפני שזה מבטא ביותר את רגשותי בעניין חשוב זה", ציין הזמר.

הוא הזכיר כי היה בישראל ב־1959, ונרגש מאד לשוב. "מה שראיתי עכשיו מן האויר מצביע על כך שכאן אנשים עובדים בידיים", אמר האמן. (עתים)

מונטאן עם מוריץ בלוך (צילום: ברוטמאן)

מדען ישראלי: מסיבה בטחונית לא רשמתי המצאה בתחום האטום — וחב' אמריקנית אימצה אותה

מי ירשום בפטנט המצאה מהפכנית בתחום האנרגיה האטומית: מדען ישראלי או חברה אמריקנית — סוגיה זו עומדת במוקד דיון ארוך בפני בית־המשפט העליון שהחל לפני 4 שנים והסתיים בראשית השבוע.

ההמצאה היא שיטה ייחודית להפרדת איזוטופים באמצעות קרני לייזר, והמרכיב המכני שבעזרתו תיעשה ההפרדה. שניים אוחזים בהמצאה: מצד אחד, חברת ג'רסי איזוטופס מארה"ב, העוסקת בחקר האטום ומעסיקה מדענים אחרים, ומצד שני ד"ר יהושע נבנצאל, מדען ישראלי, אשר טען בפני בית המשפט העליון כי עוד בסוף שנת 1968 הגה רעיון לפתח תהליך הפרדת איזוטופים מאורניום.

ד"ר נבנצאל טען כי שלטונות הביטחון אסרו עליו לרשום המצאתו כפטנט, בשל סיבות ביטחוניות. הוא טען עוד כי כאשר פירט בפני הוועדה לאנרגיה אטומית בישראל את המצאתו, נמסרו פרטים מההמצאה לפרופ' הישראלי עמוס דה־שליט ז"ל. לטענת ד"ר נבנצאל, פגש דה־שליט בכינוס מדענים בחו"ל במדען הראשי של החברה האמריקנית, סיפר לו את פרטי ההמצאה. הוא טען עוד כי המדען של החברה האמריקנית מסר על כך לשניים מעמיתיו ואלה פיתחו את ההמצאה.

כאשר ביקשה החברה האמריקנית לרשום המצאה זו כפטנט ערער על כך ד"ר נבנצאל וטען כי ההמצאה שלו. רשם הפטנטים קיבל את גירסתו של ד"ר נבנצאל והורה על רישום הפטנט על שמו. חברת האטום האמריקנית ערערה על כך בפני בית המשפט המחוזי, זה קיבל את הערעור והורה לרשום את הפטנט על שמה של החברה האמריקנית.

הסורים

(המשך מעמוד א')

בקו תקיף יותר נגד סוריה בשל עבודות הבנייה, משום שהעריכו כי ההתבצרות הסורית יש בה כדי לשנות את המאזן האסטרטגי בין ישראל לסוריה. בחודש האחרון העבירו הסורים מסרים ברורים לישראל באמצעות ארה"ב, כי יש בכוונתם להוריד את פרופיל המתיחות. עם האטת העבודות הסוריות בגזרה המזרחית בדרום לבנון, עבודות שנמשכו ברציפות ובקצב קבוע כ־4 חודשים, נראה בעליל כי הסורים הקימו מערך ביצורים שיהיה בכוחו לקלוט, כבוא העת, כח בסדר גודל רוויזיוני.

שר ההגנה הסורי, מוסטפה טלאס, הזהיר אתמול את ארה"ב ואת ישראל, שאם הן יתקפו את סוריה, הן "ייענשו בחומרה".

"סוריה מסוגלת להתמודד עם כל אתגר של תוקפנות ולסכלו, יהיה גדול ככל שיהיה ויהיה מקורו אשר יהיה", אמר טלאס בפרלמנט הסורי בדמשק.

טלאס האשים את ארה"ב וישראל, שהן מנסות לכפות את רצונן על סוריה. הוא התכוון בדברים אלה להאשמת סוריה על־ידי ארה"ב וישראל שהיא קשורה בטירור הבינלאומי ותומכת בו. (אי.פי)

מנדלבאום לא התפטר

(המשך מעמוד א')

מקורות בכנסת אמרו אתמול לכתבנו שהקיפאון סביב מינוי חדש לתפקיד נגיד בנק ישראל נמשך. בליכוד לא שבו והעלו את שמו של הפרופ' מיכאל ברונו לתפקיד נגיד בנק ישראל, שכן קיימת התנגדות כללית בקרב שרי הליכוד למועמדותו של סגן שר־האוצר עדי אמוראי הנתמך על־ידי ראש הממשלה שמעון פרס.

אישים ממפלגת העבודה ובליכוד דחו את האפשרות שיגאל כהן־אורגד, שר־האוצר לשעבר, יתמנה לתפקיד נגיד בנק ישראל. כהן־אורגד הודיע לפני כמה ימים שהוא רואה את עצמו מועמד מתאים לתפקיד. לדברי מקורות בליכוד לא יוכל מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר לפסול את מועמדותו של אמוראי, מבלי לפסול באותו זמן כל מועמד מקרב הליכוד כולל כהן־אורגד.

ביום ראשון הודיע הנגיד מנדלבאום שהוא מתכוון להגיש את התפטרותו לאחר הצגת הדו"ח השנתי של בנק ישראל בפני ועדת הכספים של הכנסת. הנגיד אמנם הציג את הדו"ח בפני חברי הוועדה, אך עד לשעות הלילה לא ידעו מקורביו לספר מתי מתכוון הנגיד להגיש את התפטרותו. לדבריהם זהו נושא אישי, עליו צריך הוא להחליט בעצמו.

אמש נמסר כי מנדלבאום הודיע שיגיש את מכתב התפטרותו רק עם מינוי הנגיד החדש.

קנטטה למטכ"ל

(המשך מעמוד א')

שעמד בפתח ולחץ ידיים, חברי מועצת העיר בכירים עובדי העירייה, כ־2000 ידידיו ואנשי שלומו של אורי עמית, 200 ק"ג בשר קבב שווארמה ושישליק, הרמטכ"ל, 5 אלופים מתוך 25 חברי המטכ"ל, מספר תת־אלופים ממפקדי אוגדות והמון המון עשן סמיך מהגרילים.

אורי עמית, אשף ביחסי ציבור הזמין ל"קבלת־פנים את מטכ"ל צה"ל", את תא הכתבים הצבאיים, ואת עיתונאיות החברה (כתבות הרכילות).

אחד מחברי מועצת העיר סיפר לי, כי לבד מ־400 ההזמנות הרגילות שנשלחו מטעם העירייה נשלחו עוד 1200 הזמנות לאנשי שלומו של ראש עיר הגנים.

"בשנה שעברה היה הרבה יותר אוכל, היה כבדים לבבות וסטקים. השנה חלש יותר" ידעה לספר אחת מתושבות רמת־גן שהוזמנה לערב. הרמטכ"ל שעלה לבמה דיבר על הקשר בין צה"ל לעם והעם היה ליד הגרילים. ובקהל סבב מוראג ומאורשר", חבר האופוזיציה הפעיל של רמת גן עו"ד דוד מנע. אתמול שלח מנע מברק לשר־הפנים בו התריע על התפרעויות הכספית שלוחות־רסן, וכוונו כספי הציבור בתקופה כלכלית קשה.

"טרם עזבה את עירנו הגב' תאצ'ר בביקור ספון דולרים, ושוב נקראו האורחים למסיבת־גן ענקית לכבוד המטכ"ל, כאשר ניחוחות השווארמה הקבבים ומיני הכשרים והסלטים עולים בנחיריהם של תושבי רמת־גן, ותופסים את מקום צחנת הירקון שלה הורגלו זה שנים. בתקציב של תאצ'ר ושל מסיבת־הגן למטכ"ל ניתן היה לסתור את מכת היתושים בגוש דן" כתב מנע.

ליכודניק, אבל הפעם גם צודק.

הפרקליטות מכינה

(המשך מעמוד א')

כתבי האישום נגד בנק מזרחי — נמסר בהודעת המשרד, יוכנו בשתי פרשות שונות. האחת — חשד בדבר ביצוע עבירה, בכך שהבנק התנה מתן אשראי ללקוח ברכישת מניות הבנק על־ידי אותו הלקוח. פרשה שנייה היא מסירת מניות, תוך הבטחת שער בין חברת ברוקרים לבין בנק מזרחי — לאחר סגירת הבורסה בעקבות מפולת המניות.

ייעוץ כוזב

היועץ המשפטי לממשלה ביקש גם לקבל מבנק ישראל את התלונות שהגיעו אליו בעניין מתן ייעוץ כוזב על־ידי יועצים בבנקים ללקוחות הבנקים סמוך למשבר המניות, נאמר עוד ע"י משרד המשפטים.

המדובר בחשד בדבר מתן ייעוץ ללקוחות שמטרתו היתה להניעם לרכוש את מניות הבנק או להימנע מלמוכרן בשלב בו היה מקום לצפות אפשרות של ירידות חדות בשערי המניות. בנק ישראל העביר ליועץ המשפטי לממשלה לחקירת המשטרה, שלוש תלונות המעלות חשד בדבר מתן ייעוץ כוזב ללקוחות על ידי יועצים בבנק דיסקונט. תלונות אלה נמצאות בחקירת המשטרה.

הקמת חברות קש

בנק הפועלים נחשד בהקמתן של "חברות־קש" זרות ללא ידיעת הרשויות, לצורך ביצוע פעולות של ויסות מניות עבור הבנק, ופעולות העוקפות את חוק הפיקוח על המטבע. חשד זה הועבר על־ידי היועץ המשפטי לממשלה לחקירת המשטרה. החקירה מתמקדת בחשד בדבר ביצוע עבירות על חוק הפיקוח על המטבע, חוק ניירות ערך, אי־רישום במסמכי התאגיד ועבירות מס.

בהודעה הרשמית נאמר עוד, כי מייד לאחר משבר המניות פנה היועץ המשפטי לממשלה לרשות ניירות ערך בבקשה, כי תבדוק את האפשרות שסמוך לפני המשבר עשו אנשי־פנים בבנקים, שימוש פסול במידע פנים, באמצעות מכירת מניות בנקאיות שהיו ברשותם, או ברשות בני משפחותיהם, בניגוד לאיסור הקבוע בחוק ניירות הערך. בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, נתבקשו גם ממלאי תפקידים בכירים במשרד האוצר ובבנק ישראל לפרט אם ביצעו, הם או בני משפחותיהם, עסקות בניירות ערך בנקאיים בתקופה הסמוכה למשבר.

נבדקו כ־220 אנשים

אשר לממלאי תפקידים בכירים בשירות הציבור, הבדיקה העלתה, כי איש מהם לא ביצע מכירה של ניירות ערך בנקאיים בתקופה הסמוכה למשבר. אשר לאנשי פנים במערכת הבנקאות, נערכה בדיקה שהקיפה כ־220 אנשי פנים. על יסוד בדיקה, נתעורר חשד של שימוש פסול במידע פנים בארבעה מקרים. במקרים אלה נערכה חקירה משלימה. לבסוף הוחלט, על יסוד דיונים בהשתתפות נציגים של הפרקליטות והרשות לניירות ערך, שלא להגיש כתבי אישום בהעדר ראיות מספיקות לשימוש פסול במידע פנים, הודיע משרד המשפטים. (עתים)

חשיבות רבה בפאריס ל"איש המפתח" חוסיין

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — חוסיין מלך ירדן מסר אתמול לראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, מידע על שליחות התיווך בין עיראק לסוריה ועל כינוס פיסגה ערבית.

לקראת בואו, גיבשה ממשלת הימין עמדה חדשה, לפיה לא ייתכן פתרון של שלום במזרח־התיכון, כל עוד נמשכת מלחמת עיראק־איראן.

שיראק, שהודיע כי הוא מייחס חשיבות ראשונה במעלה לשיחות עם חוסיין, הטריח עצמו לשדה־התעופה כדי לקבלו, על אף האופי הפרטי של הביקור. צרפת מתחרה עתה בסובייטים על מכירת מטוסי קרב וטילים לירדן. חוסיין מוצג כאיש־מפתח בכל פתרון. צרפת מייחסת לו חשיבות כמקורב לסאדם חוסיין, ידידו הקרוב של שיראק. גם ישראל מחזרת אחריו. הקרע שלו עם אש"ף לא פגע במעמדו כאן.

רק בקיי דורסיי דואגים. בשיחות עלתה סוגיית יחסיו עם אש"ף וישראל. הצרפתים שאלו, אם הוא מנסה לגבש נציגות פלשתינית אחרת. מעריכים פה, כי אין לו תקוות כאלה, אך הוא פועל לסכל התעצמות של אש"ף בירדן, עם ישראל — המבוי סתום. חוסיין פועל להפיח רוח חיים באחדות הערבית, שאבדה בשל סכסוך עיראק עם סוריה ומלחמת עיראק־איראן.

שיראק ערך אמש למלך ארוחת־ערב, שבה חודש הקשר בין מנהיגי הימין לחוסיין. היום יארחו הנשיא מיטראן באליזה. הצרפתים מקבלים את סיכויי הפיוס בין סוריה לעיראק ברגשות מעורבים. הם חוששים, שמא קרע בין דמשק לטהראן יסכל כל סיכוי לשחרור שמונת בני־הערובה.

מחר יטוס חוסיין לוושינגטון, שם ייפגש עם הנשיא רייגן.

ילנה בונר בחברת בנה לפני צאתה לבריה"מ, אתמול (צילום: אי. פי)

ילנה בונר חזרה למוסקבה

תקפה את מדעני איטליה שאינם עושים די להצלת חיי בעלה

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — "המדענים האיטלקיים עושים מעט מאד להצלת חייו של אנדריי סחארוב. באופן רשמי הם מגינים עליו, אולם הם עושים זאת בקול דממה ובזהירות יתרה, שאין לה הסבר". דברי ביקורת אלה השמיעה ילנה בונר, רעייתו של סחארוב, בפגישה עם הנהלת אקדמיית המדענים האיטלקית, לרגל ביקורה החטוף ברומא, בדרכה חזרה למוסקווה.

הפגישה, שאמורה היתה להיות הפגנת סולידאריות עם סחארוב, התלקחה כאשר נשיא האקדמיה איים על העיתונאים לנקוט נגדם בצעדים אם יפרסמו פרטים את המתרחש.

"אינני מסכימה אתך" — הגיבה בונר. "כל מה שאני אומרת כאן אינו בגדר סוד. איני נושאת פצצות ואיני מארגנת קשר נגד שלטון המדינה. על זכויות האזרח והאדם יש להגן בפומבי ואין מה להסתיר".

המדענים האיטלקיים גערוה "אתם משמיעים מלים יפות כה רבות, אולם אין לקבור את סחארוב בעודנו בחיים... אני משתוממת שהאקדמיה, שסחארוב חבר בה, החליטה להגן עליו בלחש"

לשאלת מארגני הפגישה, מה עליהם לעשות למען בעלה, השיבה: "סחארוב הינו אסיר של הק.ג.ב. המעבירה לכם ידיעות־שקר מטעות. אם באמת רוצים אתם להציל את חייו, הניחו את מוסקווה והתרכזו בקהיליה המדעית הסובייטית. הנה גורבאצ'וב ביקש שיתוף־פעולה של המערב בעניין התוכניות הגרעיניות למטרות שלום. לשיתוף־פעולה זה בין מזרח למערב עליכם לדרוש את נוכחותו של סחארוב, מפני שלשם הצלתו חשוב לשלבו בפעילות המדעית הבינלאומית..."

המדענים האיטלקיים נפרדו מילנה בונר בלב כבד. יום לפני כן, בטקס חלוקת פרסים לעיתונאים מצטיינים בכתבות על זכויות אדם בבריה"מ, ביקשה ילנה מסחארוב לא לשכוח את בעלה, כפי שתשכח צ'רנוביל אחרי שתיעלם הרדיואקטיביות".

ילנה מסרה את מספר הטלפון של אנדריי סחארוב בגורקי וביקשה מהעיתונאים לטלפן אליו פעם בחודש.

נשיא איטליה פרנסיסקו קוסיגה, סירב לקבל את ילנה בונר בשעת ביקור המעבר שלה ברומא. סוכנויות ידיעות איטלקיות הפיצו ידיעה, שלפיה נפגש שגריר בריה"מ ברומא עם נשיא איטליה, ימים מועטים לפני בואה של ילנה בונר לרומא, ושכנע אותו לא לקבלה. לשכת נשיאות המדינה הכחישה זאת מכל וכל ותרצה את אי־קבלת ילנה בהתחייבויותיו הרבות של הנשיא לקראת חגיגות יובל ה־40 לרפובליקה האיטלקית.

אתמול המריאה ילנה בונר ממילאנו בחזרה למוסקווה. לפני המראתה אמרה, כי היא חוזרת הביתה רק כדי להיות יחד עם בעלה.

"אין לי שמץ של רצון לחזור", אמרה במסיבת עתונאים, שנערכה בנמל התעופה של מילאנו. "אני חושבת שכל אדם שפוי בדעתו לא ירצה לחזור מן החופש אל הכלא".

בדרכה חזרה הביתה, ליוו אותה שני חברי קונגרס אמריקניים, בארני פרנק ודן לאנגרן, ושני ידידי משפחה אמריקניים, ריצ'ארד סובול ורוברט ארסנו, חבר הקונגרס סובול אמר, כי אשרות הכניסה שלו ושל חבריו תקפות עד יום א' הבא, והוא מקווה שיותר להם ללוות את בונר לגורקי.

עקב החשש מפני קדאפי

הפיקוד על המכ"מ באי למפדוזה — לידי האיטלקים

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — המרות הרשמית על תחנת מכ"מ, הידועה כתחנת לורן באי האיטלקי הזעיר למפדוזה, עליה ירתה לוב ב־15 באפריל שני טילי קרקע־אוויר, הועברה לפי החלטת הממשלה לידיים איטלקיות.

עד כה היו השמירה ותפקידי התפעול של התחנה בידי 22 חיילים של משמר החופים האמריקני. צוות החיילים האמריקני ימשיך אמנם להפעיל את התחנת לורן עד שנת 1988, אולם הפיקוד עליו יהיה מעתה בידי קצין של חיל־האוויר האיטלקי.

על החלטת הממשלה האיטלקית מתח ביקורת חריפה מזכיר המפלגה הליברלית האיטלקית, הרואה בה כניעה לאיומי קדאפי להמשיך לתקוף את האי, אם תמשיך התחנה לשמש בסיס של נאט"ו. שר ההגנה ספדוליני הכחיש, שבצעד זה התכוונה הממשלה האיטלקית לרכך את עמדתה כלפי קדאפי, וכראייה הביא את הסכמת ארה"ב לשינוי במרות על התחנה.

תושבי למפדוזה לחצו מזמן לביטול בסיס נאט"ו בעיה, וכעת, עם השינוי, הם מקווים שיתחדש זרם התיירים לאי.

טלקס

• אנציקלופדיה מתמטית ראשונה מסוגה יצאה לאור בבריה"מ

מוסקווה. — אנציקלופדיה ראשונה מסוגה בעולם, המכילה את כל הידע הבסיסי הקיים כיום בתחום המתמטיקה, יצאה לאור בבריה"מ — מסר אתמול עתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראוודה".

היצירה כוללת חמישה כרכים ובהם 7,000 מאמרים ואינדקס. הכנת אנציקלופדיה הושלמה בהשתתפות כמעט כל המתמטיקאים הנודעים בבריה"מ, בניהולו של חבר האקדמיה איואן וינוגראדוב. (ע"צ)

• "רייגן לא נורה ולא חלה"

וושינגטון. — הבית הלבן הכחיש אתמול את השמועות שנפוצו בשוקי הכספים של יפאן ואירופה, כאילו הנשיא רייגן נורה או לקה בהתקף לב.

"הנשיא במצב בריאות מצויין" אמר דובר הבית הלבן.

סוחרים בבורסה של לונדון אמרו, כי השמועות גרמו לירידה בשער הדולר, אבל מאוחר יותר חלה התאוששות בערכו של המטבע האמריקני. (ע"ר)

• נשיא עיראק ביטל עונש המוות ל־10 מצרים

קהיר. — נשיא עיראק, סאדם חוסיין, המתיק את עונשי המוות שנגזרו ל־10 מצרים באשמת זיוף דרכונים, והם ירצו עתה מאסר עולם - מסרה סוכנות הידיעות המצרית, מפי שר החוץ העיראקי, טארק עזיז.

החלטתו של נשיא עיראק ניתנה במהלך ביקורו של שר החוץ המצרי עבד אל־מגיד בבגדד. מגיד מסר לחוסיין איגרת מאת הנשיא מובארק, בה ביקש להמתיק את עונשם של המצרים.

• מאסר לירדני שהואשם כסוכן לובי במצרים

קאהיר. — איש עסקים ירדני, הואשם כי פעל כסוכן לובי במצרים, נידון בבית־דין צבאי מצרי לשבע שנות מאסר — מסר אתמול השבועון המצרי "מאיו".

השבועון, בטאון המפלגה הלאומית־הדמוקרטית השלטת במצרים, לא נקב בשמו של הנאשם, אך מסר, כי הוא היה מעורב בנסיון־הנפל לשחד טייס מצרי לערוק לבסיס־אוויר לובי, עם מטוס "אף־16" מצרי. (ע"ר)

• בחירות כלליות ייערכו ביפאן ב־6 ביולי

טוקיו. — ראש ממשלת יפאן, יאסוהירו נאקאסונה, גבר אתמול על התנגדות האופוזיציה וחוגים מסויימים במפלגתו הוא, והכריז על פיזור הבית התחתון של הפרלמנט ועריכת בחירות כלליות ב־6 ביולי, שישה חודשים לפני המועד הרגיל.

במקביל ייערכו בחירות גם לבית העליון. מועדם נקבע עוד לפני כן. (ע"ר)

• נמשכת הלחימה סביב מחנות הפליטים בביירות

ביירות. — קרבות בין קבוצות מוסלמיות יריבות התלקחו ברחובות ביירות בלילה שבין יום א' ויום ב'. (ואילו הקרבות בין אנשי מיליציית "אל אמל" לבין הפלשתינאים במחנות הפליטים ליד הבירה הלבנונית נכנסו אתמול ליומם ה־12.

אנשי "אל אמל" ניהלו קרבות רחוב עם קבוצות מוסלמיות סוניות ועם אנשי מיליציה דרוזיים ברחובות ביירות. עתוני לבנון מסרו, כי הקרבות נפסקו לקראת חצות, לאחר שכוח מיליציה משותף הוצב ברחובות הבירה. (ע"ר)

צפוי אישור הסנאט לעיסקת הטילים הסעודית — ברוב דחוק

וושינגטון. — הסנט האמריקני כנראה יעניק לנשיא רייגן נצחון דחוק בהצבעה שתיערך ביום ה', ויאפשר עיסקה שנויה במחלוקת של מכירת טילים לסעודיה — אמרו אתמול עוזרים בסנט.

דובר הבית הלבן הביע אתמול אופטימיות לגבי ההצבעה, ואמר, כי כמעט הובטח נצחון לתומכי העיסקה. (עי"ר, ע"צ)

תאצ'ר פתחה ב"מבצע ניקיון" בעקבות ביקורה בישראל

לונדון. — בעקבות ביקורה בישראל והתרשמותה מנקיון רחובותיה, פתחה ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, במבצע, שתכליתו לסלק את הפסולת והזוהמה מרחובות בריטניה. אולם יוזמתה עוררה תגובה שלילית אצל אנשי האופוזיציה ומנהיגי האיגודים המקצועיים, שהגדירו את המבצע כ"להטוט פירסומת זול".

המבצע נהפך לאחד המוקדים המרכזיים של פעילות הממשלה בימים האחרונים. ניקולאס רידלי, המנהל החדש של המחלקה לאיכות הסביבה, נצטווה להפעיל את המבצע. בינתיים התברר, כי קודמו של רידלי, קנת בייקר, הספיק להטיל את המשימה על המיליונר ריצ'ארד ברנסון, שצבר הון ממוסיקת פופ. הכוונה היא להפעיל בשלב ראשון 5,000 צעירים מובטלים במבצע הנקיון, אולם לפי שעה טרם הודיע ברנסון אם הוא מוכן לקבל על עצמו את ניהול הפעולה.

תגובת האופוזיציה על התוכנית התבטאה בגילויי זעם, גיחוך ולעג. ציר הלייבור תום טורני מתכונן להגיש לממשלה שאילתה בנוגע להוצאות הכרוכות ב"ריבוק הנקיון החדש שתקף את תאצ'ר". כתגובה על התוכנית, אמר טורני: "בעת שהתעשייה היצרנית מתמוטטת סביבה, ואין כל סימן לשיפור במצב האבטלה המחריד, אין היא מוצאת דבר אחר לעשותו מאשר לרדת ממטאטא־המכשפות שלה כדי להפעילו בטאטוא הרחובות". (עי"ד)

סופרים ישראליים נפגשו במזרח־ברלין עם סופרים מזרח־גרמניים

מזרח־ברלין. — סופרים ישראליים נפגשו ביום ו' שעבר, במזרח־ברלין, עם סופרים מזרח־גרמניים במסגרת "ביקור תיירות" — מסרה אתמול אגודת הסופרים של גרמניה המזרחית.

דובר אגודת הסופרים אמר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי לא הושגו הסכמים בין הסופרים של שתי המדינות.

לפי מידע מירושלים, נמצאים במשלחת א.ב. יהושע, יהושע סובול, דן בן־אמוץ וח"כ מרדכי וירשובסקי. בפגישה קבל וירשובסקי על שגרמניה המזרחית אינה מכירה במדינת ישראל.

סופרים ישראליים שאלו את עמיתיהם, מדוע לא שילמה גרמניה המזרחית פיצויים לקורבנות הנאציזם.

ג'יבריל: יועצים צבאיים סובייטיים — עם הסורים בלבנון

דובאי.— יועצים צבאיים סובייטיים משרתים עם הכוחות הסוריים בלבנון — אמר אחמד ג'יבריל, מנהיג "החזית העממית לשחרור פלשתין — הפיקוד הכללי", בראיון שהתפרסם אתמול בעתון "אל ביאן", היוצא לאור בדובאי.

ג'יבריל ציין, כי פירוש הדבר הוא שהסובייטים הגיעו לכלל הכרה, שהאינטרסים הבטחוניים הסוריים משתרעים גם לתחומי לבנון.

הוא הוסיף, כי לדעת מוסקווה, כל כשלון סורי בלבנון יהיה לטובת ארה"ב.

לדבריו, אין ערפאת מייצג את שאיפותיהם של הערבים או הפלשתינים, משום שהוא חותר להסדר שלום של המשבר במזרח התיכון, תוך שיחות ישירות עם ישראל. (עי"ד)

ברונפמן: "ואלדהיים שקרן מועד ואדם בלתי־מוסרי"

מאת מאיר בליך, כתב "על המשמר" בבריטניה

לונדון.— קורט ואלדהיים הוא אדם בלתי־מוסרי ושקרן ללא תקנה, שבחירתו לנשיא אוסטריה תהיה צעד של מתן חנינה סמלית על פשעיו בשואה — אמר אתמול אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, בלונדון.

ברונפמן נאם במיפגש של "המכון לעניינים יהודיים", שבסיומו הוצג מסמך מקיף על פרשת ואלדהיים. כלולים בו תצלומי מסמכים שונים, ובהם מסמכים מארכיון האו"ם, שפורסמו בניו־יורק.

יש שם מסמך של ועדת האו"ם, שקבעה כי יש להעמידו לדין בעוון פשעי מלחמה. הדו"ח, מ־1948, קובע שואלדהיים חייב לעמוד למשפט על מעשיו בין אפריל 1944 למאי 1945, ובהם רצח וגרימת מוות לשבויים. פשעים אלה נעשו במהלך פעולות־גמול של הצבא הגרמני ביוגוסלביה. הוועדה דרגה את תיקו של ואלדהיים ככזה שיהיה אפשר להוכיח בערכאות את אחריותו למעשי רצח.

מסמכים מתיקו של ואלדהיים מעידים גם שהוא שיקר בהצהרותיו השונות, מן המסמכים מתברר, שהוא היה חבר בשלושה ארגונים נאציים, ובכללם החולצות החומות.

הסופר אלי ויזל אמר אתמול בראיון עם סוכנות "אסושיאייטד פרס" בתל־אביב, כי הוא נוטה להאמין שמעצמות־העל ידעו על עברו הנאצי של ואלדהיים, בעת שהיה מזכ"ל האו"ם. "אין לי ספק שיוגוסלביה ידעה על ואלדהיים ופירושו של דבר שגם הסובייטים ידעו, וקהיליית המודיעין האמריקנית היתה חייבת לדעת," אמר ואלדהיים.

אלוף (מיל.) דוד עברי נכנס לתפקידו כמנכ"ל משרד הביטחון. בקבלת פנים בלשכת שר הביטחון, הודה יצחק רבין לדויד עברי על שהסכים לקבל על עצמו את תפקיד המנכ"ל ואיחל לו הצלחה. המנכ"ל הנכנס הודה על האמון שניתן בו ואמר כי בשיתוף פעולה עם אנשי המשרד והנהלתו הוא מצפה להתגבר על הקשיים הרבים. קודם־לכן נפגש המנכ"ל לפגישת עבודה ראשונה עם הנהלת משרד הביטחון. (צילום: ראובן יהודאי)

קרב בין הסיעות

עשרות צלמים ינציחו אלפי חברים חדשים של המפד"ל בצפת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

עשרות צלמים שנשכרו על־ידי הסיעות היריבות של המפד"ל בצפת, יצלמו את 2850 החברים שהתפקדו במיפקד המפלגה. צעד זה נעשה לאחר שהתברר שבעיר בת 15 אלף התושבים קרוב ל־5000 גילו לפתע כי הם חברי המפד"ל.

בעקבות זאת החליטו כמה מן הסיעות שצלמים יצלמו את מאות המצטרפים החדשים כדי להוכיח שאין בינם לבין מפד"ל דבר. בין היתר, הצטרפו למפד"ל לצורך הבחירות הפנימיות רעיית נציג הליכוד בעירייה, רעיית נציג אגודת־ישראל בעירייה, ונציג אגודת־ישראל בעבר בעירייה. המפתיע ביותר הוא, שכל חסידי ברסלב בעיר, המתגוררים יחדיו בשכונה מיוחדת, הצטרפו כגוש אחד.

סיעה אחת במפד"ל החליטה לצלם את חסידי ברסלב בעת הצבעתם כדי לשלוח את התמונות לחסידי סטמר בניו־יורק כדי להוכיח את „ציוניותם".

מפקד זמני חדש ליוניפי"ל בדרום־לבנון: גנראל הגלונד

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

הגנראל הפיני ויליאם הגלונד אשר פיקד עד כה על כוח או"ם בגולן, נכנס אתמול בבוקר לתפקידו החדש כמפקד יוניפי"ל בדרום־לבנון.

בטקס צבאי מלא שנערך במפקדת יוניפי"ל בנקורה העביר המפקד היוצא, הגנראל האירי ויליאם קאלאהאן בן ה־67, את הפיקוד ליורשו, הגנראל הפיני הגלונד, בן 47.

הגנראל קאלאהן שפיקד על יוניפי"ל ב־5 השנים האחרונות סיים לפני חודש את תפקידו באורח רשמי, אך רק אתמול קיבל לידיו גנראל הגלונד את התפקיד. מינויו של הגלונד הוא זמני לחודשים הקרובים, עד שייערך דיון מחודש במועצת הביטחון על הארכת מנדט יוניפי"ל בדרום־לבנון, או ייהפך מינויו לקבוע.

„תחנות הכוח בישראל עלולות לפגוע במקורות המים"

אפשרות של פגיעה במקורות המים מגשם חומצי, הנוצר מפליטות גופרית לאטמוספירה על־ידי תחנות הכוח בארץ, הביע אתמול פרופ' מנחם לוריא בפתיחת הכנס הבינלאומי השלישי של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה, המתקיים באוניברסיטה העברית בירושלים.

לדבריו, נפלטים מדי שנה לאטמוספירה 20 טונות גפרית, רובם ממקומות טבעיים, והיתר בצורה מלאכותית — למשל, פליטה של תחנות־כוח. גופרית זו עוברת תהליך חימצון וכך נוצר גם גשם חומצי יותר מגשם רגיל. גשם זה היורד על כדור הארץ עלול לגרום להפרעות אקולוגיות שונות. כך למשל, התברר כי גשם חומצי פגם ביכולת ההתרבות של דגים ועלול לגרום למותם.

עצרת זיכרון ליהודי אתיופיה שמתו בדרך לישראל — ביום ירושלים

אלפים מעולי אתיופיה מכל רחבי הארץ ישתתפו בעצרת זיכרון והתייחדות עם יהודי אתיופיה שמתו בדרכם לישראל.

העצרת תתקיים בירושלים ביום חמישי, יום ירושלים, 5 ביוני בשעה 14:00 ביער קדושי אתיופיה, שניטע בשנה שעברה במעמד דומה. היער נמצא למרגלות רמת־רחל ליד הכביש המוביל לגילה. (עש"ת)

„תושבים יעזבו הגולן מחמת מצוקה כלכלית"

מזהיר ראש המועצה האזורית, איתן ליס ● 160 מיליון דולר גרעון

ראש המועצה האזורית רמת הגולן, איתן ליס, צופה עזיבת תושבים רבים מהגולן, בעקבות המצוקה הכלכלית המתמשכת.

ליס מעריך, כי הדבר יורגש לקראת סוף שנת הלימודים. הוא אמר דברים אלה לחברי ועדת הפנים של הכנסת בביקורם בגולן, אתמול.

ראש המועצה הציג בפני הוועדה את גרעון הישובים השונים, המסתכם בכ־160 מיליון דולר, סכום אותו לא ניתן להחזיר, לדבריו, ללא סיוע ממשלתי.

יו"ר ועדת הפנים, ח"כ דב שילנסקי, אישר כי „המצב בגולן חמור", ויש למצוא פתרון כדי שיהודים רבים יבואו להתגורר בו.

מיליון ד' לקו העימות

משרד האוצר יעביר למשרד החינוך כמיליון דולר כדי לחזק את מוסדות החינוך בישובי קו העימות בצפון. על כך סוכם בפגישה שהתקיימה בין סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לשר האוצר, משה ניסים.

בכך באה לסיומה מחלוקת שהתגלעה בין משרדי החינוך והאוצר בעקבות החלטת הממשלה מיום 19 בינואר השנה. על־פי אותה החלטה, הוטל על משרד החינוך להעניק למוסדות החינוך בקו העימות מעמד כשל ישובים מחוזקים בערי הפיתוח וישובים חדשים ביהודה ושומרון. הממשלה לא קבעה בהחלטתה מאין יבוא המימון לביצוע החלטה זו.

שר החינוך דרש משר האוצר הקודם להעביר למשרד את המימון הדרוש כדי שאפשר יהיה לבצע את ההחלטה ולחזק את מערכת החינוך בצפון. שר האוצר הודיע בפגישה עם נבון כי הוא מכיר בצדקת תביעתו וכי משרדו יעביר כמיליון דולר למשרד החינוך לשם מימוש ההחלטה. (עתים, עש"ת)

מופעי תרבות וראיונות בדרום תל־אביב — בשבת

מאת כתבת „על המשמר" בת"א

עיריית תל־אביב החליטה לשתף פעולה עם מועצת פועלי העיר ולקיים מופעי „שבתרבות" בשכונות דרום תל־אביב ביומי שבת.

החל בשבת הקרובה 7 בחודש, תתקיים „שבתרבות" ב„בית־אש־כול" בשכונת יד־אליהו. כרגם לבדי־קת הנושא, לאחר שבמועצת הפוע־לים טוענים כי קיימת סקרנות רבה בשכונות הדרום למופעי תרבות בשבת בבוקר. אם שבתרבות ביד־אליהו תצליח — יתקיימו מופעי־תרבות במתכונת זו גם בשכונות הדרום האחרות וביפו.

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הפסיק עם כניסתו לראשות העירייה כל שיתוף פעולה תרבותי בינו לבין מועצת הפועלים. סגנו, איש מפלגת העבודה, נתן וולך, חידש את שיתוף הפעולה בין העירייה לבין מועצת הפועלים, כיום בראשות תרי קאופמן.

ממועצת פועלי ת"א נמסר, כי על־פי מרגם שנערך במועצה, קיימת סקרנות רבה גם בקרב תושבי רמת־אביב ואוכלוסיית הסטודנטים באיזור למופעי תרבות בשבת, ונבדקת אפשרות ש„בית קונצ'י" שברחוב רידינג ברמת־אביב, ישמש אף הוא מקום לקיום „שבתרבות". אגף התרבות של עיריית ת"א יהיה אחראי להפצת המודעות ברחבי העיר על קיום „שבתרבות" ביד־אליהו.

פרופ' ישעיהו ליבמן ביום־עיון באוניב' הפתוחה

ישראל במקום שולי בתפיסת היהדות של יהודי ארה"ב

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר"

„מדינת ישראל וארץ־ישראל תופסות מקום שולי בתפיסת היהדות של יהודי ארה"ב, שרובם מגדירים את יהדותם במונ־חים פוליטיים אוניברסליים. לגביהם, יהודי ותי הוא אדם מוסרי בעל מחוייבות לאנושות כולה, ליבראלי מבחינה פוליטית, ותומך, דמוקרטי ועוזר לזולת" — דברים אלו אמר פרופ' ישעיהו ליבמן במסגרת יום עיון בנושא „יהדות ארה"ב במאה העשרים" שהתקיים שלשום באוניברסיטה הפתוחה.

פרופ' ליבמן הוציא לא מכבר קובץ מחקרים „פרקים בתולדות יהדות ארה"ק, 1820־1914".

פרופ' ליבמן הוסיף כי בארה"ב קם דור צעיר שבעבורו תופעת האנטישמיות אינה קיימת, וכי „התפיסה האוטומטית העוינת, המקובלת כמורשת ממזרח־אירופה, שעשיו אוייב ליעקב, אינה מקובלת בארה"ב".

פרופ' מרנין פיינשטיין אמר ביום העיון, כי הרעיון הציוני בתחילתו לא קנה לו אוהדים רבים בארה"ב „כאשר פירסם הרצל לראשונה את ספרו „מדינת היהודים", יצאה נגדו העיתונות האידית בצורה חריפה ביותר, ולקונגרס הציוני הראשון לא הגיע מניו־יורק אפילו ציר אחד". פרופ' פיינשטיין ציין עובדה מעניינת: לעומת דמות היהודי השקוע על התורה ועל לימודי הרוח, הצטיינו היהודים בניו־יורק בתחילה דווקא בספורט האגרוף והכ־דורסל.

מפעל חדש לאריזה בפלסטיק יחסוך למשק מיליוני דולר

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

מפעל חדש לאריזה פלסטית, המהווה מהפיכה בשיווק תוצ־רת חקלאית, ירקות ופירות, הוקם בשכונת עזרא בתל־אביב בהשקעה של 4 מיליון דולר — מסרו שלמה שחמורוב ואהרון שנס, במהלך סיור עתונאים שנערך אתמול במפעל.

האריזה הפלסטית נועדה להחליף את ארגזי הכרוס והקרטון בשיווק תוצרת חקלאית. לאחר נסיונות שנעשו במשך שנים, בשיתוף מוסדות מדע, הטכניון בחיפה ומהנדסי יצור, עוצב מודל של אריזה פלסטית, המהווה, לדברי שחמורוב, מהפיכה בתחום זה, גם על איכות המוצר ועל מחירו לצרכן, כתוצאה מהוזלת חומרי האריזה וההובלה והקטנת פער התיווך החקלאי.

צויין, כי ישראל היא המובילה בעולם בתחום האריזה הסטנדרטית. יתרונות הארגז הפלסטי: אריזה של ארגזי כרוס (מעץ) יש לחדש כל שנה ע"י רכישת עץ בכסף 2.5 — 3 מיליון דולר. ארגז פלסטי ניתן למיחזור עשרות פעמים בשנה, לעומת 10־15 פעמים של הכרוס ושימוש חד־פעמי בקרטון.

האריזה הפלסטית, המיוצרת מפוליפרופילן, חוסכת כ־60 מיליון דולר בשנה למשק הלאומי, למרות שגם חומר זה מיובא מחו"ל. מבנה הארגז מאפשר איוורור מירבי לתוצרת ושומר על טריות התוצר ואיכותו.

„מרכז הארגזים" מעסיק כ־80 איש בשלוש משמרות. בשלב זה מתקשה המפעל לספק את הביקוש ארגזי פלסטיק לשוק המקומי. בין לקוחותיו: תנובה, מועצות הייצור החקלאי וגורמים פרטיים. עתה מתנהל מו"מ עם המועצה לשיווק הדרים על אריזות הפרי בארגזי פלסטיק. על הארגזים האלה הוצא פטנט בישראל ובעולם. הובלת כ־85 אלף טונות פרי־הדר לשוק המקומי בארגזי פלסטיק תחסוך מ־6 עד 8 מיליון דולר בכלי־אריזה בלבד.

אגרקסקו ערכה נסיונות מוצלחים בייצוא פירות וירקות באריזה פלסטית של המפעל. חברות גדולות באמריקה מבקשות כ־2.5 מיליון יחידות וגם מיפאן באה הזמנה של 2.5 מיליון יחידות.

המפעל שהוקם לפני 5 חודשים, מייצר בשלב זה כ־150 אלף יחידות בחודש, וכאשר יגיע ציוד נוסף בקרוב, ייצר המפעל 250 ארגזים בחודש.

המפעל עומד לעבור לאיזור פיתוח בריזון, כדי לסייע בפתרון האבטלה במקום.

● „מיטאוירי", זכתה בשלישית במקום הראשון במשאל העיתון הבריטי „יורומני", בתואר של חברה הטובה ביותר במשאל קוראי העיתון.

טלקס

● **כינוס ארצי לאגודת הספריות**

פיתוח שירותי מידע מקוונים ושירותי המידע של הספריות המיוחדות בישראל, עמדו במרכז הכינוס הארצי של אגודת הספריות המיוחדות ומרכזי המידע בישראל (אסמ"י), במלאות 20 שנה לקיומם, ב־9 ביוני השנה, בכפר המכביה – מסרו חברי ועד האגודה. (עתי"ם)

● **תעודות הוקרה לסטודנטים עולים שסייעו לקהילה**

65 סטודנטים עולים שהתנדבו במתן שירותי חברתי קהילתי יתארחו בכנסת היום, בטקס חגיגי בחסות יו"ר הכנסת שלמה הלל ושר הקליטה, יעקב צור. הסטו־דנטים, הנמצאים בשלבי קליטה בארץ, מתפנים פעמיים בשבוע לטפל באוכלוסיות הזקוקות לסיוע, החל בטיפול במפגרים וכלה בטיפול בקשישים, סיוע במד"א וחונכות לילדים טעוני־טיפוח. (עש"ת)

● **קבורה ראשונה אחרי 66 שנה בבית העלמין של יפו**

בבית העלמין היהודי ביפו הו־בא אתמול למנוחות, ד"ר שי גור, לאחר שמאז 1920 הפסיקו לקבור בבית קברות עתיק זה. שי גור היה בנו של יהודה גור, שחיבר את המילון העברי. המנוח עמד בראש השירות הווטרינארי במשרד החקלאות במשך שנים רבות. הוא מת בגיל 81 בביתו ברחובות במו־צאי־שבת והביע זה מכבר את רצונו להיקבר בבית־העלמין ביפו, שם נולד ב־1904. ישראל ארליך, מנכ"ל חברה קדישא, אמר כי נעשו מאמצים רבים כדי למצוא חלקת קבורה ולמלא בקשתו האחרונה של האיש. (עתי"ם)

● **הדיון על המסגד יישאר בביהמ"ש המחוזי בב"ש**

שופט בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, השופט גלסנר, דחה אתמול את בקשת האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים, להחזיר את הדיון בנושא המסגד בבאר־שבע – לבית־משפט השלום. הבדו־אים פנו לפני מספר חודשים לבית־משפט השלום, בבקשה לצו־מניעה נגד עיריית באר־שבע, שהחלה בהריסת החומה העתיקה שסביב המסגד, לצורך הקמת מגרש חניה במקום. הבדואים ביקשו גם לאפשר להם להתפלל במסגד, שהפך למוזיאון של עירית באר־שבע. שופט השלום, יואב בירון, אמר כי הוא אינו מחווה ערכאה מתאימה לדון בענין. אתמול נדון ערעורם של הבדואים על החלטת השופט בירון, בו ביקשו להשיב את הדיון לבית משפט השלום. (שלי יחימוביץ')

ישיבת הוועד הפועל של. מועצת העתונות

תתקיים השבוע ביום שישי 6.6.86 בשעה 10.30 בבית סוקולוב. כל חברי הוועד הפועל מתבקשים להשתתף בישיבה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 2.6.86

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4877	1.5063	1.4968
לירה שטרלינג	1	2.15	2.25	2.1892	2.2165	2.2025
מרק גרמני	1	0.63	0.66	0.6403	0.6483	0.6418
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2010	0.2036	0.2017
גילדן הולנדי	1	0.55	0.58	0.5678	0.5749	0.5712
פרנק שווייצרי	1	0.75	0.79	0.7708	0.7805	0.7752
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2012	0.2037	0.2024
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1895	0.1919	0.1907
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1731	0.1753	0.1735
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2775	0.2810	0.2794
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0802	1.0937	1.0787
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.09	1.0541	1.0673	1.0583
ראנד דר' אפריקני	1	0.37	0.63	0.6234	0.6311	0.6272
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3123	0.3162	0.3146
שילינג אוסטרי	10	0.89	0.93	0.9073	0.9187	0.9130
לירה איטלקית	1,000	0.92	0.97	0.9357	0.9473	
ין יפני	100	0.84	0.88	0.8540	0.8647	0.8536

נער בדואי, בעתירה לבג"ץ נגד היועץ המשפטי:

החלטתו לא להגיש כתב אישום — עיוות מהותי

יואב אוזן, בנו של אהרון אוזן, לא הועמד לדין על שירה בנער ופצעו במארב בחצר ביתו

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

סלמה רבעיה, נער משבט אלעאסם שבנגב, הגיש בשבוע שעבר עתירה לבג"ץ בדבר החלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא להעמיד לדין את יואב אוזן.

יואב אוזן, בעל משק במושב גילת ובנו של השר לשעבר, אהרון אוזן, ירה לפני למעלה משנתיים ברבעיה בעת שהבחין בו בשעת לילה במשקו. רבעיה נפצע ברגלו ואושפז בבית־החולים „סורוקה".

לפי הודאתו של אוזן, שנמסרה במשטרת אופקים, סבל המשק ממכת גניבות ולכן החליט להציב מארב כשהוא מזוין בנשק. לדברי אוזן, הוא הבחין ברבעיה, אותו זיהה כמי שעבר אצלו בלולים, כשהוא חומק, בידו האחת שק ובידו השנייה סכין. רבעיה, שהבחין באוזן, השליך לעברו את הסכין, שלא פגעה באוזן, ונמלט. אוזן ירה לעברו ופצע אותו ברגלו.

ללא עזרה רפואית

לדברי הנער הבדואי, הוא היה בקרבת המשק עם אמו כדי לקושש עצים, ונכנס למחסן שבמשק, כו נהג לישון, כדי לקחת שמיכות שהשאיר שם. אוזן, לדבריו, ירה לעברו צרור באוויר. הוא נמלט, ואז ירה אוזן צרור נוסף שפגע בו. אוזן זיהה אותו אולם עזב את המקום מבלי להגיש לו עזרה רפואית.

בעתירה שהגיש עו"ד רמי יובל בשם רבעיה, כותב עו"ד יובל: „למשיב (יואב אוזן) היו מספר דרכים כדי לעצור את העותר מבלי לירות בו. המשיב ידע את מקום מגוריו של העותר, ואת שאר הפרטים המאפשרים לעצור אדם מבלי להמיתו או לפגוע בגופו. המשיב הוא גבר אתלטי ושתקן כדורגל, לפיכך יכול היה לדלוק אחר העותר וללוכדו. המשיב יכול היה לירות באוויר ובכך להזעיק עזרה למרדף".

קביעות חסרות־בסיס

עו"ד יובל מציין, כי נגד רבעיה הוגש כתב־אישום על השגת־גבול ועל ניסיון גניבה ותקיפה. במקביל הועבר לפרקליט מחוז הדרום חומר החקירה, בתוספת המלצה להעמיד לדין את יואב אוזן. בניגוד להמלצת המשטרה, החליט הפרקליט שלא להעמיד לדין את אוזן. החלטתו זו, כותב עו"ד יובל, לא נומקה, וכמו כן לא נענה למספר פניות של עו"ד יובל לנמק את ההחלטה. גם כאשר ענה פרקליט מחוז הדרום לבסוף, כותב עו"ד יובל, הייתה תשובתו מבוססת על מספר קביעות עובדתיות חסרות־בסיס.

היועץ המשפטי לממשלה לא נענה לערעורו של עו"ד יובל, ולפיכך הוגשה בשבוע שעבר העתירה לערכאה האחרונה — בג"ץ. „העותר יטען, כי בנסיבות המקרה", נאמר בעתירה, „כשמסר יואב אוזן הוראה המרשיעה אותו בגרימת חבלה חמורה לעותר והעמדתו בסכנת מוות — החלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא להגיש כתב־אישום עומדת בסתירה לאינטרס הציבורי ויש בה משום עיוות מהותי וחוסר־סבירות קיצוני".

שניים מתוך תשעת החרדים שנעצרו אתמול על צביעת תחנת אוטובוס בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

אברך הורשע בהתזת צבע על מכל מיונז

מאת כתבי עתים

שני אברכים שנדונו בסוף השבוע שעבר לעונשי מאסר על צביעת כרזות פרסומת בתחנות אוטובוסים, הורשעו אתמול פעם נוספת בבית־משפט השלום בירושלים בעבירות דומות.

הנאשם פנחס קלר, הורשע בצביעת כרזה בתחנת אוטובוסים בתחנה המרכזית ב־5 במאי. הוא נעצר גם ב־4 באפריל שעה שצבע תחנות ועל כך נידון למאה ימי מאסר בפועל, תשלום קנס ופיצויים לחברת „פוסטר־מדיה", בעלת הזיכיון לפירסום בתחנות.

התובע מפקח יובל פלר, ביקש להחמיר עם הנאשם, מאחר וכרזת הפירסומת שנצבעה על־ידו לא הראתה תמונה של אשה או גבר אלא של מכל מיונז.

השופטת גזרה על קלר 90 ימי מאסר מהם 45 חופפים למאסר הקודם והיתר — מצטברים.

הנאשם השני, חיים גוטליב, הורשע בצביעת שלוש תחנות אוטובוסים ב־5.5. בתחנה המרכזית. השופטת מרים ברנשטיין קבעה בהכרעת דינה, כי גוטליב עשה את המעשה בכוונה לפגוע בשלטי הפרסומת. גזר הדין יינתן היום.

עוד 9 נעצרו

עוד 9 אברכים נעצרו אתמול בחשד שצבעו תחנת אוטובוס ברחוב עזה בירושלים.

נהג מונית שנסע ברחוב עזה הבחין בקבוצה כשחבריה צובעים תחנה. הוא עצר את המונית ובעזרת הנוסעים לכד את החשודים והזעיק את המשטרה. בקבוצה היו 9 אברכים בגיל 21־25, שנעצרו לחקירה.

2 תחנות הוצתו

עוד שתי תחנות אוטובוסים הוצתו ביום א' בלילה בירושלים. תחנה אחת הוצתה ברחוב פניני־מאירות, בשכונה החרדית קריית מטרסדורף. בכך מגיע מספר התחנות שהוצתו עד כה ל־42.

מאסר לא מאסר

מאסר בפועל שגזר אתמול שופט שלום בת"א על נאשם בריסוס צבע על כרזת פרסומת בתחנת אוטובוס, בוטל על ידי השופט לבקשת התביעה, מיד לאחר שהוטל העונש. השופט קיבל את הטענה שאין לגזור מאסר על נאשם שגילו נמוך מ־21, בלי לקבל תסקיר קצין־מבחן לגביו.

המורשע בצבי בורשטיין, תלמיד ישיבה בן 18 מבני־ברק, שנאשם בריסוס שלט פרסומת בצבע שחור.

בבית המשפט הודה בורשטיין באשמה וטען להגנתו, כי לא ידע עד כמה מעשהו חמור. בן טען, כי לא ריסס את כל השלט, אלא רק חלק ממנו.

נציגת המשטרה עו"ד רות בן־חנוך דרשה שיוטל על בורשטיין עונש מרתיע, וכן שיוטל עליו לשלם פיצוי ל„שלטי עבודי" על הנזק שהוערך בכ־300 דולר.

טלקס

● **אדי דלל – מנהל מחלקת הבחירות בהסתדרות**

הוועדה המרכזת החליטה לב־חור באדי דלל, אשר כיהן עד כה כעוזרו של יו"ר האגף לארגון ולמור־עצות פועלים, למנהל מחלקת הבחירות של ההסתדרות. דלל (32) בא במקומו של אמיר פרץ שפרש לגימלאות.

מחלקת הבחירות תמשיך לפעול במסגרת האגף לארגון, על־פי התקנות והחלטות של ועדת הגיגי בראשות ראשי אגפים. הנושא הראשון העומד לטיפול היו"ר החדש: יישום החלטות ועדת הראל לשינויים בחוקת הבחירות היח־סיות להסתדרות ולאיגודים המקצ־ועיים. **אבשלום קווה**

● **ועד שכונה שובת בעיריית בת־ים**

ועד שכונת עמידר בבת־ים מקיים היום שביתת שבת במשרדי העירייה, במחאה על שראש העירייה אינו נענה לתביעת תושבי השכונה לשנות את סיווגה מאיזור א' לאיזור ג', זאת לצורך הפחתת שיעורי המסים הגבוהים שהוטלו עליהם. כן דורש הוועד להחזיר לתושבים את הכספים שכבר נגבו. **אשר שילוני**

● **„סאן־דור" מחדשת טיסות לפלמה**

„סאן־דור", יחד עם „ארקיע", מחדשות את הטיסות לפלמה דה־מיורקה החל מאמצע יולי. הטיסות יתקיימו פעם בשבוע. מחיר הכרטיס 650 דולר.

את הכרטיסים לטיסות השכר ימכרו חברות „קדמוס", „טיולי גליל", „דיזנהאוז" ועוד. **יוסף שמי**

הטור השבועי

ישיבת מרכז הסתדרות הגימלאים – תתקיים ב־17 ביוני ש.ז. בשעה 9.30 בבקר באולם הישיבות של הוועד הפועל של ההסתדרות. בהשתתפות הח' משה יהודה מנכ"ל „משען" והח' אורי לאור יו"ר אש"ל. יידונו בעיות בתי אבות ותכניות. מוזמנים חברי המרכז יו"ר הסניפים ויו"ר ארגוני הפנסיונרים.

מזכירות פעילה של האגף לאגוד מקצועי קיימה את ישיבתה ב־21 במאי ש.ז. בהשתתפות חברי מזכירות ארגון הגימלאים התקציביים. שדנו במצב הפנסיה של הגימלאים התקציביים. הח' אורי אלפרט יו"ר האגף פתח את הדיון בו השתתפו 12 חברים, ביניהם הח' דב סתת יו"ר הגימלאים עובדי המדינה, הח' לארה גיחון (מרגלית) יו"ר הגימלאים התקציביים והשלטון המקומי. הסיכום שנתקבל: א. לתבוע שיתוף נציגי הגימלאים במו"מ הכללי על השכר. ב. לדרוש קידום בשכר והטבות יחולו גם הגימלאים. ג. לעבור לשיטת מלוא המדד עם דרישה לפיצוי מתאים שייקבע. ד. המזכירות ציינה בסיפוק את ביטול הגזירה של היטל מיוחד על הפנסיה כתוצאה מפעולתה הנמרצת של הסתדרות הגימלאים בעזרת השדולה בכנסת.

מועצת ארגון גימלאי „מבטחים" – התקיימה במעלות בימים 27 – 25 במאי ש.ז. בהשתתפות 45 חברים. (הקרן מונה כיום 45 אלף גימלאים וגימלאיות). הח' יצחק נסובסקי יו"ר הארגון פתח ואחריו הרצה הח' אורי אלפרט. סיכומי המועצה:

1. נתקבלה החלטה לתשלום פיצויי השחיקה בהתאם להחלטת הוועדה המרכזת.
2. לקיים החלטת הוועדה המרכזת על הצמדת חישוב הפנסיה לפי השכר הממוצע במשק.
3. יישום החלטת ההסתדרות על הגדלת ההפרשות לקרנות ע"י המעסיקים.
4. השוואת גובה קצובת ההבראה של גימלאי הייצור בהתאם לקיים לגבי גימלאי השרותים.
5. לדרוש שיתוף נציגי הגימלאים בקביעת המדיניות המקצועית במו"מ עם המעסיקים, בהתאם להחלטת ועידת ההסתדרות האחרונה.
6. לדרוש שיתוף נציגי הגימלאים של „מבטחים" במוסדות הסתדרות הגימלאים.
7. לפעול יחד עם הסתדרות הגימלאים וההסתדרות הכללית להעלאת מעמדו ותדמיתו של הגימלאי בציבוריות במדינה.
8. זמן כהונתה של המועצה יוארך עד לבחירות הכלליות העומדות להערך תוך שנת 1986.
9. הוחלט להוציא חוזר לאלמנות בעלות הכנסה נמוכה, שעליהן לפנות למשרדי הארגון ובסניפים לממש תשלום של 70% מהפנסיה של הנפטר.

בסניפים —

חיפה – יו"ר המחוז יוסף בלושטיין ערך סיור בבתי החולים הסיעודיים שבבעלות פרטית, מצא מצב עגום בהחזקת החולים ובתקציב זעום של פחות מ־30 ש"ח ליום לחולה. הוחלט לפעול לשינוי מצב זה.

קרית־חיים – גימלאי הקריה על שני חלקיה, המזרחית והמערבית חגגו ביחד את יום העצמאות חלו"ת בין האורחים סגן יו"ר גימלאי חיפה, י. פלג, י. קירשבוים מרוטרי ופני מנהל הרווחה בעיריית חיפה. הינחו מול אופיר וציפי טאוב.

המחלקה לתרבות וחברה – גימלאים – קיימה יום עיון במלאות 100 שנה להולדת בן־גוריון והופעת הספר „להבין את בן גוריון" מאת מאיר בראלי. פתח הח' שמעון אביזמר יו"ר המחלקה והרצו הח' יוסף אלמוגי נשיא ברית ראשונים, הח' ארתור בן־נתן יו"ר יד בן־גוריון, הח' מאיר בראלי מחבר הספר. הח' דוד עזרא מנהל המח' נשא דברי ברכה.

ב־19.6 ש.ז. יתקיים יום עיון בגבעת־חביבה לגמלאי גבעתיים בהשתתפות חח"כ ישראל שיוו, פנחס זוסר, אליהו כולמן, יהודה תרשיש. רכז ימי העיון הח' י. כהן.

ראשון לציון – ב־28 במאי ש.ז. חגגו גימלאי ראשון לציון מלאות 20 שנה לקיום ארגונם. דברי פתיחה – הח' שושנה שוורץ, והח' בלבן יקיר ההסתדרות, בירכו ראש העיריה מאיר ניצן מ"מ מקומו יוסף שובלי, ומזכיר מועצת הפועלים הח' זכי נסים. את ברכת הסתדרות הגימלאים הביא הח' אריה סריג מנהל מח' הארגון. הופיעו: מקהלת ביה"ס אהרון חבלובים, בהדרכתו של גרטנר ולהקות מחול בהדרכתה של הח' רינה. הינחה הח' חיים מלמוד.

הוועדה הכלכלית הגיעה להסכם עם מר תבורי עו"ר המרכז לשלטון מקומי כי פרשת הגימלאי יחייב את הרשויות המקומיות בארץ לגבי הטבות והנחות.

לידיעתך: העיר היחידה בארץ המסרבת להכיר בהסדר זה היא עיריית תל־אביב.

בפלילים

קיים חשש לחיי קשישה שהייתה קורבן לשוד אלים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אשה תושבת נתניה נשדדה והוכתה באכזריות וקיים חשש לחייה.

ביום שני בלילה נמצאה רחל גבריאל, בת 63, מוטלת מתבוססת בדמה בפתח בניין מגורים ברחוב שמורה 63 בנתניה, עוברי אורח הזעיקו את מד"א והאשה הובהלה לבית־החולים „לניאדו". בשל חומרת פציעתה היא הועברה למחלקה נוירוכירורגית בבית־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה. אובחנה פגיעה חמורה בראשה וכאמור, קיים חשש לחייה.

רחל גבריאל שבה לביתה מביקור אצל בתה הגרה בסמוך כ־9.30 בערב נתקבלה ההודעה במשטרה על מציאת האשה הפצועה ברחוב. ארנקה של האשה נעלם. לפי תנוחתה והפציעה הקשה בראשה, קיים חשד כי נפלה קורבן לשוד אלים. המשטרה פתחה בחקירה.

הפרה פגעה במרצדס והקיבוץ נתבע לשלם

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תביעה על סך 12 אלף ש"ח הוגשה אתמול לבית־משפט השלום בחיפה נגד קיבוץ קדרים בחבל כורזים, בגין אחריות שילוחית על „מחדלי פרה".

התביעה הוגשה לבית־המשפט על־ידי נאסרי נאסור הטוען, כי בינואר '85 נהג במכונית מרצדס בכביש עמיעד־ראמה, וכי בקטע הכביש שמול הקיבוץ התנגש בפרה השייכת למשק.

לטענתו לא נקט המשק האחראי על העדרים, נעים מכורך, באמצעי הזהירות הדרושים למניעת התאונה והניחו לפרה להסתובב על הכביש. עוד טוען התובע, כי נעים מכורך אף הורשע בבית־משפט השלום בצפת בפרשה זו.

כתבנו מציין, כי הקיבוץ טרם הגיש כתב־הגנה.

התכשיטים נשארו על השולחן והפורץ קפץ על השוטרים

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

פורץ בן 24, שפרץ שלשום בחצות לדירה בקומה א' שברחוב השיקמה בבת־ים, קפץ מהחלון היישר לידיהם של שוטרי הסיור שהוזעקו על־ידי התושבים.

הפורץ הצליח תחילה להימלט מידי השוטרים, לאחר שהיכה אחד מהם בפניו. במרדף רגלי מלווה בירית אזהרה באוויר, נכנע הצעיר ונעצר.

בעלי הדירה שנעדרו ממנה, הופתעו לגלות עם שובם את תכשיטיהם מרוכזים ומוכנים על השולחן. אולם הפורץ לא הספיק לקחתם עימו.

נגנבו נחשים ועכברים מהגן הזואולוגי בת"א

בפעם השלישית בחודשיים האחרונים, נפרץ חדר הנחשים במכון הזואולוגי באבו־כביר בתל־אביב, ומתוכו נגנבו נחשים ארסיים ועכברים.

בועז בן־יעקב, האחראי לגן הזואולוגי שברחוב הרצל 155 בתל־אביב, התלונן במשטרה כי אלמונים גנבו בראשית השבוע מחדר הנחשים 3 נחשים ו־4 עכברים.

במהלך החודשים האחרונים נגנבו מן המכון הזואולוגי, בשתי התפרצויות קודמות, עשרות נחשים, חלקם ארסיים למחצה. המשטרה פתחה בחקירה אולם עד כה לא נעצר איש. (עתי"ם)

עם קיבוץ להגות הבשן והמשפחה
איתכם בצער ובאבל במות חברתכם
מירה מלמד ז"ל
חברים בקיבוץ עמיר

לרחל דלקור
משתתפים באבלך במות
אבא
חניכי ועובדי
„עיינות הירדן"

לבנימין וקטה סלע
איתכם בצער במות
האם
(בניכר)
קיבוץ רמות מנשה